

# SYLABUSY

---

**OBSZAR KSZTAŁCENIA: NAUK MEDYCZNYCH,  
FARMACEUTYCZNYCH, O ZDROWIU I O KULTURZE FIZYCZNEJ**

**KIERUNEK: PIELEGNIAŘSTWO**

**POZIOM KSZTAŁCENIA: STUDIA DRUGIEGO STOPNIA**

**PROFIL KSZTAŁCENIA: PRAKTYCZNY**

**FORMA KSZTAŁCENIA: STACJONARNA I NIESTACJONARNA**

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

<b>PRZEDMIOTY PODSTAWOWE_A. NAUKI SPOŁECZNE .....</b>	<b>3</b>
Andragogika .....	4
Dydaktyka medyczna .....	7
Metodologia badań naukowych z elementami statystyki medycznej.....	11
Podstawy psychoterapii .....	15
Psychologia stosowana.....	18
Teoria pielęgniarstwa .....	21
Zarządzanie w pielęgniarstwie .....	24
<b>PRZEDMIOTY KIERUNKOWE_B. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ</b>	<b>29</b>
Intensywna terapia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece medycznej .....	30
Nowoczesne techniki diagnostyczne .....	35
Pielęgniarstwo epidemiologiczne.....	38
Pielęgniarstwo europejskie.....	42
Pielęgniarstwo specjalistyczne .....	45
<b>PRZEDMIOTY KIERUNKOWE_C. PRZEDMIOTY DO WYBORU.....</b>	<b>53</b>
Alergologia.....	54
Angiologia z elementami chirurgii naczyniowej.....	57
Choroby zakaźne .....	61
Chirurgia dziecięca.....	64
Laryngologia .....	68
Leczenie ran .....	71
Medycyna alternatywna .....	75
Okulistyka .....	79
Onkologia .....	82
Podstawowa opieka zdrowotna .....	86
Podstawy masażu klasycznego.....	90
Problematyka uzależnień.....	93
Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna.....	97
Toksykologia.....	101
Transfuzjologia.....	104
Transplantologia kliniczna .....	108
Traumatologia narządu ruchu.....	111
<b>PRZEDMIOTY INNE_D. PRZEDMIOTY POZOSTALE.....</b>	<b>115</b>
Język angielski .....	116
Seminarium magisterskie + egzamin dyplomowy .....	119
Elementy BHP .....	122

# **PRZEDMIOTY PODSTAWOWE**

## **A. NAUKI SPOŁECZNE**

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Andragogika</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Andragogy</b>
Kategoria przedmiotu	podstawowy - nauki społeczne
Kod przedmiotu	A01
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
1	15	15	-	-	-	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Ukazanie andragogiki jako interdyscyplinarnej nauki zajmującej się kształceniem i kształtowaniem osób dorosłych.

Cel 2. Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej: aspektów wychowawczych człowieka dorosłego, celów i zadań pedagogiki dorosłych oraz specyfiki rozwoju osób dorosłych.

Cel 3. Nabycie umiejętności rozpoznawania potrzeb edukacyjnych człowieka oraz doboru odpowiednich metod i środków do wspierania jego rozwoju.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Brak wymagań wstępnych.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student wyjaśnia rolę i zadania andragogiki we współczesnej edukacji.
M_W_2	Student wybiera odpowiednie zasady oddziaływań wychowawczych na człowieka dorosłego.
M_W_3	Student odpowiednio klasyfikuje techniki i metody oddziaływania wychowawczego na człowieka dorosłego przydatne w praktyce pielęgniarstwa.
M_W_4	Student w oparciu o obowiązujące zasady konstruuje środowisko wspierające zdrowy styl życia do wypełniania funkcji zawodowych i społecznych przez człowieka dorosłego.
<b>UMIĘJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student proponuje metody oddziaływania wychowawczego na człowieka dorosłego i je realizuje.
M_U_2	Student sprawnie i prawidłowo gromadzi niezbędne informacje do wykorzystania w oddziaływaniu wychowawczym na człowieka dorosłego.
M_U_3	Student odpowiednio adoptuje i modyfikuje warunki do oddziaływania wychowawczego człowieka dorosłego.
M_U_4	Student rozróżnia funkcje zawodowe pielęgniarstwa i odpowiednio je wykorzystuje w oddziaływaniu edukacyjnym na człowieka dorosłego.
M_U_5	Student buduje kompetentny zespół odpowiedzialny za działania edukacyjne w środowisku medycznym.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student wybiera konieczność kształtowania postawy nastawionej na życzliwość, ofiarność, wrażliwość i empatię; umiejętność słuchania i rozumienia, a także na wspieranie indywidualnego rozwoju innych osób z uwzględnieniem relacji między jednostką (ciało, psychika), a jej światem (otoczenie przyrodnicze,

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

	społeczne, kulturalne),
M_K_2	Student aktywnie współpracuje ze środowiskiem wspierającym ciągły rozwój człowieka dorosłego.
M_K_3	Student prawidłowo identyfikuje współczesne zagrożenia ciągłego rozwoju człowieka dorosłego.
M_K_4	Student odpowiada za powierzone jego opiece osoby.
M_K_5	Student kieruje się wartościami etycznymi i moralnymi w kontaktach i pracy z ludźmi.

### **V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Podstawowe pojęcia dotyczące andragogiki, pedagogiki dorosłych, oświaty dorosłych oraz kształcenia ustawicznego.	15
W_2	Fazy życia człowieka dorosłego. Możliwości, umiejętności i motywacja człowieka dorosłego do rozwoju.	
W_3	Współczesne teorie i nurty wychowania.	
W_4	Zakres i charakter wychowania i edukacji dorosłych. Edukacja ustawiczna a kształcenie dorosłych.	
W_5	Samokształcenie i samodoskonalenie w edukacji dorosłych.	
W_6	Rola i funkcja pedagogiki w pracy pielęgniarki w placówce leczniczej i opiekuńczo-wychowawczej.	
W_7	Rola zawodowa i funkcje edukacyjne pielęgniarki.	
W_8	Zadania edukacyjne środowiska medycznego w procesie wspomagania rozwoju jednostki zdrowej i chorej.	
W_9	Przygotowanie człowieka dorosłego do wypełniania funkcji zawodowych i społecznych zgodnie z zasadami „zdrowego stylu życia”.	
W_10	Znaczenie kompetencji komunikacyjnych w aktywności edukacyjnej; wiedza o procesie porozumiewania się.	
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Zakres tematyczny ćwiczeń odnosi się do zagadnień poruszanych w ramach zajęć wykładowych, które pozwalają na doskonaleniu umiejętności pracy edukacyjnej z osobą dorosłą.	15

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny;  
 wykład problemowy;  
 dyskusja dydaktyczna;  
 inscenizacja;  
 metody eksponujące.

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

<b>Forma aktywności</b>	<b>Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</b>
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	-
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	30
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>70</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Ćwiczenia (zal.):

- 90% obecność na zaplanowanych zajęciach ćwiczeniowych
- aktywność na zajęciach
- praca w grupie nad zagadnieniami ćwiczeniowymi podanymi przez prowadzącego

##### 1.2. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów co najmniej na ocenę dostateczny
- test zaliczeniowy co najmniej na poziomie 51-61% poprawnych odpowiedzi

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Jankowski D., Przyszczypkowski K., Skrzypczak J.: *Podstawy edukacji dorosłych: zarys problematyki*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2003.
- Aleksander T.: *Andragogika*, PPWH „Triada”, Ostrowiec Świętokrzyski 2002.

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Solarczyk-Ambrozik E., Przyszczypkowski K. (red.): *Oświata dorosłych*, Edytor, Poznań - Toruń 1999.
- Wujek T. (red.): *Wprowadzenie do andragogiki*, Wydawnictwo ITE, Warszawa - Radom 1996.
- Tuross L.: *Andragogika ogólna*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 1999.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

- dr Celina Witkowska
- mgr Małgorzata Maćkowiak

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Dydaktyka medyczna</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Medical didactics</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy
Kod przedmiotu	A02
Forma zaliczenia	egzamin
Liczba punktów ECTS	9
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
1	20	10	-	-	-	20	80

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

- Cel 1. Przedstawienie znaczenia zagadnień związanych z dydaktyką w pracy zawodowej pielęgniarek.
- Cel 2. Zapoznanie ich z teoriami nauczania i uczenia się, z zasadami projektowania dydaktycznego oraz ze strategiami, metodami i środkami dydaktycznymi wykorzystywanymi w procesie kształcenia.
- Cel 3. Doskonalenie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów wynikających z udziału w planowaniu i realizacji procesu dydaktycznego, w tym w szczególności w odniesieniu do kształcenia pielęgniarek.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki na poziomie licencjata pielęgniarstwa.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student przedstawia ogólną klasyfikację metod, form i środków stosowanych w procesach dydaktycznych,
M_W_2	Student wyjaśnia specyfikę kształcenia zawodowego pielęgniarek w tym istotę doboru właściwych metod.
M_W_3	Student wybiera odpowiednie praktyczne zasady przygotowywania się do samodzielnego prowadzenia wybranych przedmiotów w formie zajęć teoretycznych.
M_W_4	Student opisuje praktyczne zasady przygotowywania się i samodzielnego prowadzenia wybranych przedmiotów w formie zajęć teoretycznych (wykładu, ćwiczeń - w tym także realizowanych w pracowni umiejętności pielęgniarstkich), zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych, zajęć w szkołach w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student komponuje realizację zajęć zgodnie z programem nauczania.
M_U_2	Student analizuje hospitowane zajęcia i sugeruje ewentualne w nich zmiany.
M_U_3	Student samodzielnie przeprowadza wybrany przedmiot w formie zajęć teoretycznych (wykład, ćwiczenia - w tym także realizowane w pracowni umiejętności pielęgniarstkich), zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych, zajęć w szkołach w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.
M_U_4	Student planuje realizację procesu kształcenia oraz jego ewaluację.
M_U_5	Student opracowuje właściwy dla danego pacjenta program edukacyjny oraz go realizuje.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student wykazuje twórcze i krytyczne podejście w organizowaniu stanowiska

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

	pracy.
M_K_2	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych obowiązujących w pracy dydaktycznej.
M_K_3	Student aktywnie uczestniczy w ciągłym poszerzaniu własnej wiedzy i umiejętności.
M_K_4	Student dzieli się własnym doświadczeniem zawodowym w grupie studentów.
M_K_5	Student aktywnie współdziała z zespołem terapeutycznym w poszerzaniu i uzupełnianiu wiedzy zawodowej i umiejętności.

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Podstawowe terminy związane z dydaktyką ogólną.	20
W_2	Metody nauczania teoretycznego oraz ich wykorzystanie w pielęgniarstwie.	
W_3	Metody nauczania praktycznego oraz ich wykorzystanie w pielęgniarstwie.	
W_4	Metody i narzędzia stosowane w ewaluacji procesu kształcenia.	
W_5	Znaczenie nauczania problemowego w kształceniu pielęgniarek.	
W_6	Problematyka doskonalenia zawodowego w pielęgniarstwie. Rola samokształcenia.	
W_7	Tworzenie programów nauczania – projektowanie dydaktyczne.	
W_8	System kształcenia zawodowego pielęgniarek w Polsce.	
W_9	Metody dydaktyczne stosowane w edukacji zdrowotnej.	
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Formułowanie celów kształcenia do zajęć teoretycznych i praktycznych w pracowni umiejętności - taksonomia celów kształcenia	10
C_2	Projektowanie realizacji zajęć dydaktycznych z pielęgniarstwa z zastosowaniem różnych metod dydaktycznych.	
C_3	Projektowanie i analiza metod i narzędzi kontrolno-oceniających w odniesieniu do konkretnych przypadków.	
C_4	Planowanie przebiegu procesu kształcenia i doskonalenia zawodowego.	
C_5	Projektowanie różnorodnych zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej dla różnorodnych odbiorców	
<p><b>ZAJĘCIA PRAKTYCZNE</b> - zakres tematyczny praktyki zależy od miejsca odbywania praktyki (Instytut Pielęgniarstwa i położnictwa, placówki kształcenia podyplomowego pielęgniarek, szkoły podstawowe, gimnazja, licea, policealne szkoły medyczne) i wyboru przedmiotów prowadzonych przez studentów zbliżonych z dziedziną pielęgniarstwa.</p>		
ZP_1	Założenia organizacji pracy edukacyjnej w placówkach opieki zdrowotnej.	20
ZP_2	Hospitacja wykładu z przedmiotu kierunkowego w pielęgniarstwie oraz przeprowadzenie analizy hospitowanych zajęć.	
ZP_3	Hospitacja ćwiczeń z przedmiotu kierunkowego w pielęgniarstwie oraz przeprowadzenie analizy hospitowanych zajęć.	
ZP_4	Hospitacja ćwiczeń z przedmiotu kierunkowego w pielęgniarstwie realizowanych w pracowni umiejętności pielęgniarstwach oraz przeprowadzenie analizy hospitowanych zajęć.	
ZP_5	Hospitacja zajęć praktycznych z przedmiotu kierunkowego w pielęgniarstwie oraz przeprowadzenie analizy hospitowanych zajęć.	
ZP_6	Hospitacja zajęć realizowanych w formie praktyki zawodowej z przedmiotu kierunkowego w pielęgniarstwie oraz	



## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

	przeprowadzenie analizy hospitowanych zajęć.	
ZP_7	Praktyczne przygotowanie się do samodzielnego prowadzenia wybranego przedmiotu kierunkowego w pielęgniarstwie mającego zostać zrealizowanym w formie zajęć teoretycznych (wykład oraz ćwiczenia), zajęć praktycznych oraz w formie praktyk zawodowych, zajęć w szkołach w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.	
ZP_8	Hospitacja zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej w placówkach opieki zdrowotnej oraz przeprowadzenie analizy hospitowanych zajęć.	
<b>PRAKTYKI ZAWODOWE</b> - zakres tematyczny praktyki zależy od miejsca odbywania praktyki (Instytut Pielęgniarstwa i położnictwa, placówki kształcenia podyplomowego pielęgniarek, szkoły podstawowe, gimnazja, licea, policealne szkoły medyczne) i wyboru przedmiotów prowadzonych przez studentów zblizonych z dziedzina pielęgniarstwa.		
PZ_1	Samodzielne prowadzenie przez studenta wykładu z przedmiotu kierunkowego w pielęgniarstwie.	80
PZ_2	Samodzielne prowadzenie przez studenta ćwiczeń z przedmiotu kierunkowego w pielęgniarstwie.	
PZ_3	Samodzielne prowadzenie przez studenta ćwiczeń w pracowni umiejętności pielęgniarstkich.	
PZ_4	Samodzielne prowadzenie przez studenta zajęć praktycznych z przedmiotu kierunkowego w pielęgniarstwie.	
PZ_5	Samodzielne prowadzenie przez studenta zajęć w formie praktyki zawodowej.	
PZ_6	Badanie potrzeb pacjentów w zakresie edukacji zdrowotnej, opracowywanie właściwego programu edukacyjnego oraz jego realizacja.	

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład multimedialny;  
 wykład konwersatoryjny;  
 dyskusja;  
 pokaz;  
 ćwiczenia;  
 instruktaż;  
 próba pracy.

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACA STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	130
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	50
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	20
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>223</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>9</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:  
 1.1. Ćwiczenia i wykłady (zal.):

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- ćwiczenia – obecność na 90% zajęć; konspekty do zajęć teoretycznych, ćwiczeniowych i praktycznych zaliczone na co najmniej ocenę dostateczną;
- wykłady - obecność na co najmniej 70% zajęć; praca zaliczeniowa na co najmniej ocenę dostateczną lub test zaliczeniowy na co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi.

### 1.2. Egzamin:

- praca pisemna oceniona na co najmniej ocenę dostateczny/test egzaminacyjny z co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi

### 1.3. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe (zal.):

- pełne uczestnictwo w zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych (100%);
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych oraz w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych;
- przedłożenie przez studenta protokołu z hospitacji jednostki dydaktycznej i jego pozytywna ocena;
- przedłożenie przez studenta konspektu prowadzonych samodzielnie zajęć i jego pozytywna ocena.

1.4. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe - zaliczane są na „zal” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.

## **IX. WYKAZ LITERATURY:**

### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Kupisiewicz Cz.: *Dydaktyka ogólna*, Oficyna Wydawnicza Graf Punkt, Wrocław 2000.
- Kruszewski K.: *Sztuka nauczania*, PWN, Warszawa 2005.
- Ciechanowicz W.: *Pedagogika*, PZWL, Warszawa 2008.
- Okoń W.: *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2003.

### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Wasyluk J.: *Podręcznik dydaktyki medycznej*, CMKP, Warszawa 1998.
- Guilbert J.J.: *Zarys pedagogiki medycznej*, PZWL, Warszawa 1983.
- Charońska E.: *Zarys wybranych problemów edukacji zdrowotnej*, Centrum Edukacji Medycznej Warszawa 1997.
- Wasyluk J.: *Podręcznik dydaktyki medycznej*, CMKP, Warszawa 1998.
- Wasyluk J.: *Podstawy dydaktyki medycznej*, PZWL, Warszawa 1986.

## **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

- dr Celina Witkowska
- mgr Grażyna Zbieg
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

Nazwa przedmiotu	<b>Metodologia badań naukowych z elementami statystyki medycznej</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Methodology of scientific research with elements of medical statistic</b>
Kategoria przedmiotu	podstawowy – nauki społeczne
Kod przedmiotu	A03
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	5
Język wykładowy	polski

**I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
II	25	-	-	-	5	-	-
III	25	-	-	-	5	-	-

**II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Zapoznanie studentów z problematyką badań naukowych z uwzględnieniem podstaw statystyki medycznej oraz zakresu i specyfiki badań w pielęgniarstwie.

Cel 2. Przygotowanie studenta do samodzielnego prowadzenia badań naukowych zgodnych z założeniami EBNP.

Cel 3. Przygotowanie studentów do pisania prac magisterskich.

Cel 4. Rozwijanie badawczych zainteresowań studentów oraz przygotowanie ich do pracy w zespołach badawczych.

**III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

brak.

**IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Definiuje pielęgniarstwo jako naukę o zdrowiu, przedmiot badań pielęgniarstwa, jego metody badawcze, miejsce w strukturze nauk o zdrowiu.
M_W_2	Wyjaśni podstawowe pojęcia z zakresu metodologii jako nauki oraz metodykę postępowania badawczego: nauka, naukowe poznanie, rodzaje badań, metoda badawcza, techniki i narzędzia badawcze.
M_W_3	Zna strukturę pracy naukowej oraz kryteria doboru piśmiennictwa do badań, rodzaje prac naukowych, kryteria i sposoby ich oceny, metody doboru i analizy literatury.
M_W_4	Zna przepisy prawne dotyczące ochrony praw autorskich i zasady etyczne w pielęgniarstwie (badania naukowe), etyczne i deontologiczne ograniczenia badań pielęgniarstwa (badania naukowe a poszanowanie osoby ludzkiej, dostępność wyników badań i ich następstwa etyczne).
M_W_5	Zna programy i testy statystyczne do opracowania wyników badań, zasady posługiwania się nimi, ograniczenia związane z wnioskowaniem na podstawie wyników testów.
M_W_6	Definiuje zasady praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie (EBM) oraz w pielęgniarstwie (EBNP), zna rodzaje badań w pielęgniarstwie, sposoby stosowania badań naukowych w "codziennej pracy" pielęgniarek, zna wpływ badań naukowych na rozwój pielęgniarstwa.
M_W_7	Zna zasady przygotowania publikacji do pielęgniarstwa (EBNP), zna rodzaje badań w pielęgniarstwie, sposoby stosowania badań naukowych w "codziennej pracy" pielęgniarek, zna wpływ badań naukowych na rozwój pielęgniarstwa.
M_W_7	Zna zasady przygotowania publikacji do pielęgniarstwa (EBNP), zna rodzaje badań w pielęgniarstwie, sposoby stosowania badań naukowych w "codziennej pracy" pielęgniarek, zna wpływ badań naukowych na rozwój pielęgniarstwa.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

M_U_1	Planuje i przeprowadza badania naukowe w zakresie pielęgniarstwa oraz badania oceniające system opieki zdrowotnej i potrzeby społeczeństwa.
M_U_2	Przeprowadza badania naukowe w pielęgniarstwie z zastosowaniem skal i narzędzi badawczych.
M_U_3	Prowadzi badania w oparciu o metody ilościowe i jakościowe (w tym przegląd piśmiennictwa, metaanalizę, sondaż diagnostyczny, badania randomizowane, studium przypadku).
M_U_4	Opracuje bazę danych w oparciu o materiał badawczy, dokonuje statystycznej analizy oraz interpretuje wyniki badań.
M_U_5	Dokonuje analizy porównawczej uzyskanych przez siebie wyników badań z wynikami innych badaczy.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student wykazuje aktywność w poszerzaniu wiedzy oraz zainteresowanie i zaangażowanie w doskonalenie umiejętności.
M_K_2	Przestrzega praw autorskich i praw podmiotu badań

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
W_1	Możliwości naukowego poznania (pojęcie "nauki" i "wiedzy", strategie poznawania rzeczywistości: empiria i heurystyka, źródła wiedzy i ich wykorzystanie, miejsce pielęgniarstwa w strukturze nauk, znaczenie naukowego poznania w pracy pielęgniarstwie, kierunki i zakres rozwoju badań naukowych w pielęgniarstwie).	50
W_2	Sposoby korzystania ze źródeł (zapiski, treść i forma notatek, fiszki ich rodzaje i sposoby korzystania z nich, noty biograficzne, format i redakcja not).	
W_3	Procedura badania naukowego w pielęgniarstwie (uwarunkowania badań naukowych w pielęgniarstwie, cele i zakres badań, etapy badania naukowego, rodzaje badań w pielęgniarstwie, badania naukowe w "codziennej pracy" pielęgniarstwa, badania naukowe a rozwój pielęgniarstwa)	
W_4	Problemy badawcze (rodzaje problemów badawczych, przesłanki problemów badawczych, konstruowanie problemów badawczych, problemy badawcze w badaniach pielęgniarstwie, metoda indywidualnych przypadków, monografia, eksperyment i quasi-eksperyment obserwacja, rozmowa – wywiad, ankieta, analiza dokumentów i wytworów, testy, techniki projekcyjne)	
W_5	Organizowanie i przeprowadzanie badań (zakres i cel badań, kryteria doboru terenu badań, metody i techniki badawcze, konstruowanie narzędzi badawczych, zasady organizowania i przeprowadzania badań, badania pilotażowe, badania zasadnicze).	
W_6	Ocena materiału badawczego i sposoby wnioskowania (kryteria oceny materiału empirycznego, metody porównawcze, analiza funkcjonalna, metody modelowania).	
W_7	Inwentyka w badaniach pielęgniarstwie (sposoby rozwiązywania zadań - heurystyka, modelowanie w badaniach pielęgniarstwie).	
W_8	Etyczne i deontologiczne ograniczenia badań pielęgniarstwie (badania naukowe a poszanowanie osoby ludzkiej, dostępność wyników badań i jej następstwa etyczne).	
W_9	Przygotowanie pracy magisterskiej, kryteria jej oceny	
W_10	Statystyki i estymatory.	
W_11	Wyznaczanie przedziałów ufności.	

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

W_12	Testy zgodności, jednorodności i istotności (w tym uniwersalny test $\chi^2$ i test t-Studenta).	
W_13	Korelacja i niezależność cech. Testowanie korelacji.	
W_14	Analiza przeżycia, analiza niezawodności.	
W_15	Prezentacja graficzna wyników – formatowanie i tworzenie wykresów.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Bezpieczeństwo danych.	10
BN_2	Ochrona praw autorskich.	
BN_3	Badania naukowe w praktyce pielęgniarstwa	

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład multimedialny;  
 wykład problemowy;  
 ćwiczenia;

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	60
Konsultacje przedmiotowe	20
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	-
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	20
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	20
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>130</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>5</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- aktywność na zajęciach;
- pozytywne zaliczenie samokształcenia;
- test zaliczeniowy jednokrotnego wyboru z co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi lub przygotowanie pracy zaliczeniowej końcowej w postaci artykułu do czasopisma naukowego na temat wskazany przez prowadzącego zajęcia

##### 1.2. Samokształcenie (zaliczenie):

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treści samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Stodolak A.: *Metodologia badań w pielęgniarstwie, Skrypt dla studentów II stopnia kierunku pielęgniarstwo*, Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy, Legnica 2011.
- Krzyśko M.: *Wielowymiarowa analiza statystyczna*, Wydawnictwo Naukowe, UAM, Poznań 2000

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- Lenartowicz H., Kózka M.: *Metodologia badań w pielęgniarstwie*; Wyd. PZWL, Warszawa 2010
- Petrie A., Sabin C.: *Statystyka medyczna w zarysie*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006,
- Wojcik K.: *Piszę akademicką pracę promocyjną - licencjacką, magisterską, doktorską*; Wyd. Placet, Warszawa 2005.

### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Boć J.: *Jak pisać pracę magisterską*. Kolonia Limited, Wrocław 2006.
- Jędrychowski w., Penar A.: *Statystyczna analiza wyników badań naukowych w medycynie i biologii*; Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000.
- Kostrzanowska Z.: *Zarys problematyki badawczej w kształceniu pielęgniarek*. W: Uniwersyteckie kształcenie pielęgniarek. Z doświadczeń polsko-szwedzkich. Red. I. Wrońska Lublin-Göteborg 1998.
- Lindsay D.: *Dobre rady dla piszących teksty naukowe*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 1995.
- Moczko J., Bręborowicz G., Tadeusiewicz R.: *Statystyka w badaniach medycznych*, PWN, Warszawa 1998
- Urban S., Ładoński W.: *Jak napisać dobrą pracę magisterską*. Wyd. Akademii Ekonomicznej, Wrocław 1994.
- Szkutnik Z.: *Metodyka pisania pracy*; Wyd. Poznańskie, Poznań 2005.
- Wrońska I.: *Zarys problematyki badawczej pielęgniarstwa środowiskowo/rodzinnego*. W: Kawczyńska-Butrym Z. (red.): *Pielęgniarstwo rodzinne. Teoria i praktyka*, 1997.

## **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

- doc. dr n. med. Jolanta Pietras
- doc. dr n. med. Edyta Kędra
- doc. dr n. med. Wiktor Piotrowski

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Podstawy psychoterapii</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Fundamentals of psychotherapy</b>
Kategoria przedmiotu	podstawowy – nauki społeczne
Kod przedmiotu	A04
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
II	15	15	-	-	-	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Zapoznanie studentów z podstawowymi elementami psychoterapii i problematyką komunikacji terapeutycznej.

Cel 2. Doskonalenie umiejętności studentów w zakresie terapeutycznej komunikacji z pacjentem i jego rodziną.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowa wiedza z zakresu psychologii na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student wyjaśnia funkcjonowanie człowieka w aspekcie psychicznym i społecznym; teorię zachowania w ujęciu systemowym oraz mechanizmy powstawania wybranych zaburzeń funkcjonowania jednostek.
M_W_2	Student wymienia i charakteryzuje główne kierunki i szkoły terapeutyczne, istotę psychoterapii, jej etapy i cele oraz podstawowe pojęcia i definicje psychoterapeutyczne, zjawisko przeniesienia i przeciwprzeniesienia.
M_W_3	Student rozróżnia i omawia interwencje i metody psychoterapeutyczne, istotę psychoanalizy, neopsychoanalizy, terapii behawioralnej, podejście poznawcze i podejście humanistyczno-egzystencjalne w psychoterapii.
M_W_4	Student wymienia i opisuje cechy i funkcje relacji psychoterapeutycznej w praktyce pielęgniarstwa.
M_W_5	Student wyjaśnia pojęcie komunikacji terapeutycznej oraz różnice pomiędzy psychoterapią a komunikacją terapeutyczną.
M_W_6	Student przedstawia i wyjaśnia podstawowe zasoby osobiste pacjenta do których odwołuje się terapeutyczna komunikacja.
M_W_7	Student przedstawia i charakteryzuje formy terapeutycznej komunikacji z pacjentem, stosowane w opiece pielęgniarstwa.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student ocenia i analizuje relacje pielęgniarstwa (psychoterapeuta) – pacjent.
M_U_2	Student ocenia zasoby indywidualne w pracy pielęgniarstwa (psychoterapeuty).
M_U_3	Student ocenia i analizuje podstawowe zjawiska występujące w relacji terapeutycznej z pacjentem.
M_U_4	Student współuczestniczy w psychoterapii grupowej.
M_U_5	Student stosuje zachowania terapeutyczne w ramach interwencji pielęgniarstwa z wykorzystaniem komunikacji terapeutycznej.
M_U_6	Student przeprowadza psychoedukację grupową pacjenta i jego rodziny (opiekunów).

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

M_U_7	Student korzysta w sposób zaawansowany z terapeutycznych technik okazywania empatii (aktywne słuchanie) oraz asertywnego zachowania się.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student docenia znaczenie podmiotowego kontaktu z pacjentem i rolę komunikacji terapeutycznej w opiece pielęgniarstwa.
M_K_2	Student współdziała z zespołem terapeutycznym.
M_K_3	Student przestrzega obowiązujące zasady współżycia społecznego.
M_K_4	Student przestrzega norm etycznych i zawodowych w swojej pracy i kontaktach ze współpracownikami i podopiecznymi.

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁADY</b>		
W_1	Podstawowe nurty w psychoterapii.	15
W_2	Dynamika relacji pacjent (klient) – psychoterapeuta. Bariery w komunikacji interpersonalnej.	
W_3	Psychoterapia i jej metody. Techniki terapeutyczne.	
W_4	Integracja szkół psychoterapeutycznych. Dostosowanie rodzaju psychoterapii do problemu/ów pacjenta. Psychoterapia integracyjna.	
W_5	Czynniki leczące w psychoterapii.	
W_6	Psychoterapia w wybranych zaburzeniach.	
W_7	Reguły etyczne w psychoterapii.	
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Metody pomocy psychologicznej. Psychoterapia – szczególny rodzaj pomocy.	15
C_2	Poradnictwo, terapia, psychoterapia.	
C_3	Sytuacje kryzysowe. Sens życia.	
C_4	Terapia zintegrowana.	
C_5	Hipnoza, hipnoterapia, autohipnoza.	
C_6	Psychoterapia treningowa.	
C_7	Psychoterapia w leczeniu nerwic.	
C_8	Psychoterapia w uzależnieniach.	
C_9	Psychoterapia w onkologii.	
C_10	Możliwości psychoterapii w psychogeriatric.	
C_11	Psychoterapia w praktyce penitencjarnej.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny;  
 wykład problemowy;  
 dyskusja;  
 inscenizacja;

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Konsultacje przedmiotowe	5
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	2
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10



## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Opracowanie wyników	15
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>77</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### **1. Warunki zaliczenia przedmiotu:**

##### **1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):**

- obecność na co najmniej 75% zajęć;
- aktywność na zajęciach;
- przygotowanie prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat.

##### **1.2. Ćwiczenia (zal.):**

- pełne uczestnictwo w ćwiczeniach (100%);
- aktywność na zajęciach.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### **1. LITERATURA PODSTAWOWA:**

- Gordon T.: *Pacjent jako partner*, Pax, Warszawa 1999.
- Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panek W.: *Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie*, Wyd. Czelej, Lublin 2003.
- Motyka M.: *Pielęgnowanie a pomoc psychiczna w chorobie*, Wyd. CEM, Warszawa, 1999.
- Motyka M.: *Komunikacja terapeutyczna w opiece pielęgniarstwie*, Wyd. UJ., Kraków, 2011.

#### **2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:**

- Keirse M.: *Życie z chorobą. Przewodnik dla pacjenta, rodziny oraz osób zajmujących się zawodowo udzielaniem im pomocy*, POLWEN, Radom, 2007.
- Korsch B., Harding C.: *Świadomy pacjent*, Prószyński i S.-ka, Warszawa 1999.
- Kratochvil S.: *Psychoterapia*. PWN, Warszawa 1978.
- Mayerscough Ph., Ford M.: *Jak rozmawiać z pacjentem*, GWP, Gdańsk 2001.
- Simonton C.: *Powrót do życia*, Wyd. Ravi, Łódź 1998.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### **1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:**

dr Jerzy Mazurek

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Psychologia stosowana</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Applied psychology</b>
Kategoria przedmiotu	podstawowy – nauki społeczne
Kod przedmiotu	A05
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
1	10	10	-	-	-	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Wprowadzenie studenta w zagadnienia psychologii klinicznej.

Cel 2. Przygotowanie do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej psychologicznych podstaw rozwoju człowieka oraz wpływu czynników zewnętrznych na jego zachowanie.

Cel 3. Nabycie przez studenta umiejętności postępowania z człowiekiem w sytuacjach trudnych wywołanych chorobą i cierpieniem.

Cel 4. Uświadomienie roli elementów psychoterapeutycznych w pracy pielęgniarki.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowa wiedza psychologiczna z poziomu studiów licencjackich.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student potrafi wyjaśnić istotę i znaczenie psychologii stosowanej w pracy pielęgniarki.
M_W_2	Student opisuje istotę funkcjonowania człowieka w stanie zdrowia i choroby.
M_W_3	Student konstruuje podstawowe założenia tworzenia sieci wsparcia społecznego.
M_W_4	Student analizuje współczesne zagrożenia psychosomatyczne człowieka.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student wybiera odpowiednie sposoby komunikowania się z pacjentem z uwzględnieniem kryterium wieku i stanu zdrowia pacjenta.
M_U_2	Student rozpoznaje objawy zaburzeń psychosomatycznych.
M_U_3	Student inicjuje działania prowadzące do tworzenia sieci wsparcia społecznego.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych w swojej pracy.
M_K_2	Student demonstruje prawidłowe zachowania względem osób, którymi się opiekuje i z którymi współpracuje.
M_K_3	Student przestrzega obowiązujących zasad współżycia społecznego.
M_K_4	Student jest w stanie gotowości do korzystania z umiejętności i nawyków związanych z samokształceniem.

### **V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Człowiek jako podmiot i przedmiot psychologii.	10
W_2	Psychologia kliniczna; definicja, obszar badań.	
W_3	Psychologia rozwoju.	

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

W_4	Zaburzenia psychiczne – definicja i obszar badań. Typy zaburzeń psychicznych.	
W_5	Pielęgniarstwo – metoda, zawód, powołanie?	
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Wprowadzenie; przedmiot i zadania psychologii. Działy i kierunki w psychologii. Psychologia stosowana – pojęcie i zakres. Zastosowanie psychologii w medycynie.	10
C_2	Norma i patologia w psychologii klinicznej. Metody oceny stanu psychicznego człowieka. Neuropsychologia.	
C_3	Podstawowe procesy psychologii rozwoju. Rozwój psychiczny człowieka w poszczególnych okresach życia. Zaburzenia rozwoju dzieci i młodzieży.	
C_4	Stan psychiczny - norma i patologia; metody oceny stanu psychicznego. Zaburzenia osobowości. Niepsychotyczne zaburzenia psychiczne. Wybrane zaburzenia psychotyczne. Charakterystyka zaburzeń psychosomatycznych. Psychologiczne aspekty hospitalizacji (także w przypadku tzw. chorób nieuleczalnych).	

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny;  
 wykład problemowy;  
 dyskusja;  
 inscenizacja;  
 metody eksponujące.

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	20
Konsultacje przedmiotowe	10
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	2
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	20
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>72</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- obecność na co najmniej 50% zajęć;
- dostateczna motywacja i umiejętność czynnego udziału w zajęciach;
- uwzględnienie uzyskanej wiedzy do samodzielnego opracowania wybranego tematu do ewent. prezentacji.

##### 1.2. Ćwiczenia (zal.):

- obecność co najmniej na ½ zajęć;
- dostateczna motywacja i udział w zajęciach;
- uwzględnienie uzyskanej wiedzy do samodzielnego opracowania wybranego tematu.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- Streulau J.: *Psychologia. Podręcznik akademicki*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2007
- Sęk H.: *Psychologia kliniczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011
- Sęk H., Pasikowski T.: *Psychologia zdrowia: teoria, metodologia i empiria*, Wydawnictwo naukowe Bogucki, Warszawa 2000
- Sęk H. (red.): *Psychologia zdrowia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000

### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Formański J.: *Psychologia*, PZWL, Warszawa 1998
- Sęk H. (red.): *Spoleczna psychologia kliniczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998
- Grajcarek A. (red.): *Sztuka rozmowy z chorym*, Wydawnictwo ad vocem, Kraków 2001

## **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

dr Jerzy Mazurek

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Teoria pielęgniarstwa</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Theory of Nursing</b>
Kategoria przedmiotu	podstawowy – nauki społeczne
Kod przedmiotu	A06
Forma zaliczenia	egzamin
Liczba punktów ECTS	4
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
1	15	15	-	-	-	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Zapoznanie studentów z wybranymi teoriami i modelami pielęgniarstwa.

Cel 2. Przedstawienie znaczenia dla teorii i modeli dla rozwoju pielęgniarstwa naukowego i praktyki.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Wiedza i umiejętności z podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw specjalistycznych i psychologii w zakresie programu studiów I stopnia.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student dokonuje analizy teorii i modeli pielęgnowania, ich tworzenia i funkcjonowania w pielęgniarstwie, oraz wskazuje wymagania związane z tworzeniem modeli i teorii: poznawczych i systemowych.
M_W_2	Student interpretuje zagadnienia dotyczące paradygmatu pielęgniarstwa i jego filozofii oraz holistycznego wymiaru opieki pielęgniarstwiej.
M_W_3	definiuje pielęgniarstwo jako naukę o zdrowiu.
M_W_4	Student omawia założenia wybranych teorii/modeli pielęgniarstwa (V. Henderson, D. Orem, N. Roper, H. Peplau, C. Roy, B. Neuman, M. Leininger, JN. Giger i RE. Davidhizar).
M_W_5	Student wyjaśnia założenia teorii potrzeb A. Masłowa.
	Student określa różne znaczenia pojęcia adaptacja w naukach biologicznych, psychologii i socjologii.
	Student wyjaśnia podstawowe założenia wybranych koncepcji stresu.
	Student opisuje zachowania związane ze zdrowiem u osób wyznających różne religie.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student korzysta z wybranych teorii i modeli pielęgnowania w praktyce pielęgniarstwiej.
M_U_2	Student posługuje się klasyfikacją diagnoz pielęgniarstwiej.
M_U_3	Student klasyfikuje poszczególne teorie pielęgniarstwa do odpowiednich kategorii.
M_U_4	Student ilustruje podobieństwa i różnice pomiędzy poznanymi teoriami pielęgniarstwa.
M_U_5	Student porównuje elementy teorii pielęgniarstwa z teoriami w innych naukach (np. teorie potrzeb V. Henderson, D. Orem z teorią A. Masłowa; teorię B. Neuman z różnymi koncepcjami stresu, teorię C. Roy z pojęciem i klasyfikacją adaptacji w innych naukach).
M_U_6	Student analizuje czynniki wpływające na odrębności zachowań zdrowotnych osób z różnych kultur i planuje opiekę nad pacjentami wyznającymi różne

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

	religie.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student analizuje własne możliwości wykorzystania wiedzy z zakresu teorii pielęgniarstwa w opiece nad pacjentem.
M_K_2	Student wykazuje tolerancję dla odmiennych wzorców zachowań osób wyznających różne religie.

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Wprowadzenie w zagadnienia filozofii i teorii pielęgniarstwa – terminologia, rozwój i klasyfikacja teorii pielęgniarstwa, kryteria analizy, znaczenie dla rozwoju pielęgniarstwa naukowego.	15
W_2	Filozofia poznania i nauki. Pielęgniarstwo jako dyscyplina naukowa.	
W_3	Człowiek w wybranych koncepcjach filozoficznych.	
W_4	Problematyka potrzeb w różnych dyscyplinach.	
W_5	Teorie/modele pielęgniarstwa zorientowane na potrzeby człowieka – V. Henderson, D. Orem, N. Roper, J. Watson.	
W_6	Model relacji międzyludzkich H. Peplau.	
W_7	Model adaptacyjny C. Roy.	
W_8	Model systemowy B. Neuman.	
W_9	Teorie/modele pielęgniarstwa transkulturowego – M. Leininger, J.N. Giger i R.E. Davidhizar.	
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Klasyczne koncepcje/teorie pielęgniarstwa (F. Nightingale, V. Henderson). Analiza ich znaczenia dla rozwoju pielęgniarstwa. Przykłady zastosowania teorii potrzeb w praktyce	15
C_2	Teoria potrzeb A. Masłowa. Potrzeby człowieka w teoriach/modelach pielęgniarstwa a teoria potrzeb Masłowa	
C_3	Model samoopieki D. Orem – analiza modelu, przykłady badań naukowych w oparciu o model samoopieki.	
C_4	Adaptacja człowieka – biologiczna, psychologiczna i społeczna. Analiza modelu C. Roy i możliwości zastosowania w opiece nad przewlekle chorym.	
C_5	Model systemowy B. Neuman a koncepcje stresu (H. Selye, S. Folkman, R. Lazarus, A. Antonowski i inne).	
C_6	Zachowania związane ze zdrowiem u osób wyznających różne religie (np. islam, judaizm, hinduizm). Analiza modelu M. Leininger oraz J.N. Giger i R.E. Davidhizar.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny;  
 wykład konwersatoryjny;  
 dyskusja dydaktyczna;  
 burza mózgów  
 praca w grupie

**VII. OBCIĄŻENIE PRACA STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Konsultacje przedmiotowe	-

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	15
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>70</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Ćwiczenia i wykłady (zal.):

- co najmniej 80% obecność na zajęciach ćwiczeniowych (wykłady nieobowiązkowe);
- aktywność na zajęciach ćwiczeniowych;
- zaangażowanie w pracę zespołową;
- przygotowanie co najmniej na ocenę dostateczną prezentacji/wystąpienia ustnego.

##### 2.2. Egzamin:

- zakwalifikowanie do egzaminu z przedmiotu po pozytywnym zaliczeniu przedmiotu;
- uzyskanie co najmniej 60% pozytywnych odpowiedzi w teście składającym się z 15 pytań/uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z egzaminu pisemnego obejmującego udzielenie odpowiedzi na 3 pytania/uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z odpowiedzi egzaminu ustnego.

### **X. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Poznańska S., Płaszewska-Żywko L.: *Wybrane modele pielęgniarstwa*. Wydawnictwo UJ, Kraków 2001.
- Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K.: *Podstawy pielęgniarstwa*. Wyd. II., t. I., Rozdz. I.4. Wybrane teorie pielęgniarstwa. Czelej, Lublin 2008.
- Płaszewska-Żywko L.: *Teoria pielęgniarstwa transkulturowego Madeleine Leininger* [w:] Krajewska-Kułak E., Wrońska I., Kędziora-Kornatowska K.: *Problemy wielokulturowości w medycynie*. PZWL, Warszawa 2010, s.197-205.
- Płaszewska-Żywko L.: *Model Joyce Newman Giger i Ruth Eleine Davidhizar* [w:] Krajewska-Kułak E., Wrońska I., Kędziora-Kornatowska K.: *Problemy wielokulturowości w medycynie*. PZWL, Warszawa 2010, s.206-213.
- Majda A., Zalewska-Puchała J., Ogórek-Tęcza B.: *Pielęgniarstwo transkulturowe*. PZWL, Warszawa 2010.

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Masłowski A.: *Motywacja i osobowość*. PWN, Warszawa 2009.
- Selye H.: *Stres życia*. PIW, Warszawa 1978.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

doc. dr n. med. Edyta Kędra  
dr Aleksandra Pytel  
mgr Małgorzata Reszko  
mgr Iwona Bejster  
mgr Krystyna Przybyła

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Zarządzanie w pielęgniarstwie</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Management in nursing</b>
Kategoria przedmiotu	podstawowy – nauki społeczne
Kod przedmiotu	A07
Forma zaliczenia	egzamin
Liczba punktów ECTS	8
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
1	30	30	-	-	5	40	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

- Cel 1. Przygotowanie studentów do zarządzania opieką pielęgniarską w zakładach opieki zdrowotnej.
- Cel 2. Wyposażenie studenta w wiedzę dotyczącą organizowania stanowiska pracy pielęgniarki oraz zakresu obowiązków pielęgniarki na poszczególnych stanowiskach pracy.
- Cel 3. Wykształcenie umiejętności marketingu usług pielęgniarskich oraz negocjowania warunków pracy i płacy z pracodawcą i płatnikiem świadczeń zdrowotnych.
- Cel 4. Rozwijanie umiejętności samodzielnego organizowania pielęgniarskiego stanowiska pracy.
- Cel 5. Pogłębienie wiedzy teoretycznej i doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie zarządzania w opiece zdrowotnej w tym zarządzania zasobami ludzkimi oraz zarządzanie jakością.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Brak wymagań wstępnych.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student prawidłowo definiuje podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania, w tym zarządzania w pielęgniarstwie.
M_W_2	Student prawidłowo analizuje znaczenie poszczególnych etapów procesu zarządzania.
M_W_3	Student wyjaśnia znaczenie konfliktu w organizacji oraz jego wpływ na życie organizacji i jej członków.
M_W_4	Student tłumaczy znaczenie jakości w usługach medycznych, w tym w opiece pielęgniarskiej.
M_W_5	Student opisuje znaczenie marketingu w usługach medycznych, w tym pielęgniarskich.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student prawidłowo opisuje style zarządzania i wykorzystuje je na stanowisku pracy.
M_U_2	Student stosuje odpowiednie techniki i narzędzia na poszczególnych etapach procesu zarządzania.
M_U_3	Student adoptuje istotę procesu zmian w organizacji i jego wpływ na jakość świadczonych usług.
M_U_4	Student planuje, organizuje i analizuje pracę pielęgniarską zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
M_U_5	Student dostrzega zależność między zasadami ergonomii stanowiska pracy a skutkami zdrowotnymi, społecznymi.
M_U_6	Student posiada umiejętność komunikowania się z pacjentem z uwzględnieniem jego wieku i stanu chorobowego oraz z zespołem terapeutycznym.
M_U_7	Student na podstawie obserwacji i analizy pracy pielęgniarki w jednostce



**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

	medycznej dostrzega problemy wymagające rozwiązania
M_U_8	Student projektuje działania podnoszące jakość świadczonych usług pielęgniarских.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student odpowiada za podejmowane decyzje zawodowe.
M_K_2	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych obowiązujących w procesie organizacji i zarządzania
M_K_3	Student proponuje rozwiązania dylematów etycznych w organizacji pracy własnej i podległego zespołu.
M_K_4	Student wyjaśnia zasadność podejmowanych działań w odniesieniu do obowiązujących norm moralno – etycznych.
M_K_5	Student rozwiązuje sytuacje problemowe z zachowaniem odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i podległych mu osób.
M_K_6	Student jest świadomy wpływu podejmowanych decyzji na jakość usług pielęgniarских.
M_K_7	Student potrafi współdziałać w zespole przyjmując w nim różne role

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Kierunki ewolucji teorii organizacji i zarządzania.	30
W_2	Zarządzanie i jego funkcje: planowanie, organizowanie, motywowanie, kontrolowanie. Zarządzanie zasobami ludzkimi.	
W_3	Kwalifikacje i model menedżera.	
W_4	Organizacja pracy pielęgniarской: misja, strategia, struktura organizacyjna, więzi organizacyjne.	
W_5	Proces pielęgnowania jako metoda pracy pielęgniarki.	
W_6	Zakres odpowiedzialności, obowiązków i uprawnień pielęgniarki w zależności od stanowiska pracy.	
W_7	Projektowanie pielęgniarских stanowisk kierowniczych. Proces komunikowania na stanowisku pracy.	
W_8	System oceny pracy: kary i nagrody.	
W_9	Konflikty w miejscu pracy.	
W_10	Zarządzanie jakością w opiece zdrowotnej. Standaryzacja opieki pielęgniarской.	
W_11	Strategia marketingowa w pielęgniarstwie.	
W_12	Finansowanie opieki zdrowotnej.	
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy na pielęgniarским stanowisku pracy. Zapobieganie przeciążeniom, chorobom zawodowym oraz wypadkom w pracy.	30
C_2	Cele strategiczne pielęgniarstwa, a cele operacyjne zakładu opieki zdrowotnej.	
C_3	Usprawnianie pracy pielęgniarki na podstawie analizy funkcjonowania przypadków konkretnych jednostek /struktur opieki zdrowotnej.	
C_4	Opracowywanie planów obsad pielęgniarских. Metody klasyfikacji pacjentów w planowaniu obsad pielęgniarских na oddziałach o różnym profilu.	
C_5	Ocena możliwości poprawy jakości opieki nad pacjentem na podstawie analizy wybranych przypadków. Metody zapewnienia jakości w pielęgniarstwie. Standardy w zarządzaniu opieką pielęgniarską.	

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

	Zasady komunikacji interpersonalnej (w tym negocjacje).	
C_6	Planowanie budżetu i monitoring usług zawodowych.	
C_7	Pomiar obciążenia pracą na stanowiskach pielęgniarstkich. Metody pomiaru stopnia obciążenia pracą fizyczną. Ocena wysiłku dynamicznego i statycznego. Obciążenie psychiczne na pielęgniarstkich stanowiskach pracy.	
C_8	Aktualne trendy w organizacji i kierowaniu pracą.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Etyka we współczesnym zarządzaniu.	5
BN_2	Zarządzanie w pielęgniarstwie wczoraj a dziś.	
BN_3	Kontraktowanie świadczeń pielęgniarstkich w obowiązującym systemie opieki zdrowotnej.	
BN_4	Pacjent jako kreator zapotrzebowania na usługi pielęgniarstkie i ich jakości.	
BN_5	Marketing usług pielęgniarstkich jako narzędzie efektywnego zarządzania.	
<b>ZAJĘCIA PRAKTYCZNE</b>		
ZP_1	Przedstawienie stanowiska pracy pielęgniarstki oddziałowej, naczelnej.	40
ZP_2	Zadania pielęgniarstki oddziałowej, naczelnej.	
ZP_3	Ustalanie grafiku pracy na oddziale.	
ZP_4	Projektowanie oraz dokumentowanie pielęgniarstkiego planu pracy.	
ZP_5	Ocena pracy pielęgniarstki - metody i narzędzia. System nagród i kar.	
ZP_6	Standaryzacja opieki pielęgniarstkiej.	
ZP_7	Zarządzanie jakością w oddziale. Doskonalenie organizacji.	
ZP_8	Metody rozwiązywania konfliktów w zarządzaniu personelem pielęgniarstkim.	
ZP_9	Określanie struktury zatrudnienia w obrębie jednostki opieki zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem personelu pielęgniarstkiego.	
ZP_10	Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w oddziale opieki zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem pracy pielęgniarstki.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny;  
 wykład konwersatoryjny;  
 dyskusja dydaktyczna;  
 metaplan  
 praca w grupie  
 metoda przypadków  
 pokaz;  
 ćwiczenia;  
 instruktaż  
 próba pracy pod nadzorem nauczyciela praktycznej nauki zawodu

**VIII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	105

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	20
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	30
Opracowanie wyników	20
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	20
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>200</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>8</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Ćwiczenia i wykłady (zal.):

- co najmniej 80% obecność na zajęciach ćwiczeniowych (wykłady nieobowiązkowe);
- aktywność na zajęciach ćwiczeniowych;
- zaangażowanie w pracę zespołową;
- przygotowanie co najmniej na ocenę dostateczny prezentacji/analizy przypadku/planu działania.

##### 1.2. Egzamin:

- zakwalifikowanie do egzaminu z przedmiotu po pozytywnym zaliczeniu przedmiotu;
- uzyskanie co najmniej 60% punktów w teście egzaminacyjnym końcowym.

##### 1.3. Samokształcenie (zaliczenie na ocenę):

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treść samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej/udzielenie odpowiedzi ustnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

##### 1.4. Zajęcia praktyczne (zal.):

- pełne uczestnictwo w zajęciach praktycznych (100%);
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych;
- przedłożenia przez studenta opracowanego planu szkolenia na oddziale szpitalnym i jego pozytywna ocena.

1.5. Zajęcia praktyczne - zaliczane są na „zal” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Głowacka M.D. (red.): *Zarządzanie zakładem opieki zdrowotnej: wybrane konteksty teoretyczno – praktyczne*, Termedia, Poznań 2007.
- Fedorowski J., Niżankowski R. (red.): *Ekonomika medycyny*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2002.
- Ksykiewicz Dorota A. (red.): *Zarządzanie w pielęgniarstwie: podręcznik dla studentów studiów magisterskich wydziałów pielęgniarstwa oraz wydziałów nauk o zdrowiu*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2005.
- Lenartowicz H.: *Zarządzanie jakością w pielęgniarstwie*, Centrum Edukacji Medycznej, Warszawa 1998.
- Krajewska – Kułak E. (red.): *Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2003.
- Stępniewski J. (red.): *Zarządzanie szpitalem kompendium menedżera*, Wydawnictwo

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich, Wrocław 2005.

### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Dobska M., Dobski P.: *Marketing usług medycznych*, Wydawnictwo Prawno - Ekonomiczne INFOR, Warszawa 1999.
- Koźmiński A. K., Piotrowski W. (red.): *Zarządzanie. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
- Ksykiewicz Dorota A. (red.): *Podstawy organizacji pracy pielęgniarstwa*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2004.
- Stoner J., Wankel Ch.: *Kierowanie*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 1997

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

- doc. dr n. med. Edyta Kędra
- mgr Iwona Bejster
- mgr Krystyna Przybyła
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu

# PRZEDMIOTY KIERUNKOWE

## B. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Intensywna terapia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece medycznej</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Intensive care and Nursing in intensive care medicine</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy – nauki w zakresie opieki specjalistycznej
Kod przedmiotu	B01
Forma zaliczenia	zaliczenie – semestr III; egzamin – semestr IV
Liczba punktów ECTS	9
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
III	25	10	-	-	-	20	40
IV	25	25	-	-	-	20	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

- Cel 1. Zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami intensywnej opieki medycznej, w tym wyposażenie ich w umiejętności prowadzenia zaawansowanych czynności resuscytacyjnych.
- Cel 2. Przygotowanie studenta do pracy zespołowej wg standardów postępowania w stanach zagrożenia życia związanych z intensywną opieką medyczną
- Cel 3. Pogłębienie wiedzy z zakresu opieki nad pacjentem w intensywnej opiece kardiologicznej, kardiochirurgicznej, neurotraumatologicznej i chirurgicznej.
- Cel 4. Zapoznanie studentów z zakresem postępowania w prowadzeniu opieki nad chorym po przeszczepie narządowym.
- Cel 5. Zapoznanie studentów z organizacją pracy w oddziale intensywnej opieki medycznej.
- Cel 6. Zapoznanie z zakresem działań pielęgniarki w przeprowadzaniu zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych.
- Cel 7. Zapoznanie studenta z procedurami opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w stanach zagrożenia życia wynikającymi z ostrych zaburzeń układu oddechowego, układu krążenia, układu moczowego, układu dokrewnego, zatruc oraz zakażeń.
- Cel 8. Zapoznanie studenta z procedurami opieki pielęgniarskiej nad pacjentami po zabiegach kardiochirurgicznych, po zabiegach z zakresu kardiologii interwencyjnej, po zabiegach neurochirurgicznych, po rozległych zabiegach ogólnochirurgicznych. Doskonalenie umiejętności opieki nad pacjentami nieprzytomnymi.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawą są treści z zakresu przedmiotów podstawowych oraz przedmiotów specjalistycznych: pielęgniarstwo internistyczne, pielęgniarstwo neurologiczne, pielęgniarstwo pediatryczne, pielęgniarstwo geriatryczne, pielęgniarstwo chirurgiczne na poziomie studiów pierwszego stopnia.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student zna przyczyny powstawania stanów zagrożenia życia, a także zasady postępowania w stanach zagrożenia życia.
M_W_2	Student definiuje standardy postępowania pielęgniarskiego z pacjentem leczonym w oddziale intensywnej terapii medycznej.
M_W_3	Student opisuje procedury diagnostyczne stosowane na oddziale intensywnej terapii.
M_W_4	Student ocenia stan pacjenta wykorzystując poznane techniki i skale stosowane w oddziale intensywnej terapii.

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

M_W_5	Student zna zasady leczenia pacjentów nieprzytomnych.
M_W_6	Student wymienia podstawowe techniki resuscytacyjne w oparciu o BTLs, ACLS.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student podejmuje w sposób całościowy i zindywidualizowany opiekę nad pacjentem w zależności od jednostki chorobowej.
M_U_2	Student wykorzystuje posiadaną wiedzę do sytuacji klinicznej, stanu pacjenta, przewidywać powikłania. Potrafi posługiwać się skalami oceny w urazie, przytomności, odleżyn.
M_U_3	Student analizuje bieżące problemy pacjenta, planować opiekę w okresie ostrym choroby z uwzględnieniem prewencji zagrożeń.
M_U_4	Student prowadzi specjalistyczną dokumentację pielęgniarstwa zgodną z obowiązującymi standardami.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych w kontakcie pacjent – pielęgniarz, pacjent – rodzina chorego i pacjent - zespół terapeutyczny.
M_K_2	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.
M_K_3	Student komunikuje się z podopiecznym i jego rodziną z zachowaniem obowiązujących reguł i z wykorzystaniem odpowiednich metod i technik.
M_K_4	Student wykazuje aktywność w poszerzeniu wiedzy zawodowej i umiejętności praktycznych.

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Specyfika organizacji pracy oddziału intensywnej opieki medycznej. Rola i zadania interdyscyplinarnego zespołu OIT / OIOM.	50
W_2	Podstawowe a zaawansowane techniki resuscytacyjne: (BTLs, ACLS).	
W_3	Ostra niewydolność oddechowa: przyczyny, diagnostyka, leczenie, opieka pielęgniarz nad pacjentem.	
W_4	Ostra niewydolność krążeniowa: przyczyny, diagnostyka, leczenie, opieka pielęgniarz nad pacjentem.	
W_5	Ostre zaburzenia krążenia mózgowego: przyczyny, diagnostyka, leczenie, opieka pielęgniarz nad pacjentem.	
W_6	Ostra niewydolność nerek: przyczyny, diagnostyka, leczenie, opieka pielęgniarz nad pacjentem.	
W_7	Ostre zatrucia: przyczyny, diagnostyka, leczenie, opieka pielęgniarz nad pacjentem.	
W_8	Bakteriemia, posocznica, wstrząs septyczny, SIRS, MODS: przyczyny diagnostyka, leczenie, opieka pielęgniarz nad pacjentem	
W_9	Procedury pielęgniarzkie w intensywnej opiece kardiologicznej	
W_10	Procedury pielęgniarzkie w intensywnej opiece kardiochirurgicznej	
W_11	Procedury pielęgniarzkie w intensywnej opiece neurochirurgicznej, w tym neurotraumatologicznej.	
W_12	Procedury pielęgniarzkie w intensywnej opiece pacjentów po rozległych zabiegach ogólnochirurgicznych.	
W_13	Opieka nad chorym w stanie utraty przytomności. Etiopatogeneza śpiączki.	
W_14	Zastosowanie skal oceny stanu krytycznie chorych.	
W_15	Problematyka żywienia enteralnego i parenteralnego chorych w oddziałach intensywnej opieki medycznej.	

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

W_16	Zasady stosowania farmakoterapii w oddziale intensywnej terapii.	
W_17	Problemy etyczne w opiece nad krytycznie chorym.	
W_18	Protokół śmierci pnia mózgu. Badania przeprowadzane w trakcie orzekania śmierci mózgowej: próby pniowe, próba bezdechu.	
W_19	Opieka nad chorymi po przeszczepach narządów (nerek, wątroby, serca).	
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Techniki resuscytacyjne - ćwiczenia na fantomach, w tym: masaż serca, sztuczne oddychanie, intubowanie, nakłucie opłucnej.	35
C_2	Dostępy naczyniowe: rodzaje, techniki zakładania, zagrożenia, dokumentowanie. Ćwiczenia w kaniulowaniu naczyń żylnych i tętniczych na fantomach.	
C_3	Analiza konkretnych przypadków - studium pacjenta z ostrą niewydolnością oddechową, ostrą niewydolnością krążeniową, ostrym zaburzeniem krążenia mózgowego, ostrą niewydolnością nerek, w stanie wstrząsu septycznego, w stanie śpiączki.	
C_4	Analiza konkretnych przypadków - studium pacjenta po zabiegu kardiochirurgicznym, po zabiegu z zakresu kardiologii interwencyjnej, po zabiegu neurochirurgicznym, po przeszczepie narządu.	
C_5	Pogłębienie wiedzy w zakresie elektrokardiografii: techniki wykonania, cech prawidłowego elektrokardiogramu oraz rozpoznawania zaburzeń pracy serca.	
C_6	Współczesny model pielęgniarstwa w intensywnej terapii.	
C_7	Dylematy etyczne w praktyce zawodowej pielęgniarki oddziału intensywnej terapii	
<b>ZAJĘCIA PRAKTYCZNE</b>		
ZP_1	Organizacja oddziału intensywnej terapii medycznej oraz rola pielęgniarki w interdyscyplinarnym zespole terapeutycznym.	40
ZP_2	Zasady monitorowania stanu zdrowia pacjentów OIOM.	
ZP_3	Udział pielęgniarki w wykonywaniu badań diagnostycznych w oddziale intensywnej terapii.	
ZP_4	Realizacja kompleksowej opieki nad pacjentem z kaniulacją żył obwodowych i centralnych oraz założenie wkłucia do żyły obwodowej, asystowanie lekarzowi podczas kaniulacji żyły centralnej.	
ZP_5	Udział pielęgniarki w prowadzeniu farmakoterapii pacjentów OIOM	
ZP_6	Udział pielęgniarki w leczeniu żywieniowym chorych nieprzytomnych.	
ZP_7	Zastosowanie skal do oceny stanu zdrowia pacjenta.	
ZP_8	Udział pielęgniarki w opiece nad pacjentem z ostrą niewydolnością oddechową.	
ZP_9	Udział pielęgniarki w opiece nad niewydolnością krążeniową.	
ZP_10	Udział pielęgniarki w opiece nad pacjentem z ostrym zaburzeniem krążenia mózgowego.	
ZP_11	Udział pielęgniarki w opiece nad pacjentem z ostrą niewydolnością nerek.	
ZP_12	Udział pielęgniarki w opiece nad pacjentem po ostrym zatruciu.	
ZP_13	Udział pielęgniarki w opiece nad pacjentem z uogólnionym zakażeniem będącym we wstrząsie septycznym.	
ZP_14	Udział pielęgniarki w opiece nad pacjentem z po zabiegu kardiochirurgicznym.	
ZP_15	Udział pielęgniarki w opiece nad pacjentem z po zabiegu neurochirurgicznym. <sup>3</sup>	
ZP_16	Udział pielęgniarki w opiece nad pacjentem z po rozległym zabiegu ogólnochirurgicznym	
<b>PRAKTYKI ZAWODOWE</b>		



## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

PZ_1	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie pacjenta nieprzytomnego.	40
PZ_2	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie pacjenta z ostrą niewydolnością oddechową.	
PZ_3	Całościowe i zindywidualizowane z ostrą niewydolnością krążeniową	
PZ_4	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie z ostrym zaburzeniem krążenia mózgowego.	
PZ_5	Całościowe i zindywidualizowane z ostrą niewydolnością nerek.	
PZ_6	Całościowe i zindywidualizowane pacjenta po ostrym zatruciu.	
PZ_7	Całościowe i zindywidualizowane pacjenta z uogólnionym zakażeniem będącego we wstrząsie septycznym.	
PZ_8	Całościowe i zindywidualizowane pacjenta z po zabiegu kardiochirurgicznym.	
PZ_9	Całościowe i zindywidualizowane pacjenta po zabiegu neurochirurgicznym	
PZ_10	Całościowe i zindywidualizowane pacjenta po rozległym zabiegu ogólnochirurgicznym.	
PZ_11	Udział pielęgniarki w prowadzeniu dokumentacji pacjenta w OIT.	

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny  
 wykład problemowy  
 analiza przypadków  
 dyskusja  
 próba pracy  
 instruktaż

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	165
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	25
Egzaminy i zaliczenia w sesji	10
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>225</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>9</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady i ćwiczenia (zaliczenie):

- 70% obecność na zajęciach, aktywność na zajęciach;
- zdobycie pozytywnej oceny z testu zaliczeniowego międzysemestralnego.

##### 1.2. Egzamin:

- uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z testu zaliczeniowego międzysemestralnego;
- test egzaminacyjny z minimum 60 % pozytywnych odpowiedzi

##### 1.3. Zajęcia praktyczne (zal.):

- pełne uczestnictwo w zajęciach praktycznych (100 % )

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych.
- 1.4. Praktyki zawodowe (zal.):
- pełne uczestnictwo w praktykach zawodowych ( 100%)
  - osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych.
  - przedłożenie przez studenta procesu pielęgnowania i jego pozytywna ocena.
- 1.5. Zajęcia praktyczne - zaliczane są na „zal” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Gaszyński W.: *Intensywna terapia i wybrane zagadnienia medycyny ratunkowej*. PZWL, Warszawa 2008
- Kamiński B., Kubler A. (red.): *Anestezjologia i intensywna terapia*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2002.
- Kózka M. (red.): *Stany zagrożenia życia: wybrane standardy opieki i procedury postępowania pielęgniarstwa*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kraków 2001.
- Larsen R.: *Anestezjologia*. Urban&Partner, Wrocław 2003.
- Wołowicka L., Dyk D.: *Anestezjologia i intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo*. PZWL, Warszawa 2008

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Andres J. (red.): *Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo- oddechowa*. FHU G. Słomczyński, Kraków 2004.
- Hirt R., Bubser H.: *Podręcznik anestezjologii dla pielęgniarek*. PZWL, Warszawa 1994.
- Iwankiewicz S.: *Tracheotomia*. PZWL, Warszawa 2008
- Kruszyński Z.: *Podstawy anestezjologii i intensywnej terapii: podręcznik dla studentów*. Wydawnictwo Naukowe UM. Poznań 2006.
- Marino P.: *Intensywna terapia*. Urban&Partner, Wrocław 2001.
- Widomska-Czekajska T.: *Internistyczna intensywna terapia i opieka pielęgniarstwa*. PZWL, Warszawa 1990

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

lek. med. Adam Szczeniowski  
mgr Lidia Biłogan,  
mgr Urszula Chudzik  
mgr Ewa Ditrich

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Nowoczesne techniki diagnostyczne</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Modern diagnostic techniques</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy – nauki w zakresie opieki specjalistycznej
Kod przedmiotu	B02
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
1	15	-	-	-	-	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Zapoznanie studenta z nowoczesnymi metodami obrazowania narządów oraz wybranymi metodami diagnostyki molekularnej.

Cel 2. Przybliżenie istoty poszczególnych metod diagnostycznych oraz wskazań i przeciwwskazań do wykonywania poszczególnych badań.

Cel 3. Przygotowanie studenta do sprawowania opieki nad pacjentem przed, w trakcie oraz po badaniu diagnostycznym.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Brak wymagań wstępnych.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student prawidłowo opisuje zakres i charakter konkretnych badań diagnostycznych wykorzystywanych we współczesnej medycynie.
M_W_2	Student odpowiednio ocenia i klasyfikuje wskazania oraz przeciwwskazania do wykonania badania diagnostycznego.
M_W_3	Student prawidłowo ocenia istotę oraz specyfikę poszczególnych badań diagnostycznych, w tym także ich wady i zalety.
M_W_4	Student odpowiednio planuje działania pielęgnacyjne i opiekę nad pacjentem na poszczególnych etapach diagnostyki.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student przedstawia przygotowanie pacjenta do właściwego badania diagnostycznego.
M_U_2	Student rozpoznaje zapotrzebowanie pacjenta na opiekę w trakcie i po wykonaniu badania odpowiednio ją sprawując.
M_U_3	Student śledzi procedurę wykonywanych badań diagnostycznych i reakcję pacjenta podejmując odpowiednie działania w zaobserwowanej sytuacji.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student na bieżąco rewiduje swoją wiedzę z zakresu dostępnych technik diagnostycznych.
M_K_2	Student dzieli się swoją wiedzą i umiejętnościami z innymi członkami zespołu.
M_K_3	Student przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących w placówce.
M_K_4	Student wykazuje odpowiedzialność za powierzone jego opiece osoby.
M_K_5	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych w swoim postępowaniu.

### **V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Podstawowe terminy stosowane w radiologii i diagnostyce obrazowej; Rentgenodiagnostyka konwencjonalna i mammografia – zastosowanie nowoczesnych technik pozyskiwania i obróbki obrazu; techniczne wymagania sprzętowe; wskazania i potencjalne efekty niepożądane metody; ilustracja na podstawie konkretnych przypadków klinicznych.	15
W_2	Obrazowanie metodą tomografii komputerowej: podstawy działania, zakres i charakter diagnostyki, wskazania i przeciwwskazania do zastosowania, potencjalne efekty niepożądane metody, przygotowanie pacjenta do badania oraz zasady opieki nad pacjentem po badaniu. Ilustracja zastosowania metody na podstawie konkretnych przypadków klinicznych; perfuzja TK.	
W_3	Obrazowanie metodą jądrowego rezonansu magnetycznego: podstawy działania, zakres i charakter diagnostyki, wskazania i przeciwwskazania do zastosowania, potencjalne efekty niepożądane metody, przygotowanie pacjenta do badania oraz zasady opieki nad pacjentem po badaniu. Ilustracja zastosowania metody na podstawie konkretnych przypadków klinicznych; dyfuzja, perfuzja i spektroskopia MR.	
W_4	Diagnostyka ultrasonograficzna: podstawy działania, zakres i charakter diagnostyki, wskazania i przeciwwskazania do zastosowania, potencjalne efekty niepożądane metody, przygotowanie pacjenta do badania. USG duplex doppler oraz echokardiografia. Ilustracja zastosowania metody na podstawie konkretnych przypadków klinicznych; możliwości techniczne nowoczesnych aparatów USG.	
W_5	Badania naczyniowe: angiografia i koronarografia jako metody diagnostyczne oraz lecznicze. potencjalne efekty niepożądane metody; ilustracja zastosowania metody na podstawie konkretnych przypadków klinicznych; możliwości techniczne nowoczesnych angiografów.	
W_6	Badania izotopowe.	
W_7	Inne nowoczesne metody obrazowania: tomografia emisyjna pojedynczego fotonu SPECT, pozytronowa emisyjna tomografia PET. PET-TK i PET-MR jako hybrydowe techniki obrazowania.	
W_8	Ochrona radiologiczna – zastosowanie praktyczne i podstawowe wiadomości teoretyczne.	
W_9	Cytogenetyka klasyczna i molekularna, RFLP, hybrydyzacja, PCR.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

- wykład informacyjny;
- wykład problemowy;
- dyskusja;
- prezentacje multimedialne przypadków klinicznych.

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

<b>Forma aktywności</b>	<b>Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</b>
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	-

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	15
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>45</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>2</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### **1. Warunki zaliczenia przedmiotu:**

##### **1.1. Wykłady:**

- obecność na co najmniej 80% wykładów;
- aktywna postawa w dyskusjach;
- pozytywne zaliczenie testu końcowego.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### **1. LITERATURA PODSTAWOWA:**

- Pruszyński B.: *Radiologia, Diagnostyka obrazowa*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
- Walecki J., Pruszyński B.: *Leksykon radiologii i diagnostyki obrazowej*, ZamKor, Warszawa 2003.

#### **2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:**

- Baron J., Plich-Kowalczyk J.: *Wprowadzenie do diagnostyki obrazowej*, Śląska Akademia Medyczna, Katowice 1999.
- Waleckiego J. (red.): *Postępy Neuroradiologii*, Polska Fundacja Upowszechniania Nauki, Wydział Nauk Medycznych PAN, Warszawa 2007.
- Burgener F.A., Meyers S.P., Tan R.K., Zaunbauer W.: *Diagnostyka różnicowa w obrazowaniu metodą rezonansu magnetycznego*, MediPage, Warszawa 2010.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### **1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:**

- dr n. med. Jacek Kurcz

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Pielęgniarstwo epidemiologiczne</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Nursing in epidemiology</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy – nauki w zakresie opieki specjalistycznej
Kod przedmiotu	B03
Forma zaliczenia	egzamin
Liczba punktów ECTS	4
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
II	20	10	-	-	-	20	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Poznanie zasad zapobiegania i zwalczania zakażeń w zakładach opieki zdrowotnej.

Cel 2. Uświadomienie studentom konieczności systematycznego uzupełniania wiedzy w związku z ciągle zmieniającymi się zagrożeniami w tym zakresie.

Cel 3. Wyciągania wniosków z zagrożeń epidemiologicznych w zakładach opieki zdrowotnej.

Cel 4. Przygotowanie studenta do wykonania zadań zawodowych w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowa wiedza z zakresu zakażeń szpitalnych na poziomie studiów pierwszego stopnia.

### **V. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student przedstawia epidemiologię chorób zakaźnych i zakażeń szpitalnych.
M_W_2	Student charakteryzuje główne założenia organizacji i kontroli zakażeń szpitalnych.
M_W_3	Student omawia uwarunkowania występowania zakażeń w różnych oddziałach stacjonarnych.
M_W_4	Student zna podstawowe akty prawne oraz inne źródła bieżącej informacji epidemiologicznej.
M_W_5	Student zna procedury postępowania w profilaktyce i zwalczaniu zakażeń, izolacji pacjentów i ochrony personelu.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student stosuje zasady zapobiegania i zwalczania zakażeń w różnych zakładach opieki zdrowotnej.
M_U_2	Student opracowuje standardy postępowania w nowych zagrożeniach w zmieniających się warunkach epidemiologicznych.
M_U_3	Student potrafi planować i opiniować przedsięwzięcia spełniające wymogi profilaktyki zakażeń.
M_U_4	Student planuje i przeprowadza edukację personelu w zakresie profilaktyki i zwalczania zakażeń.
M_U_5	Student stosuje regulacje prawne do opracowywania i wdrażania standardów postępowania profilaktyki zakażeń szpitalnych.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student współpracuje z zespołem terapeutyczno - leczniczym i organizacjami nadzoru epidemiologicznego w zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń.
M_K_2	Student jest świadomy zagrożeń wynikających ze zmieniających się warunków epidemiologicznych.
M_K_3	Student rozpoznaje i ocenia ważne kwestie epidemiologiczne.

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

M_K_4	Student jest świadomy konieczności systematycznego uaktualniania wiedzy w tym zakresie
-------	--

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Epidemiologia infekcyjna, epidemiologia zakażeń szpitalnych, epidemiologia zakażeń w zakładach opieki zdrowotnej.	20
W_2	Przepisy prawne. Organizacja i metody kontroli zakażeń. Monitoring zakażeń.	
W_3	Edukacja personelu w zakresie kontroli zakażeń. Ryzyko zawodowe i ochrona zdrowia personelu.	
W_4	Segregacja odpadów szpitalnych. Utylizacja odpadów.	
W_5	Szczepienia ochronne. Zasady izolacji pacjentów.	
W_6	Dezynfekcja i sterylizacja. Monitorowanie skuteczności dezynfekcji i sterylizacji.	
W_7	Pobieranie i transportowanie materiałów do badań mikrobiologicznych.	
W_8	Higiena szpitalna.	
W_9	Higiena żywienia.	
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Zakażenia szpitalne powodowane przez grzyby.	10
C_2	Zakażenia krwiopochodne.	
C_3	Zakażenia na oddziale intensywnej terapii.	
C_4	Zakażenia na oddziałach zabiegowych.	
C_5	Zakażenia na oddziałach pediatrycznych.	
C_6	Zakażenia na oddziałach położniczych.	
<b>ZAJĘCIA PRAKTYCZNE</b>		
ZP_1	Organizacja pracy pielęgniarki epidemiologicznej.	20
ZP_2	Kompetencje pielęgniarki epidemiologicznej.	
ZP_3	Metody rejestracji zakażeń szpitalnych.	
ZP_4	Monitorowanie zakażeń szpitalnych.	
ZP_5	Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia ogniska zakażenia.	
ZP_6	Zasady izolacji chorych.	
ZP_7	Rola i zadania zespołu ds. zwalczania zakażeń szpitalnych.	
ZP_8	Procedury postępowania w zakresie profilaktyki zakażeń szpitalnych, w tym zasady organizacji pracy wybranych oddziałów i pracowni diagnostycznych.	
ZP_9	Znaczenie edukacji w profilaktyce zakażeń szpitalnych.	
ZP_10	Postacie kliniczne zakażeń szpitalnych.	
ZP_11	Przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym na pielęgniarskim stanowisku pracy.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład multimedialny;  
 wykład konwersatoryjny;  
 dyskusja;  
 ćwiczenia;  
 instruktaż;  
 próba pracy.

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	50
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	10
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	15
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>98</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>4</b>

**VIII. METODY OCENY:**

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Ćwiczenia (zal.)

- obecność na 90% zajęć;
- aktywność na zajęciach;

1.2. Wykłady (zal.):

- obecność na co najmniej 70% zajęć;
- praca zaliczeniowa na co najmniej ocenę dostateczną.

1.3. Egzamin:

- praca pisemna oceniona na co najmniej ocenę dostateczną/test egzaminacyjny jednokrotnego wyboru z co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi.

1.4. Zajęcia praktyczne (zal.):

- pełne uczestnictwo w zajęciach praktycznych (100%);
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych.

1.5. Zajęcia praktyczne zaliczane są na „zal.” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.

**IX. WYKAZ LITERATURY:**

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Fleischer M., Bober- Gheck B.: *Podstawy pielęgniarstwa epidemiologicznego*. Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych, Warszawa 2002.
- Heczko B., Wójkowska– Mach J. (red.): *Zakażenia szpitalne*, PZWL, Warszawa 2009.
- Bulanda M. (red.): *Zakażenia szpitalne w Polsce*, PTZS, Kraków 2003.
- Brzeziński Z. J., Szamotulska K.: *Epidemiologia kliniczna*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2000.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Dzierżanowska D., Jeljaszewicz J.: *Zakażenia szpitalne*. Alfa Medica Press, Bielsko Biała 1999.
- Jabłoński L., Karwat L. D. (red.): *Podstawy epidemiologii ogólnej, epidemiologia chorób zakaźnych: podręcznik dla studentów nauk medycznych i pielęgniarstwach studiów licencyjnych*. Czelej, Lublin 2002.
- Jędrychowski W.: *Epidemiologia - wprowadzenie i metody badań*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1999.
- Nosowska K.: *Podstawy sterylizacji i dezynfekcji w zwalczaniu zakażeń szpitalnych*. Czelej, Lublin 1999.



**X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

- dr n. med. Elżbieta Grajczyk
- nauczyciel zajęć praktycznych

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Pielęgniarstwo europejskie</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>European Nursing</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy – nauki w zakresie opieki specjalistycznej
Kod przedmiotu	B04
Forma zaliczenia	egzamin
Liczba punktów ECTS	4
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
III	30	30	-	-	-	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Przedstawienie studentom modeli funkcjonowania opieki pielęgniarstwa w krajach UE, w tym także systemów kształcenia oraz działalności pielęgniarstwa organizacji zawodowych.

Cel 2. Przygotowanie pielęgniarstwa do realizacji zadań na europejskim rynku usług medycznych w kontekście dynamicznych zmian w funkcjonowaniu systemów opieki zdrowotnej w Polsce oraz innych krajach UE

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

brak

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student zna prawne podstawy wykonywania zawodu w krajach Unii Europejskiej – uznawalność wykształcenia polskiego w placówkach zagranicznych.
M_W_2	Student zna system kształcenia w Unii Europejskiej i międzynarodowe problemy zdrowia.
M_W_3	Student zna rolę i zadania międzynarodowych organizacji pielęgniarstwa.
M_W_4	Zdobyć kompetencje prawne niezbędne do realizacji standardów wymaganych na powierzonym stanowisku.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student identyfikuje obszary działania pielęgniarstwa w kraju i na świecie.
M_U_2	Student wykorzystuje informacje dostępne w międzynarodowych organizacjach i stowarzyszeniach pielęgniarstwa w celu podniesienia świadczonej opieki.
M_U_3	Student rozumie ideę pielęgniarstwa opartego na dowodach naukowych EBP (Evidence Based Practice).
M_U_4	Student wykorzystuje w praktyce zawodowej ogólnodostępne przepisy prawa europejskiego dotyczące pielęgniarstwa.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych w kontakcie pacjent-pielęgniarka, pacjent – rodzina chorego i pacjent - zespół terapeutyczny.
M_K_2	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.
M_K_3	Student podejmuje stosowne działania z poszanowaniem norm etycznych i moralnych.
M_K_4	Student dąży do pogłębiania wiedzy celem samorozwoju.

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Rozwój pielęgniarstwa europejskiego.	30
W_2	Systemy kształcenia pielęgniarek w krajach Unii Europejskiej	
W_3	Regulacje prawne zawodu pielęgniarstwa w krajach UE, w tym akty prawne dotyczące kształcenia i doskonalenia zawodowego.	
W_4	Systemy opieki pielęgniarstwa w krajach Wspólnoty Europejskiej.	
W_5	Rola i zadania międzynarodowych organizacji i stowarzyszeń pielęgniarstwa.	
W_6	Zagrożenia zdrowia i prognozy epidemiologiczne w krajach Unii Europejskiej.	
W_7	Migracje pielęgniarek.	
W_8	Badania naukowe w pielęgniarstwie europejskim. Pielęgniarstwo oparte na dowodach naukowych EBP ( <i>Evidence Based Practice</i> ).	
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Pielęgniarstwo polskie na tle porównawczym (system kształcenia, systemy opieki pielęgniarstwa).	30
C_2	Udział polskich pielęgniarek w pracach europejskich stowarzyszeń pielęgniarstwa.	
C_3	Uznawalność kwalifikacji polskich pielęgniarek w krajach UE.	
C_4	Zróznicowane kompetencje pielęgniarek w krajach europejskich.	
C_5	Pogłębienie wiedzy dotyczącej kształcenia pielęgniarek w wybranych krajach europejskich.	
C_6	Ranga zawodowa, społeczna i naukowa pielęgniarstwa w Polsce i w innych krajach Wspólnoty Europejskiej	
C_7	Pielęgniarka polska i zachodnioeuropejska w interakcji z lekarzem.	
C_8	Proces pielęgniarstwa w pielęgniarstwie europejskim.	
C_9	Stan badań naukowych prowadzonych w pielęgniarstwie polskim na tle pielęgniarstwa europejskiego / światowego.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny  
wykład problemowy  
analiza przypadków

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

<b>Forma aktywności</b>	<b>Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</b>
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	60
Konsultacje przedmiotowe	10
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	10
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>100</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>4</b>

**VIII. METODY OCENY:**

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

#### 1.1. Wykłady (zal.)

- 90 % obecność na zajęciach, aktywność na zajęciach;

#### 1.2. Ćwiczenia (zal.)

- 90% obecność na zajęciach, aktywność na zajęciach;

#### 1.3. Egzamin:

- uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z testu;
- test egzaminacyjny z minimum 60% pozytywnych odpowiedzi.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Nesterowicz M.: *Prawo medyczne*. Wydawnictwo TNOiK. Toruń 2005.
- Wrońska I.: *Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa europejskiego*. Wyd. Czelej. Lublin 2007.
- Dyrektywa Rady EWG dotycząca koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych w zakresie działalności pielęgniarek odpowiedzialnych za opiekę ogólną oraz Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 7 września 2005r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych. Materiały dostępne na stronach internetowych
- Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN): [www.icn.ch](http://www.icn.ch) , oraz
- Europejskiego Zjednoczenia Stowarzyszeń Pielęgniarskich (EFN): [www.efnweb.ch](http://www.efnweb.ch)

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Damant M., Martin C., Openshaw S.: *Pielęgniarstwo w praktyce ogólnej - tradycja i zmiany*. Wydawnictwo Medyczne Sanmedica. Warszawa 1997.
- Wrońska I.: *Rola społeczno - zawodowa pielęgniarki. Studium z zakresu współczesnego pielęgniarstwa*. Centrum Edukacji Medycznej. Warszawa 1997.
- Wrońska I. (red.): *Uniwersyteckie kształcenie pielęgniarek z doświadczeń polsko - szwedzkich*. NeuroCentrum. Lublin. 1998.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

doc. dr n. med. Edyta Kędra

mgr Krystyna Przybyła

mgr Małgorzata Reszko

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Pielęgniarstwo specjalistyczne</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Specialised Nursing</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy – nauki w zakresie opieki specjalistycznej
Kod przedmiotu	B05
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę – semestr III; egzamin – semestr IV
Liczba punktów ECTS	16
Język wykładowy	polski

### **II. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
III	30	30	-	-	-	40	60
IV	30	40	-	-	-	40	60

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

- Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności dające możliwość profesjonalnego i nowoczesnego sprawowania opieki nad pacjentem.
- Cel 2. Zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami pielęgniarstwa internistycznego, chirurgicznego, pediatrycznego, psychiatrycznego, pielęgniarstwa w chorobach skóry oraz opieki nad chorym przewlekle dializowanym.
- Cel 3. Kształtowanie umiejętności zastosowania pogłębionej wiedzy teoretycznej w działaniach diagnostycznych, leczniczych i pielęgnacyjnych oraz planowania poprawy jakości opieki w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, psychiatrycznym, w chorobach skóry oraz w dializoterapii
- Cel 4. Wykorzystanie pogłębionej wiedzy z zakresu w/w pielęgniarstwa do działań diagnostycznych, pielęgnacyjnych i edukacyjnych wobec pacjenta i jego rodziny.
- Cel 5. Utrwalanie i doskonalenie umiejętności współpracy w zespole interdyscyplinarnym dla zabezpieczenia niezbędnych warunków do realizacji poprawy opieki pielęgniarskiej pacjentom w szpitalu i w warunkach domowych.
- Cel 6. Praktyczne zastosowanie pogłębionej wiedzy z zakresu pielęgniarstwa internistycznego, chirurgicznego, pediatrycznego, psychiatrycznego, w chorobach skóry oraz w dializoterapii.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Wiadomości z zakresu podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstwa chirurgicznego, internistycznego na poziomie studiów pierwszego stopnia.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student zna patofizjologię, zasady leczenia, postępowania pielęgniarskiego zgodnie z obowiązującymi standardami z zakresu, pielęgniarstwa chirurgicznego, internistycznego, pediatrycznego, psychiatrycznego, pielęgnowania osób przewlekle dializowanych, w schorzeniach skóry.
M_W_2	Student zna specyfikę funkcjonowania oddziałów specjalistycznych oraz zasady funkcjonowania stacji dializ.
M_W_3	Student definiuje odmiennosć sprawowania opieki nad chorym psychicznie, zna zasady wsparcia rodziny osoby chorej, w ramach świadczeń medyczno-społecznych.
M_W_4	Student formułuje plan opieki w oparciu o standardy i stan pacjenta.
M_W_5	Student definiuje zależność sprawowanej opieki od stanu pacjenta.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student wprowadza do praktyki zawodowej profesjonalną opiekę adekwatną do

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

	stanu i wieku pacjenta wykorzystując proces pielęgnowania.
M_U_2	Student wskazuje możliwości wsparcia pacjenta i rodziny, nawiązując współpracę z ośrodkami wsparcia.
M_U_3	Student charakteryzuje rodzaj opieki w zależności od stanu i wieku pacjenta z uwzględnieniem modeli pielęgnowania.
M_U_4	Student współuczestniczy w procesie terapeutycznym poprzez współpracę z zespołem terapeutycznym.
M_U_5	Student czynnie uczestniczy w edukacji pacjenta i rodziny.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych w kontakcie pacjent – pielęgniarz, pacjent – rodzina chorego i pacjent - zespół terapeutyczny.
M_K_2	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.
M_K_3	Student podejmuje stosowne działania z poszanowaniem norm etycznych i moralnych.
M_K_4	Student dąży do pogłębiania wiedzy celem samorozwoju.

**VI. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁAD</b>		<b>60 godzin</b>
<b>pielęgniarstwo internistyczne</b>		
W_1	Działania mające na celu podniesienie jakości opieki pielęgniarzkiej w stosunku do pacjentów ze schorzeniami internistycznymi	10
W_2	Znaczenie komunikacji interpersonalnej pielęgniarzka - pacjent dla jakości opieki.	
W_3	Standardy opieki pielęgniarzkiej w internie	
W_4	Koncepcja i modele opieki pielęgniarzkiej sprawowanej w stosunku do osób z chorobami przewlekłymi oraz rola i znaczenie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia w pielęgnowaniu tych osób.	
W_5	Rola grup samopomocy w akceptacji przez pacjentów choroby przewlekłej i zmienionych przez nią warunków funkcjonowania oraz w rehabilitacji tych osób	
<b>pielęgniarstwo chirurgiczne</b>		
W_6	Podniesienie jakości opieki pielęgniarzkiej oraz modyfikacja standardów opieki w pielęgniarstwie chirurgicznym.	10
W_7	Stomia jako problem kliniczny i pielęgnacyjny. Rola i zadania pielęgniarzki stomijnej. Edukacja pacjenta i przygotowanie do samoopieki. Rozpoznawanie potrzeb pacjenta ze stomią jelitową. Oczekiwania chorych w zakresie opieki pielęgniarzkiej. Rola pielęgniarzki w realizacji potrzeb psychicznych. Powikłania skórne wokół stomii.	
W_8	Ból we wczesnym okresie pooperacyjnym.	
W_9	Udział pielęgniarzki w minimalizowaniu przykrych doznań powodowanych bólem oraz ocena występowania i nasilenia bólu u chorych w trzech pierwszych dobach po operacji.	
W_10	Pogłębienie wiedzy z zakresu opieki okołoperacyjnej w chirurgii w zakresie: zadań edukacyjnych pielęgniarzki chirurgicznej, zapobiegania powikłaniom pooperacyjnym, stosowaniu żywienia dojelitowego i pozajelitowego.	
<b>pielęgniarstwo pediatriczne</b>		
W_11	Monitorowania rozwoju dzieci i młodzieży, żywienia dzieci i młodzieży	10

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

	z uwzględnieniem problematyki ekologicznej, czynników wpływających na rozwój dziecka w zdrowiu i w chorobie.	
W_12	Wybrane aspekty jakości życia dzieci zdrowych (ocena rozwoju somatycznego w kontekście czynników paragenetycznych i środowiskowych) i dzieci chorych (astma oskrzelowa, dysfunkcja układu nerwowego).	
W_13	Komunikowanie się i współpraca z pacjentem w wieku rozwojowym oraz jego rodziną a jakość opieki pielęgniarskiej.	
W_14	Problemy kaniulacji naczyń obwodowych oraz monitorowania powikłań u dziecka hospitalizowanego.	
W_15	System wsparcia dla dzieci hospitalizowanych i przewlekle chorych.	
<b>pielęgniarstwo psychiatryczne</b>		
W_16	Filozofia i teorie pielęgnowania w psychiatrii. Czynniki wpływające na jakość opieki pielęgniarskiej.	10
W_17	Udział pielęgniarki w diagnozowaniu i kompleksowej terapii chorych psychicznie. Metody oceny stanu psychicznego.	
W_18	Sposoby kontaktowania się i komunikowania z chorym psychicznie. Zasady komunikowania się oraz rodzaje barier w komunikowaniu się z chorym psychicznie.	
W_19	Zasady postępowania z chorym psychicznie, prawa chorego psychicznie, stosowanie przymusu bezpośredniego.	
W_20	Pomoc psychologiczna w stanach kryzysowych i zagrożeniach życia w psychiatrii.	
W_21	Specyfika rehabilitacji psychiatrycznej.	
W_22	Psychopielęgnacja i elementy psychoterapii w pielęgniarstwie.	
<b>pielęgniarstwo w chorobach skóry</b>		
W_23	Syntetyczne omówienie najczęstszych chorób dermatologicznych.	15
W_24	Pielęgnacja pacjenta w chorobach skóry współistniejących z chorobami układu krwiotwórczego, przewodu pokarmowego, oddechowego, moczowego, chorobami tarczycy, cukrzycą i innymi endokrynopatiami, zakażeniem wirusem zapalenia wątroby i innymi.	
W_25	Pielęgnacja zmian i nowotworów naczyniowych oraz wywodzących się z przydatków.	
W_26	Zasady leczenia chorób dermatologicznych praktyczne zalecenia dotyczące pielęgnacji skóry z problemami dermatologicznymi, nowoczesne standardy postępowania	
W_27	Zabiegi w dermatologii, schematy postępowania.	
<b>opieka nad chorym przewlekle dializowanym</b>		
W_28	Pielęgnowanie pacjenta dializowanego:	15
W_29	Indywidualizacja leczenia nerkozastępczego.	
W_30	Elementy farmakoekonomiki w dializoterapii.	
W_31	Ocena stopnia nawodnienia: wywiad, badanie przedmiotowe, wyniki badań dodatkowych, bilans płynów u pacjenta dializowanego, pomiar masy ciała, pomiar RR	
W_32	Zaburzenia gospodarki wodnej u pacjenta dializowanego (hipowolemia, hiperwolemia);	
W_33	Zaburzenia gospodarki elektrolitowej u pacjenta dializowanego, ocena i postępowanie: hiponatremia, hipernatremia, hiperkaliemia, hipokaliemia.	
W_34	Postępowanie w zaburzeniach równowagi kwasowo-zasadowej u pacjenta dializowanego (kwasica metaboliczna, alkalozja metaboliczna),	
W_35	Funkcjonowanie w rodzinie i społeczeństwie osób przewlekle dializowanych.	

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Udział pielęgniarki w podniesieniu jakości opieki pielęgniarskiej w stosunku do pacjentów ze schorzeniami internistycznymi chirurgicznymi, psychiatrycznymi, w pediatrii, z chorobami skóry oraz przewlekle dializowanymi.	70
C_2	Proces pielęgnowania pacjenta ze stomią.	
C_3	Żywienie chorych w wybranych jednostkach chorobowych pielęgniarstwa specjalistycznego.	
C_4	Identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych u chorych dializowanych.	
C_5	Pielęgnowanie chorego w wybranych schorzeniach skóry.	
C_6	Metody łagodzenia bólu u chorych po zabiegu operacyjnym	
C_7	Powikłania ostre i przewlekle cukrzycy standard postępowania z pacjentem z uwzględnieniem procesu pielęgnowania	
<b>ZAJĘCIA PRAKTYCZNE</b>		<b>80 godzin</b>
<b>piel. internistyczne</b>		
ZP_1	Opracowywanie, wdrażanie i realizacja standardów jakości opieki pielęgniarskiej w stosunku do pacjentów ze schorzeniami internistycznymi.	10
ZP_2	Procedury opieki pielęgniarskiej nad pacjentami po zabiegach stosowanych w pielęgniarstwie internistycznym, u chorych przewlekle.	
ZP_3	Poszerzenie umiejętności z zakresu diagnozowania, planowania opieki pielęgniarskiej sprawowanej w stosunku do osób z chorobami przewlekłymi.	
ZP_4	Doskonalenie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia w pielęgnowaniu osób z chorobami przewlekłymi	
ZP_5	Opis grup samopomocy chorych przewlekle i udział pielęgniarki w rehabilitacji tych osób.	
<b>piel. chirurgiczne</b>		
ZP_6	Opracowywanie, wdrażanie i realizacja standardów jakości opieki pielęgniarskiej w stosunku do pacjentów ze schorzeniami chirurgicznymi.	15
ZP_7	Poszerzenie umiejętności z zakresu diagnozowania, planowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentem ze stomią	
ZP_8	Poszerzenie umiejętności z zakresu diagnozowania, planowania opieki pielęgniarskiej w zakresie niwelowania bólu we wczesnym okresie pooperacyjnym.	
ZP_9	Poszerzenie umiejętności z zakresu diagnozowania, planowania opieki pielęgniarskiej w wybranych jednostkach	
ZP_10	Pogłębienie wiedzy z zakresu opieki okołoperacyjnej w chirurgii w zakresie: zadań edukacyjnych pielęgniarki chirurgicznej, zapobiegania powikłaniom pooperacyjnym, stosowaniu żywienia dojelitowego i pozajelitowego chorobowych.	
<b>piel. pediatryczne</b>		
ZP_11	Monitorowania rozwoju dzieci i młodzieży, żywienia dzieci i młodzieży z uwzględnieniem problematyki ekologicznej, czynników wpływających na rozwój dziecka w zdrowiu i w chorobie.	15
ZP_12	Wybrane aspekty jakości życia dzieci zdrowych (ocena rozwoju somatycznego w kontekście czynników paragenetycznych i środowiskowych) i dzieci chorych (astma oskrzelowa, dysfunkcja układu nerwowego).	
ZP_13	Komunikowanie się i współpraca z pacjentem w wieku rozwojowym oraz jego rodziną, a jakość opieki pielęgniarskiej.	
ZP_14	Problemy kaniulacji naczyń obwodowych oraz monitorowania powikłań u dziecka hospitalizowanego.	



**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

ZP_15	System wsparcia dla dzieci hospitalizowanych i przewlekle chorych.	
<b>piel. psychiatryczne</b>		
ZP_16	Filozofia i teorie pielęgnowania w psychiatrii. Czynniki wpływające na jakość opieki pielęgniarskiej.	10
ZP_17	Udział pielęgniarki w diagnozowaniu i kompleksowej terapii chorych psychicznie. Metody oceny stanu psychicznego.	
ZP_18	Sposoby kontaktowania się i komunikowania z chorym psychicznie. Zasady komunikowania się oraz rodzaje barier w komunikowaniu się z chorym psychicznie.	
ZP_19	Zasady postępowania z chorym psychicznie, prawa chorego psychicznie, stosowanie przymusu bezpośredniego.	
ZP_20	Pomoc psychologiczna w stanach kryzysowych i zagrożeniach życia w psychiatrii.	
ZP_21	Specyfika rehabilitacji psychiatrycznej.	
ZP_22	Psychopielęgnacja i elementy psychoterapii w pielęgniarstwie	
<b>pielęgniarstwo w chorobach skóry</b>		
ZP_23	Syntetyczne omówienie najczęstszych chorób dermatologicznych.	15
ZP_24	Pielęgnacja pacjenta w chorobach skóry współistniejących z chorobami układu krwiotwórczego, przewodu pokarmowego, oddechowego, moczowego, chorobami tarczycy, cukrzycą i innymi endokrynopatiami, zakażeniem wirusem zapalenia wątroby i innymi.	
ZP_25	Pielęgnacja zmian i nowotworów naczyniowych oraz zmian i nowotworów wywodzących się z przydatków skóry.	
ZP_26	Zasady leczenia chorób dermatologicznych.	
ZP_27	Praktyczne zalecenia dotyczące pielęgnacji skóry z problemami dermatologicznymi	
ZP_28	Nowoczesne standardy postępowania w dermatologii.	
ZP_29	Zabiegi w dermatologii, schematy postępowania.	
<b>opieka nad chorym dializowanym przewlekle</b>		
ZP_30	Pielęgnowanie pacjenta dializowanego:	15
ZP_31	Indywidualizacja leczenia nerkozastępczego.	
ZP_32	Elementy farmakoekonomiki w dializoterapii.	
ZP_33	Ocena stopnia nawodnienia: wywiad, badanie przedmiotowe, wyniki badań dodatkowych, bilans płynów u pacjenta dializowanego, pomiar masy ciała, pomiar RR	
ZP_34	Zaburzenia gospodarki wodnej u pacjenta dializowanego (hipowolemia, hiperwolemia);	
ZP_35	Zaburzenia gospodarki elektrolitowej u pacjenta dializowanego, ocena i postępowanie: hiponatremia, hipernatremia, hiperkaliemia, hipokaliemia.	
ZP_36	Postępowanie w zaburzeniach równowagi kwasowo-zasadowej u pacjenta dializowanego (kwasica metaboliczna, alkaloza metaboliczna),	
ZP_37	Funkcjonowanie w rodzinie i społeczeństwie osób przewlekle dializowanych	
<b>PRAKTYKA ZAWODOWA</b>		<b>120 godzin</b>
<b>pielęgniarstwo internistyczne</b>		
PZ_1	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie pacjenta z ostrą i przewlekłą chorobą,	20
PZ_2	Planowanie, projektowanie i wdrażanie standardów i procedur opieki pielęgniarskiej.	
PZ_3	Znaczenie dokumentacji w procesie pielęgnowania.	
PZ_4	Specyfika organizacji stanowiska pracy w oddziałach specjalistycznych oraz farmakoekonomika	
<b>pielęgniarstwo chirurgiczne</b>		

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

PZ_5	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie pacjenta ze stomią.	20
PZ_6	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie pacjenta po zabiegu chirurgicznym.	
PZ_7	Znaczenie dokumentacji w procesie pielęgnowania.	
PZ_8	Specyfika organizacji stanowiska pracy w oddziałach specjalistycznych oraz farmakoekonomika	
<b>opieka nad chorym dializowanym przewlekle</b>		
PZ_9	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie pacjenta z ostrą i przewlekłą niewydolnością nerek	20
PZ_10	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie pacjenta dializowanego.	
PZ_11	Znaczenie dokumentacji w procesie pielęgnowania.	
PZ_12	Specyfika organizacji stanowiska pracy w oddziałach specjalistycznych oraz farmakoekonomika	
<b>pielęgniarstwo psychiatryczne</b>		
PZ_13	Znaczenie dokumentacji w procesie pielęgnowania.	20
PZ_14	Udział pielęgniarki w psychoterapii.	
PZ_15	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie pacjenta psychiatrycznego w stanach kryzysowych i zagrożeniach życia.	
PZ_16	Specyfika organizacji stanowiska pracy w oddziałach specjalistycznych oraz farmakoekonomika	
<b>pielęgniarstwo w chorobach skóry</b>		
PZ_17	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie pacjenta w chorobach skóry współistniejących z chorobami układu krwiotwórczego, przewodu pokarmowego, oddechowego, moczowego, chorobami tarczycy, cukrzycą i innymi endokrynopatiami, zakażeniem wirusem zapalenia wątroby i innymi.	20
PZ_18	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie pacjenta ze zmianami i nowotworowymi wywodzących się z przydatków skóry oraz zmianami i nowotworami naczyniowymi.	
PZ_19	Znaczenie dokumentacji w procesie pielęgnowania.	
PZ_20	Specyfika organizacji stanowiska pracy w oddziałach specjalistycznych oraz farmakoekonomika	
<b>pielęgniarstwo pediatriczne</b>		
PZ_21	Organizacja systemu wsparcia dla dziecka hospitalizowanego i przewlekle chorego.	20
PZ_22	Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie dziecka z kaniulacją żył obwodowych.	
PZ_23	Znaczenie dokumentacji w procesie pielęgnowania.	
PZ_24	Specyfika organizacji stanowiska pracy w oddziałach specjalistycznych oraz farmakoekonomika.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny;  
 wykład problemowy;  
 analiza przypadków;  
 metody aktywizujące: „burzy mózgów”;  
 dyskusja dydaktyczna.

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	330
Konsultacje przedmiotowe	15
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	15
Egzaminy i zaliczenia w sesji	10
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	15
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>400</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>16</b>

**VIII. METODY OCENY:**

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady (zal. na ocenę)

- obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach,
- pozytywne zaliczenie testu zaliczeniowego – co najmniej 60% pozytywnych odpowiedzi.

1.2. Ćwiczenia (zal. na ocenę)

- 90% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;
- pozytywne zaliczenie opracowanych procesów pielęgnowania;
- pozytywne zaliczenie przygotowanych prezentacji z tematów wskazanych przez prowadzącego ćwiczenia

1.3. Egzamin:

- uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z testu egzaminacyjnego obejmującego całość realizowanych zagadnień z przedmiotu
- test egzaminacyjny z minimum 60 % pozytywnych odpowiedzi

1.4. Zajęcia praktyczne (zal.):

- pełne uczestnictwo w zajęciach praktycznych (100 %)
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych.

1.5. Praktyki zawodowe (zal.):

- pełne uczestnictwo w praktykach zawodowych (100%)
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych.
- przedłożenie przez studenta procesu pielęgnowania i jego pozytywna ocena.

1.5. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe zaliczane są na „zal.” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.

**IX. WYKAZ LITERATURY:**

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Dziak A., Rowiński W.: *Chirurgia dla pielęgniarek*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 1999.
- Górnicki B., Dębiec B., Baszczyński J.(red.): *Pediatrics*. Tom Czelej, Lublin 2006.
- Jarosz M., Bułhak-Jachymczyk B.: *Normy żywienia człowieka*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2008.
- Kokot F.: *Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo- zasadowej*. PZWL, Warszawa 2001.

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- Klimak K.: *Zbiór standardów przyjęcia, opieki, socjalizacji i wypisu chorego ze szpitala psychiatrycznego*. Czelej, Lublin 2002.
  - Książek A. (red.): *Podręcznik dializoterapii*. Czelej, Lublin 2003
  - Rassner G., red. Wojciech Silny.: *Dermatologia* Wyd. Urban & Partner, Wrocław 1994.
  - Widomska-Czekajska T.: *Internistyczna intensywna terapia i opieka pielęgnarska*, PZWL, Warszawa 1990.
  - Zalewska-Janowska A., Błaszczuk H.: *Choroby skóry*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2008.
2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:
- Ciborowska A., Rudnicka A.: *Dietetyka. Żywnienie zdrowego i chorego człowieka*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2003.
  - Fibak J. (red.): *Chirurgia*. Wyd. Lek. PZWL. Warszawa 2002.
  - Gadzinowski J., Szymankiewicz M.(red.): *Podstawy neonatologii*. Akademia Medyczna, Poznań 2002.
  - Hruby Z.: *Nefrologia praktyczna*. Wyd. Lek PZWL, Warszawa 2001.
  - Herold G. i współ. :*Medycyna wewnętrzna*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2008.
  - Kurzawa R., Wanat-Krzak M.: *Atopowe zapalenie skóry*. Help-med s.c., Kraków 2007.
  - Romański B., Bartuzi Z.: *Alergia i nietolerancja pokarmów*. Wyd. Śląsk, Katowice 2002.
  - Wendorff J., Chamielec M., Piotrowicz M., Wisniewska B.: *Drgawki gorączkowe*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2008

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

doc. dr n. med. Edyta Kędra  
dr n. med. Elżbieta Grajczyk  
dr n. med. Aleksandra Pytel  
mgr Iwona Bejster,  
dr n. med. Elżbieta Grajczyk,  
mgr Wiesław Zielonka,  
mgr Alina Hubert – Kąkol,  
mgr Lilianna Paczkowska,  
mgr Małgorzata Reszko

# PRZEDMIOTY KIERUNKOWE

## C. PRZEDMIOTY DO WYBORU

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Alergologia</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Allergology</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy - przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	C01
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
IV	20	-	-	-	3	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą sposobów pielęgnowania pacjentów ze schorzeniami alergologicznymi ze szczególnym uwzględnieniem diagnozy pielęgniarskiej.

Cel 2. Nabycie umiejętności opisu indywidualnej sylwetki psychofizycznej pacjenta oraz planowania na tej podstawie zadań pielęgniarskich.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Wiedza poziomu licencjata z zakresu anatomii fizjologii i podstaw pielęgniarstwa.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student zna epidemiologie chorób alergicznych.
M_W_2	Student definiuje i różnicuje pojęcia: alergia, atopia, uczulenie, nadwrażliwość, tolerancja, alergen, przeciwciała, anafilaksja, reakcja alergiczna, reakcja toksyczna.
M_W_3	Student opisuje alergeny chorobotwórcze oraz omawia ich występowanie w środowisku.
M_W_4	Student klasyfikuje objawy wczesnej i późnej fazy reakcji alergicznej, oraz patofizjologię, objawy, diagnostykę i leczenie chorób alergicznych dróg oddechowych, skóry oraz alergii pokarmowe.
M_W_5	Student tłumaczy podział i charakterystykę testów skórnych, wskazania i przeciwwskazania do testów skórnych, zalety i wady testów skórnych.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student wyjaśnia przygotowanie pacjenta do testów skórnych.
M_U_2	Student interpretuje wyniki testów skórnych na podstawie stosowanych skal.
M_U_3	Student prowadzi edukację zdrowotną pacjenta i jego rodziny.
M_U_4	Student przedstawia instytucje wspierające pacjentów z alergią.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student przejawia postawę otwartą na współpracę w grupie.
M_K_2	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.
M_K_3	Wykazuje rzetelność i sumienność w wypełnianiu powierzonych zadań zawodowych.
M_K_4	Student dąży do pogłębiania wiedzy celem samorozwoju.

### **V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
------	---	---------------

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Epidemiologia chorób alergicznych w Polsce i na świecie.	20
W_2	Udział różnych czynników zewnętrznych i wewnętrznych na rozwój alergii.	
W_3	Podstawowe pojęcia: alergia, atopia, uczulenie, nadwrażliwość, tolerancja, alergen, przeciwciała, anafilaksja, reakcja alergiczna, reakcja toksyczna.	
W_4	Budowa i fizjologia skóry (objawy i mechanizm reakcji skóry na alergen).	
W_5	Wybrane choroby alergiczne: astma atopowa IgE zależna (dziecięca, dorosłych, ciężarnych, lekowa, zawodowa), alergiczny nieżyt nosa (całoroczny i sezonowy, ostry, podostry, przewlekły), OAS (zespół anafilaksji jamy ustnej), alergia pokarmowa, zawodowa, atopowe zapalenie skóry, pokrzywki, wyprysk kontaktowy.	
W_6	Testy skórne w diagnostyce alergologicznej: testy skórne standaryzowane (próby punktowe, próba śródskórna, próba doskórna, próby skaryfikacyjne, testy punktowe niestandaryzowane, testy płatkowe, wskazania i przeciwwskazania do wykonywania testów, zalety i wady stosowania testów, czynniki wpływające na wyniki testów, przygotowanie pacjenta do testów skórnych, zachowanie bezpieczeństwa w trakcie i po wykonaniu testów skórnych, interpretacja wyników testów skórnych.	
W_7	Edukacja zdrowotna w chorobach alergicznych.	
W_8	Psychospołeczne uwarunkowania zachowań prozdrowotnych (czynniki demograficzne, psychologiczne, społeczne).	
W_9	Sposoby eliminacji alergenów.	
W_10	Poradnictwo zawodowe.	
W_11	Instytucje wspierające pacjentów z alergią.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Składniki pożywienia wywołujące reakcje nadwrażliwości.	3
BN_2	Umiejętność prawidłowego zebrania wywiadu pod kątem ustalenia czynnika alergizującego.	
BN_3	Proces pielęgnowania u pacjenta z alergią pokarmową.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny;  
 wykład problemowy;  
 analiza przypadków;  
 pokaz;  
 dyskusja;  
 samokształcenie.

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	23
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	-

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>46</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>2</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### **1. Warunki zaliczenia przedmiotu:**

##### **1.1. Wykłady (zaliczenie):**

- 70% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;

##### **1.2. Samokształcenie:**

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treść samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### **LITERATURA PODSTAWOWA:**

1. Clough Joanne.: *Wszystko o alergiach. Praktyczny poradnik* Wyd. Świat Książki. 2007
2. Dzieniszewski J., Jarosz M.: *Alergie pokarmowe*. Wyd. Lek. PZWL. Warszawa 2004
3. Mędrala W.: *Podstawy alergologii*. Górnicki Wydawnictwo Medyczne. Wrocław 2006
4. Poznański A. (red).: *Choroby alergiczne wieku rozwojowego*. Wyd. Lek. PZWL. Warszawa 2003

#### **LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:**

1. Dorosz W.: *Astma*. Wyd. Lek. PZWL. Warszawa 2002
2. Lichteistein L.M., Church M.K., Holgate S.: *Alergia*. Wyd. Czelej. 2004
3. Stelmch I.: *Astma dziecięca*. Wyd. Lek. PZWL. Warszawa 2007
4. Modl M., Dzygóra R., Wolańczyk-Mędrala A: *Wybrane badania epidemiologiczne dotyczące występowania astmy oskrzelowej u dzieci i młodzieży*. Kwartalnik lekarzy praktyków 2007 Vol.3, nr 4.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### **1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:**

- doc. dr n. med. Jarosław Czeszejko – Sochacki  
prof. dr hab. Wojciech Mędrala



## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Angiologia z elementami chirurgii naczyniowej</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Angiology with elements of vascular surgery</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy – przedmioty do wyboru
Kod przedmiotu	C02
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
II	30	-	-	-	3	20	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Zapoznanie studentów z podstawami etiologii, symptomatologii, diagnostyki i leczenia najczęściej występujących schorzeń układu naczyniowego.

Cel 2. Wyposażenie studentów w wiedzę w zakresie pielęgnowania pacjentów leczonych z powodu schorzeń angiologicznych z uwzględnieniem specyfiki niektórych stanów w chirurgii naczyniowej.

Cel 3. Rozwijanie umiejętności samodzielnego sprawowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentami z chorobami układu naczyniowego.

Cel 4. Pogłębienie wiedzy teoretycznej i doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie udzielania świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych i promocji zdrowia osobom ze schorzeniami angiologicznymi.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowa wiedza z zakresu chirurgii na poziomie licencjata.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student zna zasady i procedury postępowania z pacjentem leczonym z powodu schorzeń układu naczyniowego.
M_W_2	Student omawia związek przyczynowo-skutkowy między etiologią, objawami a metodą leczenia schorzeń angiologicznych.
M_W_3	Student charakteryzuje procedury pielęgnacyjne obowiązujące w opiece nad pacjentami leczonymi z powodu schorzeń angiologicznych.
M_W_4	Student wskazuje metody leczenia pacjentów hospitalizowanych na oddziale angiologicznym.
M_W_5	Student wskazuje zagrożenia i potencjalne powikłania wynikające z leczenia angiochirurgicznego.
M_W_6	Student wymienia i charakteryzuje środki i formy edukacji pacjenta.
M_W_7	Student zna zasady obsługi sprzętu i aparatury medycznej znajdujących się w oddziale.
M_W_8	Student zna celowość doboru metod i środków do realizacji zadań pielęgniarstwa w czasie hospitalizacji chorego ze schorzeniem układu naczyniowego.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student ocenia stan i rozpoznaje problemy opiekuńcze pacjentów z chorobami układu naczyniowego.
M_U_2	Student prawidłowo dobiera metody i środki do realizacji zadań pielęgniarstwa w opiece nad pacjentem ze schorzeniem układu naczyniowego.
M_U_3	Student prawidłowo formułuje diagnozę pielęgniarstwa i w oparciu o nią planuje

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

	proces pielęgnacyjny.
M_U_4	Student wykorzystuje dostępną wiedzę i środki w planowaniu opieki nad pacjentem w oddziale angiologicznym.
M_U_5	Student stosuje pielęgnacyjne metody zapobiegające wystąpieniu powikłań leczenia angiochirurgicznego.
M_U_6	Student prowadzi działalność edukacyjną w stosunku do pacjenta i jego rodziny.
M_U_7	Student prawidłowo dokumentuje działania w zakresie opieki pielęgniarstwa.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student wykazuje aktywność w poszerzaniu wiedzy oraz zainteresowanie i zaangażowanie w doskonalenie umiejętności.
M_K_2	Student współdziała z zespołem terapeutycznym.
M_K_3	Student wykazuje twórcze i krytyczne podejście w organizowaniu stanowiska pracy.
M_K_4	Student przestrzega norm etycznych i zawodowych w swojej pracy i kontaktach ze współpracownikami i podopiecznymi.

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
W_1	Rys historyczny leczenia chorób naczyń.	30
W_2	Choroby układu tętniczego: patogeneza i zapobieganie miażdżycy, przewlekłe niedokrwienie kończyn dolnych, rehabilitacja chorych z przewlekłym niedokrwieniem kończyn dolnych, ostre niedokrwienie kończyn, tętniaki aorty i tętnic obwodowych, zaburzenia krążenia mózgowego, zespoły uciskowe, zespół stopy cukrzycowej.	
W_3	Diagnostyka w chorobach tętnic - przygotowanie chorego do badania i opieka po badaniu.	
W_4	Specyfika zabiegów angiochirurgicznych: przygotowanie pacjenta, zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym, opieka nad pacjentem w okresie pooperacyjnym	
W_5	Nowoczesne metody terapeutyczne w chirurgii naczyniowej.	
W_6	Specyfika opieki pielęgniarstwa nad pacjentem z wybranymi chorobami układu tętniczego.	
W_7	Choroby układu żylnego: przewlekła choroba żylna, żylna choroba zakrzepowo – zatorowa.	
W_8	Diagnostyka w chorobach żył obwodowych - przygotowanie chorego do badania i opieka po badaniu.	
W_9	Zapobieganie chorobom żył kończyn dolnych, nowoczesne metody terapeutyczne w leczeniu chorób żył kończyn dolnych.	
W_10	Niewydolność naczyń limfatycznych.	
W_11	Profilaktyka przeciwzakrzepowa.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna w angiologii.	3
BN_2	Znaczenie fizjoterapii w angiologii – rola pielęgniarstwa.	
BN_3	Endowaskularne metody leczenia chorób naczyń obwodowych – zadania pielęgniarstwa.	
<b>ZAJĘCIA PRAKTYCZNE</b>		
ZP_1	Standardy w pielęgniarstwie opieki nad pacjentami z chorobami układu naczyniowego.	20
ZP_2	Proces pielęgnowania pacjenta ze schorzeniem angiologicznym.	
ZP_3	Diagnoza pielęgniarstwa u pacjenta ze schorzeniem układu naczyniowego.	
ZP_4	Udział pielęgniarstwa w przygotowaniu pacjenta do badań	

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

	diagnostycznych w schorzeniach angiologicznych.	
ZP_5	Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do zabiegu angiochirurgicznego.	
ZP_6	Pielęgnowanie pacjenta po zabiegu angiochirurgicznym. Udział pielęgniarki w zapobieganiu i wczesnym wykrywaniu powikłań leczenia angiochirurgicznego.	
ZP_7	Zasady aseptyki i antyseptyki w oddziale angiochirurgicznym.	
ZP_8	Opieka pielęgniarska nad pacjentem po amputacji kończyny dolnej	
ZP_9	Rola pielęgniarki w profilaktyce i wczesnym wykrywaniu i leczeniu żylnych chorób zakrzepowo-zatorowej i jej następstw.	
ZP_10	Pielęgnacja ran przewlekłych.	
ZP_11	Zadania edukacyjne pielęgniarki w angiologii.	

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

- wykład multimedialny;
- wykład problemowy;
- ćwiczenia;
- instruktaż;
- próba pracy.

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	53
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	10
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	5
Opracowanie wyników	5
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>81</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- obecność na co najmniej 70% zajęć;
- aktywność na zajęciach;
- test zaliczeniowy jednokrotnego wyboru z co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi.

##### 1.2. Samokształcenie:

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treść samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

##### 1.3. Zajęcia praktyczne (zal.):

- pełne uczestnictwo w zajęciach praktycznych (100%);

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych.
- 1.4. Zajęcia praktyczne zaliczane są na „zal.” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.

### **X. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Fiodorenko-Dumas Ź., Pupka A., *Rehabilitacja w chorobach naczyń obwodowych*, MedPharm, Warszawa 2011
- Pruszczyk P., Jankowski K., *Leczenie przeciwkrzepliwie w codziennej praktyce*, Medical Tribune Polska, Warszawa 2011
- Noszczyk W., *Chirurgia tętnic i żył obwodowych (tom 1-2)*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007
- Pasierski T., Gaciong Z., Torbicki A., Szmidt J., *Angiologia*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Becker F., *Patologia układu żylnego - słownik terminów flebologicznych*, Via Medica, Gdańsk 2006
- Alam M., Nguyen T. H., Kaszuba A. (red. wyd. pol.), *Leczenie chorób żył kończyn dolnych (Seria Dermatologia kosmetyczna)*, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2008

### **XI. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

- dr n. med. Adam Kurcz
- nauczyciel zajęć praktycznych

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Choroby zakaźne</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Infectious diseases</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy – przedmioty do wyboru
Kod przedmiotu	C03
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
II	30	-	-	-	3	20	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Opanowanie wiedzy dotyczącej pielęgniarstwa oceny chorego, rozpoznawania problemów pielęgnacyjnych, formułowania diagnozy pielęgniarstwa w chorobach zakaźnych.

Cel 2. Ustalanie opieki w wybranych schorzeniach zakaźnych.

Cel 3. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych pacjentów z chorobami zakaźnymi.

Cel 4. Doskonalenie umiejętności stosowania profilaktyki w chorobach zakaźnych.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowe informacje z zakresu pielęgniarstwa epidemiologicznego i podstaw pielęgniarstwa.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student omawia patogenezę i symptomatologię chorób zakaźnych.
M_W_2	Student opisuje stosowanie leczenia farmakologicznego, dietetycznego.
M_W_3	Student omawia zasady wykonywania badań mikrobiologicznych w tym diagnostyki molekularnej.
M_W_4	Student charakteryzuje znaczenie profilaktyki w występowaniu chorób zakaźnych, zwłaszcza stosowanie szczepień ochronnych.
M_W_5	Student wskazuje zasady opieki nad chorym na choroby zakaźne.
M_W_6	Student omawia procedury obowiązujące w postępowaniu z chorym na choroby zakaźne.
<b>UMIĘJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student rozpoznaje i rozwiązuje problemy opiekuńcze pacjentów chorych zakaźnie.
M_U_2	Student stosuje procedury postępowania z chorymi na wybrane choroby zakaźne.
M_U_3	Student realizuje opiekę pielęgnacyjną u pacjenta chorego zakaźnie.
M_U_4	Student stosuje leczenie dietetyczne w chorobach zakaźnych.
M_U_5	Student prowadzi profilaktykę chorób zakaźnych: przestrzega zasady higieny, szczepienia ochronne, edukacja społeczeństwa.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student reaguje na potrzeby i problemy pacjenta.
M_K_2	Student wykazuje empatię, cierpliwość, gotowość niesienia pomocy.
M_K_3	Student wykazuje aktywność w poszerzaniu wiedzy i doskonaleniu umiejętności.
M_K_4	Student współdziała z zespołem terapeutycznym.

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁADY</b>		
W_1	Patogeneza i symptomatologia kliniczna chorób zakaźnych.	30
W_2	Nowe choroby zakaźne wywoływane przez czynniki mikrobiologiczne (bakterie, wirusy, priony, pierwotniaki, grzyby, pasożyty)..	
W_3	Choroby wątroby i prowadzenie programów terapeutycznych przewlekłych zapaleń wątroby..	
W_4	Diagnostyka laboratoryjna, diagnostyka molekularna i obrazowa chorób zakaźnych. Zjawiska immunologiczne.	
W_5	Leki stosowane w leczeniu chorób zakaźnych: antybiotyki, przeciwwirusowe, przeciwpasożytnicze, przeciwgrzybiczne, surowice, immunoglobuliny.	
W_6	Zakażenia wewnątrzszpitalne.	
W_7	Epidemiologia chorób zakaźnych w Polsce i na świecie.	
W_8	Przepisy prawne regulujące postępowanie w chorobach zakaźnych.	
W_9	Profilaktyka chorób zakaźnych: szczepionki, szczepienia, kalendarz szczepień, kontrola efektywności.	
W_10	Profilaktyka zakażeń krwiopochodnych (HBV, HCV, HIV, CMV).	
W_11	Leczenie dietetyczne w chorobach zakaźnych..	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Standardy i procedury pielęgniarstwa w chorobach zakaźnych.	3
BN_2	Choroby zakaźne w dobie współczesnej eradykacji.	
BN_3	Zalecenia WHO w zakresie zwalczania chorób zakaźnych.	
<b>ZAJĘCIA PRAKTYCZNE</b>		
ZP_1	Rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjentów chorych zakaźnie.	20
ZP_2	Planowanie leczenia i pielęgnacji w wybranych jednostkach chorobowych według obowiązujących standardów	
ZP_3	Udział pielęgniarki w profilaktyce chorób zakaźnych.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład multimedialny;  
 wykład problemowy;  
 dyskusja;  
 analiza przypadków;  
 instruktaż;  
 próba pracy.

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

<b>Forma aktywności</b>	<b>Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</b>
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	53
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	10
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	5
Opracowanie wyników	5

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>81</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- aktywność na zajęciach;
- pozytywne zaliczenie samokształcenia;
- test zaliczeniowy jednokrotnego wyboru z co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi lub przygotowanie pracy zaliczeniowej końcowej w postaci artykułu do czasopisma naukowego na temat wskazany przez prowadzącego zajęcia.

##### 1.2. Samokształcenie:

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treść samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

##### 1.3. Zajęcia praktyczne (zal.):

- pełne uczestnictwo w zajęciach praktycznych (100%);
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych.

##### 1.4. Zajęcia praktyczne zaliczane są na „zal.” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.

### **X. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Baenkler H-V.: *Kompendium immunologii*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 1996.
- Dziubek Z.: *Choroby zakaźne i pasożytnicze człowieka*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2003.
- Rudkowski Z.: *Choroby zakaźne i pasożytnicze u dzieci*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2007
- Pawłowski Z., Stefaniak J.: *Parazytologia kliniczna w ujęciu wielodyscyplinarnym*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2005

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Herman Z.: *Podstawy farmakologii ogólnej. Zakażenia* Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2006
- Juszczyk J.: *Wirusowe zapalenie wątroby*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 1999.
- Liehr H.: *Wątroba, drogi żółciowe, trzustka*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2003

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

lek. med. Ryszard Kempa  
dr n. med. Elżbieta Grajczyk

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Chirurgia dziecięca</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Surgery pediatric</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy – przedmioty do wyboru
Kod przedmiotu	C04
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
II	30	-	-	-	3	20	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Zapoznanie studentów ze specyfiką pielęgnacji dziecka leczonego chirurgicznie.

Cel 2. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów opiekuńczych dzieci po zabiegach operacyjnych i po urazach.

Cel 3. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych dzieci z chorobami chirurgicznymi i po urazach.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowe informacje z zakresu chirurgii i pediatrii na poziomie studiów pierwszego stopnia.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student charakteryzuje fizjologiczne i psychologiczne różnice między dorosłymi a dziećmi.
M_W_2	Student różnicuje wady rozwojowe u dzieci; zasady nawadniania oraz prowadzenia bilansu płynów u dzieci; zasady żywienia w schorzeniach chirurgicznych dzieci.
M_W_3	Student omawia zasady i procedury przygotowania dziecka do zabiegu operacyjnego planowego oraz w trybie pilnym.
M_W_4	Student wymienia zasady bezpośredniej obserwacji podstawowych czynności życiowych.
M_W_5	Student różnicuje objawy i metody diagnostyczne w urazach klatki piersiowej i jamy brzusznej.
M_W_6	Student omawia wskazania do zabiegu operacyjnego; metody leczenia i rehabilitacji w urazach kostno-stawowych.
M_W_7	
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student charakteryzuje, ocenia i planuje opiekę nad dzieckiem w czasie badania i po jego zakończeniu.
M_U_2	Student przewiduje i rozpoznaje stany zagrożenia życia w ostrych chorobach chirurgicznych dzieci.
M_U_3	Student prawidłowo interpretuje wyniki badań; planuje opiekę pooperacyjną.
M_U_4	Student udziela pomocy przedlekarskiej dziecku z zagrożeniem życia.
M_U_5	Student zapobiega powikłaniom pooperacyjnym.
M_U_6	Student ocenia stan świadomości według skali Glasgow.
M_U_7	Student ocenia stopień i powierzchnię oparzenia u dziecka.
M_U_8	Student podejmuje działania lecznicze w ramach pomocy przedlekarskiej.
M_U_9	Student planuje opiekę pooperacyjną; przygotowuje dziecko do założenia



**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

	unieruchomienia złamanej kończyny.
M_U_10	Student rozpoznaje problemy opiekuńcze dzieci z chorobami chirurgicznymi.
M_U_11	Student planuje opiekę nad dzieckiem ze wstrząsem, zapaleniem otrzewnej, niedrożnością mechaniczną przewodu pokarmowego, niedrożnością porażenną przewodu pokarmowego, krwotokiem i krwawieniem z przewodu pokarmowego, odma opłucnową u noworodków i dzieci starszych, zapaleniem wyrostka robaczkowego oraz węzłów chłonnych jamy brzusznej, wgłobieniem jelit, chorobami uchyłka Meckela, bólami brzucha, chorobą Hirschsprunga, owrzodzeniem żołądka i dwunastnicy; przepukliną pachwinową, udową, pępkową, kresy białej, stulejką, wnetrostwem, spodziectwem.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student reaguje na potrzeby i problemy pacjenta.
M_K_2	Student wykazuje empatię, cierpliwość, gotowość niesienia pomocy.
M_K_3	Student wykazuje aktywność w poszerzaniu wiedzy i doskonaleniu umiejętności.
M_K_4	Student współdziała z zespołem terapeutycznym.

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁADY</b>		
W_1	Specyfika chirurgii dziecięcej. Fizjologiczne i psychologiczne różnice między dorosłymi a dziećmi (niemowlę w okresie noworodkowym, płyny ustrojowe, układ krążenia, układ oddechowy, ośrodkowy układ nerwowy, czynność wątroby, układ trawienny). Odżywianie, bilans wodno - elektrolitowy (zaburzenia wodne, elektrolitowe i kwasowo - zasadowe).	30
W_2	Wady rozwojowe. Epidemiologia wad rozwojowych. Rodzaje wad rozwojowych. Chirurgiczne leczenie wybranych wad wieku dziecięcego (wady układu nerwowego, wady rozwojowe twarzy i szyi, wady serca i dużych naczyń, wady przewodu pokarmowego, moczowego i układu kostnego).	
W_3	Stany chorobowe stwarzające zagrożenie dla życia dziecka (epidemiologia, przyczyny i rozpoznanie chorób, postępowanie): wstrząs, zapalenie otrzewnej, niedrożność mechaniczna przewodu pokarmowego, niedrożność porażenna przewodu pokarmowego, krwotok i krwawienie z przewodu pokarmowego, odma opłucnowa u noworodków i dzieci starszych, wskazania i przeciwwskazania do zabiegu operacyjnego.	
W_4	Najczęściej spotykane choroby chirurgiczne (przyczyny, objawy, rozpoznanie, postępowanie chirurgiczne): zapalenie wyrostka robaczkowego, zapalenie węzłów chłonnych jamy brzusznej, wgłobienie jelit, choroby uchyłka Meckela, bóle brzucha, choroba Hirschsprunga, owrzodzenie żołądka lub dwunastnicy, przepuklina pachwinowa, przepuklina udowa, przepuklina pępkowa, przepuklina kresy białej, przepuklina pępowinowa, stulejka, załupek, wnetrostwo, spodziectwo.	
W_5	Urazy: epidemiologia urazów u dzieci, oparzenia (przyczyny, podział, ocena stopnia i powierzchni oparzenia, leczenie, przeszczepy, rehabilitacja), urazy czaszkowo-mózgowe (podział, objawy, diagnostyka, wskazania do zabiegu operacyjnego, opieka pooperacyjna), urazy klatki piersiowej i jamy brzusznej (podział, objawy, diagnostyka, wskazania do zabiegu operacyjnego, opieka pooperacyjna).	
W_6	Zasady przygotowania dziecka do badań diagnostycznych i zabiegów specjalistycznych w zależności od schorzenia.	

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

W_7	Przygotowanie dziecka do planowego zabiegu operacyjnego w zależności od wieku dziecka.	
W_8	Przygotowanie dziecka do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym w zależności od wieku dziecka.	
W_9	Udział pielęgniarki w ocenie ciężkości urazu, pierwsza pomoc,	
W_10	Pielęgnowanie z uwzględnieniem metody leczenia, w urazach kostnowstawowych (złamania, zwichnięcia) oraz rehabilitacja	
W_11	Opieka nad dzieckiem po oparzeniu: rodzaje opatrunków zasady postępowania.	
W_12	Zasady organizowania opieki nad dzieckiem z urazem czaszkowo-mózgowym.	
W_13	Zasady organizowania opieki nad dzieckiem z urazem klatki piersiowej i jamy brzusznej.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Standardy i procedury pielęgniarstwa w chirurgii dziecięcej.	3
BN_2	Rehabilitacja dziecka po zabiegu chirurgicznym a rola pielęgniarki.	
BN_3	Chirurgia dziecięca wczoraj i dziś.	
<b>ZAJĘCIA PRAKTYCZNE</b>		
ZP_1	Diagnostowanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych dzieci w różnych okresach choroby chirurgicznej.	20
ZP_2	Doskonalenie umiejętności oceny stanu zdrowia dziecka w zależności od jego wieku.	
ZP_3	Udział pielęgniarki w opiece nad dzieckiem zakwalifikowanym do zabiegu operacyjnego oraz po zabiegu operacyjnym z wadą: układu nerwowego, rozwojową twarzą i szyi, serca i dużych naczyń, przewodu pokarmowego, moczowego i układu kostnego.	
ZP_4	Udział pielęgniarki w opiece nad dzieckiem z zapaleniem otrzewnej.	
ZP_5	Udział pielęgniarki w opiece nad dzieckiem z niedrożnością mechaniczną przewodu pokarmowego.	
ZP_6	Udział pielęgniarki w opiece nad dzieckiem z niedrożnością porażenną przewodu pokarmowego.	
ZP_7	Udział pielęgniarki w opiece nad dzieckiem z krwotokiem i krwawieniem z przewodu pokarmowego.	
ZP_8	Udział pielęgniarki w opiece nad dzieckiem z odmą opłucnową u noworodków i dzieci starszych.	
ZP_9	Udział pielęgniarki w opiece nad dzieckiem ze wskazaniem i przeciwwskazaniem do zabiegu operacyjnego	
ZP_10	Różnicowanie problemów pielęgnacyjnych i opiekuńczych u dziecka w zależności od wieku z najczęściej spotykanymi chorobami chirurgicznymi.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład multimedialny;  
 wykład problemowy;  
 dyskusja;  
 analiza przypadków;  
 instruktaż;  
 próba pracy.

**VII. OBCIĄŻENIE PRACA STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	53

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	10
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	5
Opracowanie wyników	5
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>81</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- aktywność na zajęciach;
- pozytywne zaliczenie samokształcenia;
- test zaliczeniowy jednokrotnego wyboru z co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi lub przygotowanie pracy zaliczeniowej końcowej w postaci artykułu do czasopisma naukowego na temat wskazany przez prowadzącego zajęcia.

##### 1.2. Samokształcenie:

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treści samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

##### 1.3. Zajęcia praktyczne (zal.):

- pełne uczestnictwo w zajęciach praktycznych (100%);
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych.

##### 1.4. Zajęcia praktyczne zaliczane są na „zal.” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Czernik J.: *Chirurgia dziecięca*. Wyd. Lek. PZWL. Warszawa 2005
- Kapała W.: *Pielęgniarstwo w chirurgii. Wybrane problemy z praktyki pielęgniarstwa oddziałów chirurgii ogólnej*. Wyd. Czelej. Lublin 2006
- Poradowska W.: *Chirurgia wieku dziecięcego. Wybrane zagadnienia*. Wyd. Lek. PZWL. Warszawa 1992

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Aleksander A., Wagner R.: *Chirurgia dziecięca. Poradnik dla lekarzy pierwszego kontaktu*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2003
- Czernik J.: *Powikłania chirurgii dziecięcej*. Lek. PZWL. Warszawa 2008.
- MacMahona R.: *Poradnik Chirurgii dziecięcej*. Wyd. Lek. PZWL. Warszawa 1990.

### **XI. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

dr n. med. Wojciech Woźny

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Laryngologia</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Laryngology</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy - przedmioty do wyboru
Kod przedmiotu	C05
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	Seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
IV	20	-	-	-	3	-	

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1 Nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie diagnostyki, leczenia i prowadzenia chorych z patologiami w zakresie głowy i szyi.

Cel 2. Zapoznanie studentów z problematyką chorób laryngologicznych.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności wynikających z udziału pielęgniarki w pracy zespołu terapeutycznego oraz umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów opiekuńczych pacjentów z chorobami laryngologicznymi.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Wiedza na poziomie licencjata z zakresu anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student definiuje przyczyny, objawy postępowanie diagnostyczne, lecznicze i pielęgnację chorego w najczęściej, występujących chorobach otolaryngologicznych,
M_W_2	Student klasyfikuje zasady stosowania leczenia miejscowego w laryngologii, zasady i stosowania środków do pielęgnacji skóry i śluzówek,
M_W_3	Student rozumie zasady postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach nosa, zatok przynosowych, jamy ustnej i gardła.
M_W_4	Student zna zasady przygotowania psychicznego i fizycznego chorego do zabiegu laryngologicznego
M_W_5	Student zna, organizację oddziałów laryngologicznych
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student potrafi rozpoznać choroby jamy nosowo-gardłowej.
M_U_2	Student podaje zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentami z chorobami laryngologicznymi,
M_U_3	Student rozpoznaje problemy pielęgnacyjne i opiekuńcze pacjentów po urazach w obrębie nosa, gardła, krtani, uszu i odpowiednio planować opiekę oraz pielęgnację,
M_U_4	Student potrafi przygotować pacjenta do badań diagnostycznych stosowanych w schorzeniach otolaryngologicznych, przygotować pacjenta do zabiegu chirurgicznego w schorzeniach otolaryngologicznych
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych w kontakcie pacjent – pielęgniarka, pacjent – rodzina chorego i pacjent - zespół terapeutyczny.
M_K_2	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

M_K_3	Student komunikuje się z podopiecznym i jego rodziną z zachowaniem obowiązujących reguł i z wykorzystaniem odpowiednich metod i technik.
M_K_4	Student wykazuje aktywność w poszerzeniu wiedzy zawodowej i umiejętności praktycznych.

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Badania diagnostyczne: słuchu, nosa i zatok przynosowych, gardła i krtani i tchawicy, nerwu twarzowego, równowagi; jamy ustnej, gardła i przełyku; kliniczne, badania obrazowe, badania dodatkowe.	20
W_2	Najczęściej występujące choroby otolaryngologiczne: etiologia, objawy, diagnostyka różnicowa.	
W_3	Urazy i ciała obce.	
W_4	Metody leczenia w laryngologii: zachowawcze, chirurgiczne	
W_5	Choroby nowotworowe.	
W_6	Alergie.	
W_1	Organizacja oddziałów laryngologicznych.	
W_2	Epidemiologia schorzeń laryngologicznych	
W_3	Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych stosowanych w laryngologii	
W_4	Przygotowanie pacjenta do zabiegu chirurgicznego w schorzeniach otolaryngologicznych.	
W_5	Zasady stosowania leczenia miejscowego i ogólnego w otolaryngologii.	
W_6	Pielęgnacja chorych z urazami w obrębie twarzy	
W_7	Pielęgnacja chorych z chorobami nowotworowymi laryngologicznymi.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Pielęgnowanie pacjenta w urazach twarzoczaszki.	3
BN_2	Postępowanie w poparzeniach termicznych, chemicznych jamy ustnej, gardła, przełyku i górnych dróg oddechowych.	
BN_3	Urazy, ciała obce, zwężenia krtani i tchawicy.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny  
 wykład problemowy  
 analiza przypadków  
 dyskusja

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	23
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>46</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>2</b>

**IX. METODY OCENY:**

**1. Warunki zaliczenia przedmiotu:**

1.1. Wykłady (zaliczenie):

- obecność na zajęciach;
- aktywność;
- pozytywne zaliczenie samokształcenia;
- przygotowanie i pozytywna ocena prezentacji na temat zadany przez prowadzących.

1.2. Samokształcenie:

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treść samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

**IX. WYKAZ LITERATURY:**

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Latkowski J.: *Otolaryngologia. Kompendium dla studentów medycyny i stomatologii.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
- Latkowski J.: *Otolaryngologia. dla studentów medycyny i stomatologii.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004.
- Walewska E.: *Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004.
- Zahradniczek K.: *Pielęgniarstwo . Podręcznik dla studiów medycznych.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
- Hans Behrbohm, Olicer Kaschke, Tadeus Nawka, Andrew Swift, (redakcja wydania II polskiego Wiesław Gołąbek, Czesław Stankiewicz) „*Choroby ucha, nosa i gardła z chirurgią głowy i szyi*”, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Bonzowski A.: *Choroby alergiczne wieku rozwojowego.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
- Iwankiewicz S.: *Ćwiczenia z otolaryngologii. Podręcznik dla studentów medycyny i stomatologii.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003.
- Prusiński A.; *Zawroty głowy.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004.

**X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Leczenie ran</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Injury treatment</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy - przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	C06
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
IV	20	-	-	-	3	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Poszerzenie wiedzy studentów w zakresie pielęgnacji ran, oparzeń, przetok.

Cel 2. Przygotowanie studentów do doboru sposobów leczenia i opatrywania ran.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Wiedza na poziomie licencjata z zakresu anatomii i fizjologii, podstaw pielęgniarstwa.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student definiuje charakterystykę poszczególnych rodzajów ran, następstwa oparzeń, nowoczesne metody leczenia ran, rodzaje znieczulenia stosowane w opracowaniu ran, czynniki przyspieszające.
M_W_2	Student zna mechanizmy gojenia się ran, wpływ chorób ogólnoustrojowych oraz odżywiania na proces gojenia się ran.
M_W_3	Student demonstruje zasady aktywności fizycznej dla chorych stosujących terapię uciskową profilaktykę w owrzodzeniach podudzi.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student opisuje metody zaopatrzenia ran w ramach pomocy doraźnej.
M_U_2	Student rozpoznaje stan zagrożenia życia chorego z raną i podejmuje działania ramach pomocy pielęgniarstwiej.
M_U_3	Student przedstawia znajomość stopni odleżyn według poznanych skal , metod leczenia poprzez zastosowanie nowoczesnych opatrunków.
M_U_4	Student współpracuje z zespołem terapeutycznym w zakresie leczenia, rehabilitacji i żywienia chorego z raną.
M_U_5	Student rozpoznaje problemy opiekuńcze pacjentów z odleżyną i podejmuje zgodne ze standardami postępowanie pielęgniarstwiej.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student odpowiednio modyfikuje i dokonuje prawidłowej i obiektywnej oceny podejmowanych przez siebie działań pielęgnacyjnych.
M_K_2	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.
M_K_3	Student dąży do pogłębiania wiedzy celem samorozwoju.

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Rodzaje ran, proces gojenia.	20
W_2	Charakterystyka ran, fazy gojenia oraz czas ich trwania: rana cięta, rany z ubytkami, rana tłuczono-szarpana, rana darta, rana miażdżona, odwarstwienie skóry, rana kluta, rana postrzałowa, rana oparzeniowa, rana odleżynowa, rany po ukąszeniach, przetoki.	
W_3	Badania rany: badanie fizykalne, ocena radiologiczna. biochemiczna, bakteriologiczna.	
W_4	Leczenie ran: cele leczenia,	
W_5	Chirurgiczne opracowanie ran, przygotowanie chorego do znieczulenia	
W_6	Dobór metod opatrywania ran ostrych, przewlekłych i przetok.	
W_7	Zakażenia ran: charakterystyka grup drobnoustrojów chorobotwórczych, postępowanie z raną zakażoną, ochrona personelu przed zakażeniami, zapobiegania zakażeniom wewnątrz szpitalnym.	
W_8	Odleżyny: skale oceny ryzyka rozwoju odleżyn, ocena stosowanej profilaktyki przeciw/odleżynowej, ocena skuteczności stosowanych metod pielęgnacyjnych w leczeniu rany odleżynowej.	
W_9	Zalecenia konsultanta krajowego w zakresie leczenia odleżyn.	
W_10	Owrzodzenia podudzi: oczyszczanie rany, metodę kompresji dwu i czterowarstwowej. Zakres aktywności fizycznej dla chorych stosujących terapię uciskową (masaż limfatyczny, pomiar powierzchni owrzodzenia, pomiar bólu). Założenia profilaktyki wtórnej w celu zapobiegania nawrotom owrzodzenia.	
W_11	Oparzenia: definicja i podział oparzeń, ocena stopnia oparzenia, pierwsza pomoc w oparzeniach, następstwa oparzeń, leczenie, rehabilitacja, edukacja.	
W_12	Zasady żywienia pacjenta z raną.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Pielęgnowanie pacjenta z oparzeniem termicznym z uwzględnieniem procesu pielęgnowania	3
BN_2	Edukacyjna rola pielęgniarki w leczeniu odleżyn	
BN_3	Rola pielęgniarki w pielęgnowaniu pacjenta ze stopą cukrzycową	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny;  
 wykład problemowy;  
 analiza przypadków;  
 dyskusja;  
 samokształcenie.

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

<b>Forma aktywności</b>	<b>Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</b>
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	23
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	



## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>46</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>2</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie):

- obecność na zajęciach;
- aktywność;
- pozytywne zaliczenie samokształcenia;
- przygotowanie i pozytywna ocena prezentacji na temat zadany przez prowadzących.

##### 1.2. Samokształcenie:

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treści samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Brongel L., Duda K.: *Mnogie i wielonarządowe obrażenia ciała*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2001
- Chen H., Sola J. E., Lillemoe K. D. (red.) Staniszewski A.: *Najczęstsze zabiegi chirurgiczne przy łóżku chorego*. Urban & Partner, Wrocław 1997
- Currie D. G. (przeł. Kamiński B.): *Postępowanie w urazach głowy*. a-Medica Press, Bielsko-Biała 1994
- Fehella E., Adamson S. J., Hull D.: *Pielęgnowanie chorych dzieci*. PZWL, Warszawa 1990
- Fibak J.(red.): *Chirurgia*. PZWL, Warszawa 2002
- Gaździk T. S.: *Ortopedia i traumatologia*. PZWL, Warszawa 1998
- Gedliczka O. (red.): *Zasady postępowania w obrażeniach ciała*. Medycyna Praktyczna, Kraków 1993
- Grzybowski J.: *Biologia rany oparzeniowej*. a-medica press, Bielsko-Biała 2001
- Iranek A, Kucharzewski M, Sieroń A.: *Zachowawcze leczenie owrzodzeń żylnych*. Śląska Akademia Medyczna, Katowice 2001
- Grzebieniak Z. (red.): *Zarys chirurgii*. Wrocławska Drukarnia Naukowa im. Eskulczyńskiego Sp. z o.o., Wrocław 2002
- Jawień A.: *Przewlekłe zaburzenia żylnie*. Termedia Wydawnictwo Medyczne, Poznań 2006
- Kruk-Kupiec G.: *Odleżyny. Poradnik dla pielęgniarek i położnych*. Plik, Piekary Śląskie 1999

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Braun Melsungen B.: *Podstawy terapii dożylniej i żywienia pozajelitowe*. a-Medica Press, Bielsko-Biała 1995
- Brożek L.: *Wstrzyknięcia i wlewy dożylnie*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1998
- Condon R. E., Nyhus L. (red.): *Kompendium postępowania chirurgicznego*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1995

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- Dobrogowski J., Wordliczek J.: *Medycyna bólu*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004
- Dega W., Malinowska K.: *Rehabilitacja medyczna*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1993
- Dziak A. (red.): *Opatrunki unieruchamiające w ortopedii i traumatologii*. PZWL, Warszawa 1995
- Grochowski J. (red.): *Urazy u dzieci*. PZWL, Warszawa 2000
- Grochowicz P.: *Choroby odbytu, odbytnicy i jelita grubego*. Borgis, Warszawa 2004
- Kruk-Kupiec G.: *Profilaktyka i leczenie ran przewlekłych- problemy opieki długoterminowej* Broszura edukacyjna firmy TZMO w Toruniu
- Kruk-Kupiec G.: *Kompleksowy system leczenia ran*. Broszura edukacyjna firmy Johnson&Johnson
- Magdzik W.: *Choroby zakaźne i pasożytnicze*. α-medica press, Bielsko-Biała 2004
- Magdzik W.: *Szczepionki i immunoglobuliny*. Informator. PZWL, Warszawa 1999
- Rosińczuk-Tonderys J., Arendarczyk M.: *Profilaktyka i leczenie odleżyn*. Continuo, Wrocław 2005
- Smerecki J.: *ABC oparzeń*. Górnick.i Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2007
- Trybus M.: *Podstawy szycia chirurgicznego*. Medycyna Praktyczna, Kraków 2006

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

prof. dr hab. n. med. Pielka Stanisław

dr n. med. Piotr Żukrowski

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Medycyna alternatywna</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Alternative medicine</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy - przedmioty do wyboru
Kod przedmiotu	C07
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	1
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
IV	10	20	-	-	3	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Doskonalenie umiejętności opieki nad pacjentami.

Cel 2. Zapoznanie studentów z istotą i podstawowymi zasadami medycyny naturalnej oraz wybranymi alternatywnymi metodami wspomagania zdrowia.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Brak

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student zna podstawowe alternatywne metody wspomagania zdrowia.
M_W_2	Student zna zasady wprowadzania medycyny alternatywnej w zależności od stanu pacjenta.
M_W_3	Student definiuje różnorodność metod medycyny alternatywnej.
M_W_4	Student określa znaczenie medycyny alternatywnej w zachowaniu zdrowia człowieka.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student podejmuje działania w zakresie leczenia niemedycznego w zależności od stanu i wieku pacjenta.
M_U_2	Student prezentuje znajomość wykorzystywania technik z zakresu medycyny alternatywnej.
M_U_3	Student odtwarza metody leczenia niemedycznego z zachowaniem poznanych procedur i standardów.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student pracując w grupie szanuje poglądy innych i odnosi się do nich z należyтым szacunkiem
M_K_2	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.
M_K_3	Student podejmuje stosowne działania z poszanowaniem norm etycznych i moralnych.
M_K_4	Student wykazuje aktywność w poszerzaniu wiedzy i doskonaleniu własnych umiejętności zawodowych.

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Określenie przedmiotu zainteresowań medycyny alternatywnej - podstawowe definicje, historia, filozofia.	10
W_2	Kierunki rozwoju medycyny alternatywnej w Polsce i na świecie. Organizacja medycyny alternatywnej.	
W_3	Zasady i warunek ziołolecznictwa. Właściwości lecznicze wybranych roślin	
W_4	Apiterapia. Właściwości lecznicze miodu; skład chemiczny miodu; odmiany miodu, jego komponenty i preparaty. Działanie lecznicze miodu na narządy wewnętrzne i skórę.	
W_5	Właściwości biologiczne miodu oraz działanie antybiotyczne i konserwujące. Zastosowanie miodu w kosmetyce	
W_6	Właściwości lecznicze pochodnych miodu: propolis, mleczko pszczele, pyłek kwiatowy. Przeciwwskazania do stosowania miodu	
W_7	Balneologia.	
W_8	Homeopatia. Historia homeopatii. Zasady homeopatii	
W_9	Wybrane metody i techniki medycyny naturalnej, różne metody stymulacji biologicznie aktywnych punktów: akupunktura, akupresura, elektropunktura, moxa, refleksoterapia. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania wg WHO i innych uznanych instytucji medycznych.	
W_10	Technika wykonywanych zabiegów, reakcje organizmu na zastosowane techniki oraz ich wpływ na wybrane układy i narządy ciała ludzkiego	
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Poszukiwanie innych metod leczenia- preferencja pacjentów.	20
C_2	Legenda i prawda o niektórych ziołach.	
C_3	Przygotowanie odwaru z ziół.	
C_4	Mieszanki lecznicze stosowane w chorobach układu oddechowego i krążenia, chorobach krwi, zaburzeniach przemiany materii, chorobach wątroby i dróg żółciowych, przewodu pokarmowego, dróg moczowych, stawów, alergii, nerwicach, skóry, ginekologiczno-położniczych	
C_5	Miód w leczeniu chorób serca, układu krążenia i zaburzeń nerwowych, schorzeń układu oddechowego, pokarmowego, chorób skóry i błon śluzowych.	
C_6	Znaczenie miodu w żywieniu dzieci, osób starszych, rekonwalescentów, sportowców itd.	
C_7	Wody termalne i ich rola w leczeniu uzdrowiskowym.	
C_8	Punkty życiowe i meridiany. Zjawisko De Chi. Igły w akupunkturze i elektroakupunktura.	
C_9	Technika akupresury.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Lecznictwo niemedyczne i jego znaczenie dla zdrowia i choroby.	3
BN_2	Medycyna alternatywna w Polsce zakres popularności, przyczyny zaufania i akceptacji, reakcje medycyny instytucjonalnej.	
BN_3	Rodzaje lecznictwa niemedycznego. Historyczna ewolucja nieprofesjonalnych form leczenia.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny;  
wykład problemowy;

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

analiza przypadków;  
pokaz;  
samoksztalcenie.

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

<b>Forma aktywności</b>	<b>Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</b>
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	33
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	2
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	2
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	2
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>39</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>1</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zal.):

- 70% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;

##### 1.2 Ćwiczenia (zal.)

- 90% obecność na zajęciach, aktywność na zajęciach;
- opanowanie umiejętności praktycznych nabytych podczas ćwiczeń

##### 1.3. Samoksztalcenie:

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treści samoksztalcenia;
- zaliczenie samoksztalcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samoksztalcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Cedrowski Z.: *Leksykon medycyny niekonwencjonalnej*, Wydawnictwo Spółdzielcza Agencja Reklamowa SPAR. Warszawa 1991
- Jadcak M.: *Leki pochodzenia naturalnego*. Split Trading Sp. z o.o. Warszawa 2006.
- Strzelecka H., Kowalski J.: *Encyklopedia ziołarstwa i ziołolecznictwa*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000.
- Vasey Ch. *101 metod oczyszczenia organizmu*. Astrum- Wydawnictwo Sp. z o.o. 1998

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Carlton R.: *Antidotum na wielki ból*. Wyd. Studio Emka. 2004
- Elmbarg L.: *Sekrety kuracji oczyszczającej*. Wyd. PURANA. Wrocław 2006
- Garnuszewski Z.: *Akupunktura we współczesnej medycynie Tom I i II*. Wydawnictwo AMBER Warszawa 1996

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- Garnuszewski Z.: *Renesans akupunktury*. Wydawnictwo Sport i Turystyka. Warszawa 1997
- Łazarek M., Łazarek R.: *Uzdrowiska w Europie terażniejszość i rys historyczny*. WSSP - Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza. Lublin 2007
- Operacz H.: *Akupunktura- teoria i praktyka*. Kantor Wydawniczy SAWW. Poznań 1993
- Pastuszek W.: *Trzy spojrzenia na barwę*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2005
- Stangacia S., Hartenstein E.: *Leki z pszczelej apteki*. Wyd. Bauer-Weltbild Media Sp. z o.o. Klub dla Ciebie. Warszawa 2006
- Walker R.: *Autostrada do zdrowia*. Wyd. Studio Emka. 2003

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

doc. dr n med. Jolanta Pietras

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Okulistyka</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Ophthalmology</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy - przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	C08
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

### **II. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
IV	20	-	-	-	3	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Zapoznanie studentów z problematyką w zakresie schorzeń narządu wzroku.

Cel 2. Zapoznanie z sylwetką psychofizyczną osoby słabo widzącej i niewidomej.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności rozpoznawanie problemów opiekuńczych osób ze schorzeniami narządu wzroku.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Wiedza na poziomie licencjata z zakresu anatomii, fizjologii i podstaw pielęgniarstwa

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Zna i rozumie podstawowe elementy z anatomii i fizjologii oczu.
M_W_2	Student zna przyczyny i objawy, zasady diagnozowania oraz postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach okulistycznych.
M_W_3	Student zna zasady diagnostyki, leczenia i pielęgnacji pacjentów w zależności od ich wieku stanu ogólnego i rodzaju problemu okulistycznego.
<b>UMIĘJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student definiuje problemy opiekuńcze osoby z dysfunkcją narządu wzroku.
M_U_2	Student potrafi zaplanować postępowanie profilaktyczne zapobiegające chorobom oczu lub utracie wzroku.
M_U_3	Student udziela pomocy w przypadku urazu narządu wzroku, zgodnie z zapoznanymi procedurami i standardami.
M_U_4	Student rozumie przyczyny prowadzące do powstawania schorzeń oczu i umie zastosować uzyskaną wiedzę w ich profilaktyce.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student działa w roli uczestnika zespołu opieki zdrowotnej przez współpracę z jednostką, rodziną i innymi uczestnikami zespołu w planowaniu i realizowaniu usług zdrowotnych
M_K_2	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.
M_K_3	Student dba o podnoszenie prestiżu zawodu.
M_K_4	Student dąży do pogłębiania wiedzy celem samorozwoju.

### **V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Narząd wzroku – fizjologia widzenia: budowa oka, aparat ochronny oka,	20

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

	aparatus ruchowy oka, powstawanie wrażeń wzrokowych, akomodacja.	
W_2	Wady wzroku: wady refrakcji, kurza ślepotą, daltonizm- teoria widzenia barw.	
W_3	Badanie ostrości wzroku i zakresu pola widzenia	
W_4	Wybrane schorzenia narządu wzroku: choroby powiek, choroby aparatu ochronnego, choroby gruczołu łzowego i dróg łzowych, choroby spojówek, twardówki i rogówki, zmiany chorobowe soczewki.	
W_5	Metody leczenia: choroby ciała szklistego i błony naczyniowej, choroby siatkówki i nerwu wzrokowego, jaskra, przyczyny, objawy, metody leczenia. Grupy leków stosowanych w leczeniu schorzeń okulistycznych	
W_6	Sylwetka psychofizyczna pacjenta słabowidzącego i niewidomego- problemy pielęgnacyjne.	
W_7	Komunikowanie z pacjentem słabowidzącym i niewidomym.	
W_8	Technika zabiegów pielęgnacyjnych: zasady podawania leków okulistycznych, zakładanie opatrunków na oko, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach, płukanie oka, iniekcje podspojówkowe, podawanie leków – metodą jonoforezy.	
W_9	Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego- zasady postępowania i pielęgnowania po zabiegu operacyjnym	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Zmiany w narządzie wzroku w przebiegu starzenia się.	3
BN_2	Rehabilitacja słabowidzących i niewidomych	
BN_3	Patofizjologia zmian ocznych w przebiegu cukrzycy i innych chorób metabolicznych.	

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

- wykład informacyjny
- wykład problemowy
- analiza przypadków
- pokaz
- dyskusja
- samokształcenie

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACA STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	23
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>46</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>2</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### **1. Warunki zaliczenia przedmiotu:**

##### **1.1. Wykłady (zaliczenie):**

- 70% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;



- pozytywne zaliczenie samokształcenia.
- 1.2. Samokształcenie:
- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
  - student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treści samokształcenia;
  - zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego **pozytywnej ocenie** przez nauczyciela;
  - samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

#### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

##### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- B. James, C. Chew, A. Bron - *Wykłady z okulistyki* - Górnicki Wydawnictwo medyczne - Wrocław 2012
- Kański J.: *Okulistyka kliniczna*; Wyd. I Polskie pod red. Z. Zagórnego; Urban & Partner, Wrocław 1997.
- Kirschnik O.: *Pielęgniarstwo. Wydanie I polskie*. Urban & Partner, Wrocław 2001
- 4.Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panek.W: *Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie*, Czelej, Lublin 2003
- Niżankowa M.: *Okulistyka, Podstawy kliniczne*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2004
- Szaflik J., Grabowska-Liberek I., Izdebska J.: *Stany nagłe w okulistyce*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2004
- H. Niżankowska (red.): *Okulistyka. Podstawy kliniczne*, PZWL, 2010
- Trzcinińska-Dąbrowska Z.: *Okulistyka praktyczna*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 1995

##### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Kański J.: *Okulistyka – objawy i różnicowanie*; Urban& Partner Wrocław 2000
- Pecold K., Krawczyński M.: *Oczodół, powieki i układ łzowy*; Urban & Partner, Wrocław 2003
- Pecold K., Krawczyński M.: *Oczodół, powieki i układ łzowy*; Urban & Partner, Wrocław 2003
- Traczyk W.Z.: *Fizjologia Człowieka w Zarysie*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL Kraków 1997
- Zahradniczek K.: *Pielęgniarstwo*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2004

#### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

##### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

prof. dr hab. n. med. Stanisław Szymaniec  
mgr Krystyna Przybyła

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Onkologia</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Oncology</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy – przedmioty do wyboru
Kod przedmiotu	C09
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3
Język wykładowy	polski

### **II. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
II	30	-	-	-	3	20	-

### **III. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Zapoznanie studentów z problematyką opieki nad pacjentami chorymi onkologicznie.

Cel 2. Kształtowanie i doskonalenie umiejętności wynikających z udziału pielęgniarki w pracy zespołu terapeutycznego oraz umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów opiekuńczych pacjentów leczonych różnymi metodami.

Cel 3. wykształcenie u studentów umiejętności potrzebnych do podjęcia opieki pielęgnacyjnej nad chorym w oddziale onkologicznym.

### **IV. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowa wiedza z zakresu podstaw pielęgniarstwa na poziomie licencjata.

### **V. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student różnicuje opiekę nad pacjentem z chorobą nowotworową.
M_W_2	Student zna podstawy genetyki molekularnej i klinicznej nowotworów
M_W_3	Student charakteryzuje markery nowotworowe.
M_W_4	Student określa częstość występowania nowotworów złośliwych.
M_W_5	Student różnicuje czynniki rakotwórcze.
M_W_6	Student ocenia działania niekonwencjonalne w onkologii.
M_W_7	Student rozumie znaczenie chirurgii odtwórczej w leczeniu nowotworów.
M_W_8	Student wymienia zasady przechowywania, przygotowywania i podawania cytostatyków.
M_W_9	Student omawia zasady postępowania przy wynaczeniu cytostatyków.
M_W_10	Student charakteryzuje profilaktykę i stosowanie testów przesiewowych w kierunku wczesnego wykrywania chorób nowotworowych.
M_W_11	Student omawia zasady przygotowania pacjenta do leczenia onkologicznego i opieki pielęgniarstwa nad pacjentem.
<b>UMIĘJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student prowadzi edukację zdrowotną i udziela wsparcia choremu z nowotworem oraz jego opiekunom.
M_U_2	Student charakteryzuje zasady opieki nad chorym umierającym.
M_U_3	Student rozumie strukturę organizacyjną opieki onkologicznej w Polsce i skieruje chorego do onkologa.
M_U_4	Student skieruje chorego do odpowiedniej grupy wsparcia.
M_U_5	Student zaplanuje opiekę nad chorym w okresie radioterapii i chemioterapii oraz u którego zastosowano leczenie skojarzone.
M_U_6	Student zaplanuje opiekę nad chorym z wybranymi chorobami nowotworowymi.
M_U_7	Student zaplanuje opiekę nad dzieckiem chorym onkologicznie.
M_U_8	Student prawidłowo interpretuje wybrane wskaźniki laboratoryjne w onkologii.

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student ponosi odpowiedzialność za udział w podejmowaniu decyzji zawodowych.
M_K_2	Student krytycznie ocenia własne i cudze działania, przy zachowaniu szacunku dla różnic światopoglądowych i kulturowych
M_K_3	Student rozwiązuje dylematy etyczne w organizacji pracy własnej i zespołu.
M_K_4	Student ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i osób znajdujących się pod opieką.
M_K_5	Student przestrzega zasad etyki zawodowej w relacji z pacjentem i zespołem terapeutycznym.
M_K_6	Student dba o wizerunek własnego zawodu.

### **V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Struktura opieki onkologicznej.	30
W_2	Czynniki rakotwórcze, częstość występowania nowotworów złośliwych i zapobieganie.	
W_3	Genetyczne podstawy procesów nowotworzeni.	
W_4	Markery nowotworowe i wybrane wskaźniki laboratoryjne w onkologii.	
W_5	Podstawy klasyfikacji i mianownictwa nowotworów: znaczenia typu histologicznego, stopnia złośliwości i zróżnicowania nowotworów w procesie leczenia.	
W_6	Diagnostyka nowotworów: współczesne metody rozpoznawania nowotworów w stadium przedinwazyjnym i stadium inwazyjnym.	
W_7	Metody leczenia nowotworów złośliwych.	
W_8	Opieka nad dzieckiem chorym onkologicznie.	
W_9	Udział pielęgniarki w zabiegach leczniczych stosowanych w onkologii.	
W_10	Zasady pobierania materiału do badania histopatologicznego i postępowanie z nim.	
W_11	Rehabilitacja chorych na nowotwory złośliwe po leczeniu.	
W_12	Standardy opieki pielęgniarskiej w onkologii.	
W_13	Organizacja walki z chorobami nowotworowymi w Polsce.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Opieka nad chorym z rakiem kości.	3
BN_2	Opieka nad chorym z czerniakiem.	
BN_3	Opieka nad chorym z rakiem płuca.	
BN_4	Opieka nad chorym w okresie chemioterapii.	
BN_5	Opieka nad chorym w okresie radioterapii.	
<b>ZAJĘCIA PRAKTYCZNE</b>		
ZP_1	Diagnostowanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych chorych w różnych fazach choroby nowotworowej.	20
ZP_2	Udział pielęgniarki w diagnostyce chorób nowotworowych.	
ZP_3	Proces pielęgnowania chorego onkologicznego leczonego różnymi metodami.	
ZP_4	Zasady zakładania, pielęgnowania i zabezpieczania dostępu do naczyń obwodowych.	
ZP_5	Profilaktyka chorób onkologicznych	

### **VII. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład multimedialny;

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

wykład konwersatoryjny;  
ćwiczenia;  
instruktaż;  
próba pracy.

### **VIII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

<b>Forma aktywności</b>	<b>Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</b>
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	53
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	15
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	5
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>101</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- obecność na co najmniej 70% zajęć;
- aktywność na zajęciach;
- test zaliczeniowy jednokrotnego wyboru z co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi – część kliniczna;
- pozytywne zaliczenie opracowanego standardu opieki/procesu pielęgnacyjnego nad chorym onkologicznie z wybraną jednostką chorobową.

##### 1.2. Zajęcia praktyczne (zal.):

- pełne uczestnictwo w zajęciach praktycznych (100%);
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych.

##### 1.3. Zajęcia praktyczne zaliczane są na „zal.” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.

### **X. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Jeziorski A.: *Onkologia dla pielęgniarek*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2004.
- Kułakowski A., Skowrońska-Gardas A.: *Onkologia. Podręcznik dla studentów medycyny*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2004.
- Walden-Gałuszko K., Kartacz A.: *Pielęgniarstwo w opiecepaliatywnej i hospicyjnej*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2007.
- Walden-Gałuszko K.: *Podstawy opieki paliatywnej*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2006.

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Bradley J., Johnson D., Pober B.: *Genetyka medyczna*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2008.
- Borkowski A., Czaplicki M.: *Nowotwory i torbiele nerek*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2005.
- Chybicka A., Sawicz-Birkowska K.: *Onkologia i hematologia dziecięca*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2006.
- Deptała A.: *Onkologia w praktyce*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2004.
- Dobrogowski J., Wordliczek J.: *Medycyna bólu*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2005.

**XI. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

- dr n. med. Wojciech Woźny
- mgr Krystyna Przybyła
- nauczyciel zajęć praktycznych

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Podstawowa opieka zdrowotna</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Primary health care</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy – przedmioty do wyboru
Kod przedmiotu	C10
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3
Język wykładowy	polski

### **II. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
II	30	-	-	-	3	20	-

### **III. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Zapoznanie ze specyfiką i metodami diagnostycznymi w specjalistycznym leczeniu ambulatoryjnym.

Cel 2. Poszerzenie wiedzy z zakresu opieki lekarza rodzinnego i pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej nad rodziną ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad dzieckiem w okresie noworodkowo-niemowlęcym.

Cel 3. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych pacjentów w podstawowej opiece zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad dzieckiem w okresie noworodkowo-niemowlęcym oraz w specjalistycznym leczeniu ambulatoryjnym.

### **IV. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowa wiedza z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej na poziomie licencjata.

### **V. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student zna zasady kontraktowania i finansowania świadczeń w poradniach specjalistycznych oraz zakres realizowanych świadczeń, cele poprawy jakości opieki medycznej w poz: (akredytacja , ISO9001).
M_W_2	Student omawia główne założenia będące podstawą opieki nad zdrowiem rodziny ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad dzieckiem w wieku noworodkowo-niemowlęcym.
M_W_3	Student charakteryzuje zadania pielęgniarki poz w relacji z rodziną, wynikające z definicji zdrowia.
M_W_4	Student omawia metody poprawy jakości pracy w pielęgniarstwie poz.
M_W_5	Student zna organizację opieki rodziny nad pacjentem niepełnosprawnym w środowisku jego zamieszkania.
M_W_6	Student rozumie zasady opieki nad pacjentem w specjalistycznym leczeniu ambulatoryjnym.
<b>UMIĘJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student korzysta z programów informatycznych w POZ.
M_U_2	Student stosuje różne metody w pozyskiwaniu danych o podopiecznych, rodzinie i społecznościach lokalnych, przygotowuje rodzinę do opieki nad pacjentem niepełnosprawnym, określić obszary pracy pielęgniarki z rodziną.
M_U_3	Student rozpoznaje w rodzinie czynniki podlegające i nie podlegające modyfikacji.
M_U_4	Student wykonuje zapis rodzinnego występowania chorób i planuje działania promocyjne i profilaktyczne.

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

M_U_5	Student określa typy relacji opiekuńczych w rodzinie (korzystnych i niekorzystnych dla osoby chorej).
M_U_6	Student określa wydolność opiekuńczo-pielęgniacyjną rodziny i omawia sposoby praktycznego ich wykorzystania przez pielęgniarkę,
M_U_7	Student wdraża model współpracy z rodziną.
M_U_8	Student opracowuje i wdraża standardy opieki w poz.
M_U_9	Student rozpoznaje problemy opiekuńcze pacjentów wymagających specjalistycznego leczenia ambulatoryjnego.
M_U_10	Student rozwiązuje specyficzne problemy występujące w podstawowej opiece zdrowotnej u dzieci w okresie noworodkowo-niemowlęcym.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student ponosi odpowiedzialność za udział pielęgniarki w podejmowaniu decyzji.
M_K_2	Student przestrzega zasad etyki zawodowej w relacji z pacjentem.
M_K_3	Student dba o wizerunek własnego zawodu.
M_K_4	Student reaguje na potrzeby i problemy pacjenta.
M_K_5	Student wykazuje aktywność w poszerzaniu wiedzy i doskonaleniu umiejętności.
M_K_6	Student wykazuje zaangażowanie w poprawę jakości realizacji opieki nad podopiecznym, rodziną, społecznością lokalną

**VI. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Organizacja opieki w poradniach specjalistycznych, zasady kontraktowania i finansowania świadczeń.	30
W_2	Specyfika specjalistycznego lecznictwa ambulatoryjnego-zakres świadczeń: poradni chorób wewnętrznych, poradni chirurgicznej, specjalistycznej dla dzieci, położniczo-ginekologicznej.	
W_3	Wybrane problemy w opiece nad dzieckiem ze szczególnym uwzględnieniem okresu noworodkowo-niemowlęcego.	
W_4	Współpraca lekarza rodzinnego z innymi lekarzami rodzinnymi, specjalistami, ośrodkami diagnostycznymi.	
W_5	Informatyzacja praktyki - dobór sprzętu oprogramowania, nowe technologie.	
W_6	Jakość opieki medycznej w poz: akredytacja , ISO.	
W_7	Holistyczne podejście do pacjenta obejmujące obszar bio-psycho-społeczny, kulturowy, egzystencjalny, duchowy w praktyce pielęgniarki poz.	
W_8	Metody pracy społecznej wykorzystywane w pielęgniarstwie poz w środowisku życia podopiecznego.	
W_9	Metody poznawania podopiecznych, rodziny i społeczności lokalnych.	
W_10	Metody diagnostyczne, lecznicze dostępne w specjalistycznym lecznictwie ambulatoryjnym - przygotowanie pacjenta i opieka po badaniu.	
W_11	Opieka nad dzieckiem ze szczególnym uwzględnieniem okresu noworodkowo-niemowlęcego. Opieka nad pacjentem niepełnosprawnym w rodzinie. Rola edukacyjna pielęgniarki w przygotowaniu rodziny do opieki nad osobą chorą lub niepełnosprawną.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Wpływ choroby przewlekłej na sytuację rodziny.	3
BN_2	Pielęgniarstwo poz w Polsce i na świecie wczoraj i dziś.	
BN_3	Standardy opieki pielęgniarstwiej w podstawowej opiece zdrowotnej.	

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

<b>ZAJĘCIA PRAKTYCZNE</b>		
ZP_1	Praktyka w poradni specjalistycznej jednej z: poradni chorób wewnętrznych, poradni chirurgicznej, specjalistycznej dla dzieci, położniczo-ginekologicznej ze szczególnym uwzględnieniem doskonalenia zasad współpracy zespołu poz oraz opieki nad pacjentami wymagającymi leczenia specjalistycznego ambulatoryjnego.	20
ZP_2	Praktyka w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej: doskonalenie rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych podopiecznych, rodziny w opiece nad pacjentem niepełnosprawnym; ze szczególnym uwzględnieniem okresu noworodkowo-niemowlęcego.	

### **VII. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład multimedialny;  
 wykład konwersatoryjny;  
 ćwiczenia;  
 instruktaż;  
 próba pracy.

### **VIII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	53
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	15
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	5
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>101</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- obecność na co najmniej 70% zajęć;
- aktywność na zajęciach;
- test zaliczeniowy jednokrotnego wyboru z co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi

##### 1.2. Zajęcia praktyczne (zal.):

- pełne uczestnictwo w zajęciach praktycznych (100%);
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych.

##### 1.3. Zajęcia praktyczne zaliczane są na „zal.” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.

### **X. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Kilańska D. (red): *Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej*, Wyd. Makmed, Lublin 2010.
- Brosowska B., Mielczarek-Pankiewicz E.: *Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej*. Wyd. Makmed, Lublin 2010.



## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- Kawczyńska-Butrym Z.: *Rodzina - zdrowie - choroba. Koncepcje i praktyka pielęgniarstwa rodzinnego*, Wyd. Czelej, Lublin 2001.
2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:
- Kawczyńska-Butrym Z.: *Diagnoza pielęgniarstwa*. PZWL, Warszawa 1999.
  - Kawczyńska-Butrym Z.: *Pielęgniarstwo rodzinne. Teoria i praktyka*. CEM, Warszawa 1998.
  - Kawczyńska-Butrym Z.: *Podstawy pielęgniarstwa rodzinnego*. PZWL, Warszawa 1997.
  - Woynarowska A.: *Metodyka pracy środowiskowej pielęgniarki/higienistki szkolnej*. IM i D, Warszawa 1992.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

doc. dr n. med. Wiktor Piotrowski

doc. dr n. med. Edyta Kędra

nauczyciel zajęć praktycznych

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Podstawy masażu klasycznego</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Basic of classical massage</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy - przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	C11
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	1
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
IV	10	20	-	-	3	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Poznanie reakcji fizjologicznych tkanek i ustroju na poszczególne techniki masażu klasycznego.

Cel 2. Zastosowanie zabiegów masażu klasycznego w rehabilitacji pacjentów ze schorzeniami narządu ruchu i układowymi.

Cel 3. Doskonalenie umiejętności opieki nad pacjentami.

Cel 4. Nabycie umiejętności przeprowadzenia masażu klasycznego.

Cel 5. Poszerzenie wiedzy z zakresu kinezyterapii.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka na poziomie studiów pierwszego stopnia.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student zna zasady stosowania i przeciwwskazania do wykonywania masażu klasycznego
M_W_2	Student zna zasady wykorzystywania technik masażu klasycznego
M_W_3	Student definiuje zasady pracy i BHP
M_W_4	Student posiada wiedzę do wskazania odpowiednich ćwiczeń stosowanych w różnych jednostkach chorobowych
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student wykorzystuje ćwiczenia ruchowe jako formy rekreacji ruchowej
M_U_2	Student wybiera formy rekreacji ruchowej w zależności od stanu zdrowia pacjenta
M_U_3	Student wykonuje zabiegi masażu klasycznego
M_U_4	Student dawkuje siłę i intensywność bodźca mechanicznego obserwując reakcje pacjenta na masaż
M_U_5	Student potrafi zastosować masaż klasyczny, zastosować kinezyterapię ogólną: gimnastykę poranną, ćwiczenia ogólnokondycyjne
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.
M_K_2	Student komunikuje się z podopiecznym i jego rodziną z zachowaniem obowiązujących reguł i z wykorzystaniem odpowiednich metod i technik
M_K_3	Student wykazuje aktywność w poszerzeniu wiedzy zawodowej i umiejętności praktycznych

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Wybrane zagadnienia kliniczne: wady postawy i skrzywienia boczne kręgosłupa, zespoły bólowe kręgosłupa, choroby reumatyczne, choroba zwyrodnieniowa stawów, złamania i urazy kończyn, uszkodzenia ogniskowe mózgu.	10
W_2	Teoria masażu: definicja, podział, rodzaje masażu; wpływ masażu na organizm człowieka, wskazania i przeciwwskazania do masażu.	
W_3	Rodzaje masażu, rola masażu w kinezyprofilaktyce.	
W_4	Techniki masażu klasycznego: ogólne warunki i zasady wykonania masażu, kolejność wykonywania poszczególnych technik, pozycje ułożeniowe przy wykonywaniu masażu.	
W_5	Automasaż, zasady wykonania.	
W_6	Gimnastyka lecznicza: systematyka ćwiczeń leczniczych: kinezyterapia miejscowa, kinezyterapia ogólna, metody kinezyterapeutyczne, metodyka prowadzenia gimnastyki leczniczej, gimnastyka lecznicza w wadach postawy, kinezyterapia w zespołach bólowych kręgosłupa, gimnastyka lecznicza osób „wieku trzeciego”.	
W_7	Cechy psychofizyczne ułatwiające wykonywanie masażu.	
W_8	Pracownia masażu: wyposażenie pracowni, zasady bhp.	
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Pozycje ułożeniowe. Techniki masażu: głaskanie płaskie i obejmujące; powierzchowne i głębokie.	20
C_2	Technika rozcierania, oklepywania, ugniatania, wstrząsania i wibracji.	
C_3	Masaż tułowia: grzbietu; mięśnie powierzchowne i głębokie.	
C_4	Masaż tułowia: klatki piersiowej i powłok brzusznych.	
C_5	Masaż kończyny dolnej: obręczy kończyny dolnej i uda podudzia i stopy; masaż kończyny dolnej jako całości.	
C_6	Masaż kończyny górnej: obręczy kończyny górnej, ramienia przedramienia, ręki; masaż kończyny górnej jako całości.	
C_7	Metodyka masażu całego ciała.	
C_8	Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych: ćwiczenia bierne, czynno-bierne, ćwiczenia samowspomagane, ćwiczenia czynne w odciążeniu, ćwiczenia czynne wolne, ćwiczenia czynne oporowe.	
C_9	Kinezyterapia ogólna: gimnastyka poranna, ćwiczenia ogólnokondycyjne.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Zastosowanie poznanych zabiegów w połączeniu z różnymi formami ćwiczeń fizycznych w wybranych jednostkach chorobowych	3
BN_2	Rodzaje oraz celowość stosowania różnych form masażu klasycznego u chorych	
BN_3	Wpływ fizjologiczny masażu klasycznego na organizm człowieka	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny  
wykład z prezentacją multimedialną  
próba pracy  
instruktaż  
ćwiczenia w sali masażu

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	33
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	2
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	-
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	-
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>35</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>1</b>

**IX. METODY OCENY:**

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady i ćwiczenia (zaliczenie):

- 90% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;

1.2. Samokształcenie:

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treści samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

**IX. WYKAZ LITERATURY:**

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Frisch H., Roex J. *Terapia manualna. Poradnik wykonywania ćwiczeń.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2003.
- Prochowicz Z. *Podstawy masażu leczniczego.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2000.
- 7.Tixa S. Ebenegger B. *Atlas zabiegów stawowych* Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2002.
- Kiwerski J. *Rehabilitacja medyczna.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2005

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Lewit K. *Terapia manualna w rehabilitacji chorób narządu ruchu.* Wydawnictwo Kielce 2001
- Milanowska K. *Kinezyterapia.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2006.
- Nowotny J. *Podstawy kliniczne fizjoterapii w dysfunkcjach narządu ruchu.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2006.

**X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

doc. dr n med. Jolanta Pietras,  
mgr Aleksandra Bartkiewicz,  
mgr Piotr Pękała

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Problematyka uzależnień</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Addiction issues</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy - przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	C12
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
III	20	-	-	-	3	-	40

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Zapoznanie studentów z problematyką uzależnień.

Cel 2. Kształtowanie umiejętności wynikających z udziału pielęgniarki w pracy zespołu terapeutycznego oraz w profilaktyce uzależnień

Cel 3. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych pacjentów z uzależnieniami oraz profilaktyki uzależnień

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Wstępne wiadomości dotyczące zjawiska uzależnienia jako problemu społecznego, medycznego i psychologicznego obejmującego osobę uzależnioną i członków jej rodziny

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student zna cele i zadania pielęgniarki w leczeniu i psychoterapii uzależnień,
M_W_2	Student definiuje uzależnienie i kryteria diagnostyki uzależnień.
M_W_3	Student opisuje techniki leczenia uzależnień z wykorzystaniem ofert terapeutycznych.
M_W_4	Student przedstawia mechanizm uzależnień w zależności od wieku osoby uzależnionej.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student posiada umiejętności wskazania właściwej placówki zajmującej się instytucjonalnie leczeniem poszczególnych podtypów uzależnień.
M_U_2	Student gromadzi dane niezbędne do opracowania procesu i modelu pielęgnowania zgodnie z obowiązującymi standardami.
M_U_3	Student podejmuje działania w kierunku ustalenia diagnozy i rozwiązania problemów pielęgnacyjnych chorych w różnych stadiach choroby z uwzględnieniem środka uzależniającego.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych w kontakcie pacjent – pielęgniarka, pacjent – rodzina chorego i pacjent - zespół terapeutyczny.
M_K_2	Student przestrzega specyfiki kontaktu z osobą uzależnioną w poszanowaniu godności i praw pacjenta.
M_K_3	Student dąży do pogłębiania wiedzy celem samorozwoju.

### **V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁAD</b>		

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

W_1	Uzależnienia ogólnie. Pojęcie uzależnienia, teorie rozwoju uzależnienia	20
W_2	Mechanizm uzależniania dziecka, nastolatka, osoby dorosłej.	
W_3	Alkoholizm. Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu: zespół abstynencyjny, ostre i przewlekłe psychozy alkoholowe.	
W_4	Lekomania. Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem leków uspokajających i nasennych.	
W_5	Narkomania. Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji halucynogennych, opiatów, amfetaminy i lotnych rozpuszczalników.	
W_6	Nikotynizm. Test uzależnienie wg Fagerstroma. Zasady wzmacniania silnej woli.	
W_7	Hazard i inne uzależnienia.	
W_8	Leczenie uzależnienia. Oferty terapeutyczne dla osób uzależnionych: detoksykacja, leczenie odwykowe.	
W_9	Problematyka uzależnień a nowoczesna psychoprofilaktyka	
<b>PRAKTYKI ZAWODOWE</b>		
PZ_1	Zastosowanie procesu i modeli pielęgnowania w opiece nad pacjentem z różnymi rodzajami uzależnienia: proces pielęgnowania, ocena stanu psychicznego pacjenta, badanie pielęgniarskie, modele pielęgnowania (N. Roper, H. Peplau, D. Orem, B. Newman) w opiece nad pacjentem z uzależnieniem, dokumentowanie procesu pielęgnowania w oparciu o zastosowany model.	40
PZ_2	Diagnozowanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych chorych w różnych fazach choroby alkoholowej, narkomanii, lekomanii, nikotynizmu, hazardu i innych uzależnieniach.	
PZ_3	Organizowanie społeczności leczniczej i różnych form socjalizacji pacjenta.	
PZ_4	Skuteczność leczenia i readaptacja społeczna osób uzależnionych.	
PZ_5	Psychoprofilaktyka uzależnień.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Współuzależnienie, diagnostyka i leczenie; Syndrom Dorosłych dzieci z rodzin dysfunkcyjnych (DDA, DDD).	3
BN_2	Zaburzenia zachowania spowodowane paleniem tytoniu.	
BN_3	Wspólnoty samopomocowe skupiające osoby uzależnione i członków ich rodzin (AA, AN, AH, i inne; Al.-teen i Al.-Anon).	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny  
 wykład problemowy  
 analiza przypadków  
 dyskusja  
 próba pracy  
 samokształcenie

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	63
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	10
Egzaminy i zaliczenia w sesji	2
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	5
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>85</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### **1. Warunki zaliczenia przedmiotu:**

##### **1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):**

- 70% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;
- pozytywne zaliczenie samokształcenia;
- zdobycie pozytywnej oceny z pracy zaliczeniowej/test zaliczeniowy co najmniej na ocenę dostateczny

##### **1.2. Samokształcenie:**

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treść samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

##### **1.3. Praktyki zawodowe (zal.):**

- pełne uczestnictwo w praktykach zawodowych ( 100%)
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych.
- przedłożenie przez studenta procesu pielęgnowania i jego pozytywna ocena.

##### **1.4. Zajęcia praktyczne zaliczane są na „zal.” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.**

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### **1. LITERATURA PODSTAWOWA:**

- Baran-Furga H., Steinbarth-Chmielewska K.: *Uzależnienia obraz kliniczny i leczenie*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1999
- Bilikiewicz A., Landowski J.: *Psychiatria*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008
- Woronowicz B.: *Bez tajemnic. O uzależnieniach i ich leczeniu*. Instytut Psychiatrii i Neurologii. Warszawa, 2001.
- Wronowicz E.: *Wyzdrowieć z uzależnienia*. Instytut Psychiatrii i Neurologii. Warszawa, 2005

#### **2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:**

- Bragdon A., Gamon D.: *Kiedy mózg pracuje inaczej*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Sopot 2003
- Freyberger H.J., Schneider W., Steglitz R.: *Kompendium psychiatrii, psychoterapii medycyny psychosomatycznej*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006
- Heitzman J.: *Psychiatria*. Wydawnictwo Lekarskie. PZWL, Warszawa 2007
- Juczyński Z.: *Narkomania*. Wydawnictwo Lekarskie. PZWL, Warszawa 2004
- Kawczyńska-Butrym Z. (red.): *Pielęgnowanie a systemy społecznego wsparcia*. Wydział Pielęgniarski Akademii Medycznej, Lublin 1992
- Majer J.: *Program profilaktyki alkoholowej „Elementarz 7 kroków” w szkołach podstawowych*. Problemy Alkoholizmu, nr 1,2000
- Stirling J.D., Hellewell J.E.: *Psychopatologia*. GWP. Gdańsk 2005

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- Ugniewska C.: *Pielęgniarstwo psychiatryczne i neurologiczne*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1996

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### **1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:**

lek. med. Walentyna Mishenyova



## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Health promotion and health education</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy – przedmioty do wyboru
Kod przedmiotu	C13
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
II	30	-	-	-	3	20	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Dostarczenie wiedzy i wyrabianie umiejętności w zakresie planowania, wdrażania, finansowania i ewaluacji programów zdrowotnych.

Cel 2. Rozwój umiejętności planowania, realizacji i oceny działań edukacyjnych i profilaktycznych w różnych obszarach zdrowia.

Cel 3. Rozwój umiejętności współdziałania z innymi podmiotami w zakresie tworzenia środowisk sprzyjających zdrowiu oraz realizacji programów prozdrowotnych.

Cel 4. Rozwój umiejętności rozpoznawania potrzeb zdrowotnych jednostek i grup społecznych.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowa wiedza z zakresu promocji zdrowia na poziomie licencjata.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student określa zakres i charakter zadań pielęgniarki w promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej jednostek, grup i całego społeczeństwa.
M_W_2	Student zna zasady konstruowania programów edukacji zdrowotnej.
M_W_3	Student dobiera model edukacji zdrowotnej w zależności od sytuacji jednostki lub grupy.
M_W_4	Student charakteryzuje organizację promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w szpitalu, poradniach specjalistycznych, Szkołach dla Pacjentów.
M_W_5	Student wyjaśnia przyczyny oporu przed zmianą zachowań i trudności w prowadzeniu promocji i edukacji zdrowotnej ze strony pacjentów i personelu medycznego.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student rozpoznaje potrzeby i problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w oparciu o publikacje i autentyczną sytuację z miejsca pracy.
M_U_2	Student ocenia zakres i efektywność programów edukacji zdrowotnej realizowanych przez położne i pielęgniarki na podstawie publikacji i doświadczenia własnego.
M_U_3	Student ocenia przydatność środków dydaktycznych w promocji zdrowia i edukacji.
M_U_4	Student określa rolę położnej i pielęgniarki w podnoszeniu poziomu kultury zdrowotnej.
M_U_5	Student weryfikuje propozycje organizacji promocji i edukacji zdrowotnej z praktyczną realizacją.
M_U_6	Student opracowuje projekt edukacji zdrowotnej wybranej osoby lub grupy.
M_U_7	Student rozpoznaje trudności mogące wystąpić w promocji i edukacji

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

	zdrowotnej, wdraża sposoby zapobiegania i likwidowania.
M_U_8	Student przeprowadza samoocenę i ocenę oraz ewaluację w promocji i edukacji zdrowotnej.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student ponosi odpowiedzialność za udział pielęgniarki w podejmowaniu decyzji.
M_K_2	Student przestrzega zasad etyki zawodowej w relacji z pacjentem.
M_K_3	Student dba o wizerunek własnego zawodu.

**VI. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Podstawy prawne i teoretyczne promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.	30
W_2	Diagnoza potrzeb i problemów w promocji i edukacji zdrowotnej. Modele edukacji zdrowotnej. Środki dydaktyczne w edukacji zdrowotnej.	
W_3	Plan i program edukacji zdrowotnej w różnych środowiskach. Charakterystyka edukatora zdrowia i edukowanego, modele relacji.	
W_4	Zasady planowania programu zdrowotnego.	
W_5	Metodologia programu zdrowotnego.	
W_6	Zasady finansowania programu.	
W_7	Zarządzanie programem.	
W_8	Ewaluacja programu zdrowotnego.	
W_9	Informacja naukowa w planowaniu programu zdrowotnego	
W_10	Trudności w edukacji zdrowotnej i propozycje ich likwidacji.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w Polsce.	3
BN_2	Unia Europejska a promocja zdrowia.	
<b>ZAJĘCIA PRAKTYCZNE</b>		
ZP_1	Budowania i wdrażania programów zdrowego stylu życia.	20
ZP_2	Zarządzania edukacją pacjenta w szpitalu.	
ZP_3	Pełnienie funkcji lidera zachowań prozdrowotnych w ramach szkoleń w zakładach pracy, placówkach służby zdrowia oraz oświatowych.	
ZP_4	Wykorzystania informacji naukowej w planowaniu i zarządzaniu programem zdrowotnym.	
ZP_5	Tworzenie środowisk sprzyjających zdrowiu.	
ZP_6	Opracowanie przykładowego programu zdrowotnego.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład multimedialny;  
 wykład konwersatoryjny;  
 ćwiczenia;  
 instruktaż;  
 próba pracy.

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

<b>Forma aktywności</b>	<b>Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</b>
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	53

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	10
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	5
Opracowanie wyników	5
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>81</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- obecność na co najmniej 70% zajęć;
- aktywność na zajęciach;
- test zaliczeniowy jednokrotnego wyboru z co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi

##### 1.2. Samokształcenie:

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treść samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

##### 1.3. Zajęcia praktyczne (zal.):

- pełne uczestnictwo w zajęciach praktycznych (100%);
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach zajęć praktycznych.

##### 1.4. Zajęcia praktyczne zaliczane są na „zal.” przez Kierownika Zakładu Praktyk Zawodowych Uczelni lub upoważnioną przez niego osobę.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Woynarowska B.: *Edukacja zdrowotna*. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2008.
- Charońska E.: *Zarys wybranych problemów edukacji zdrowotnej*. Wyd. CEM Warszawa 1997.
- Kulik T.B., Wrońska I. (red.): *Zdrowie w medycynie i naukach społecznych*. FU.KUL, Stalowa Wola 2000.
- Kulik T.B., Latański M. (red.): *Zdrowie publiczne*. Czelej, Lublin 2002.
- Low F., Milewicz A.: *Promocja zdrowia podręcznik dla studentów i lekarzy rodzinnych*. Urban & Partner Wrocław 2004.
- Andruszkiewicz A., Banaszkiwicz M.: *Promocja zdrowia. Tom I-Teoretyczne podstawy promocji zdrowia*, Wyd. Czelej, Lublin 2008.
- Karski J.: *Praktyka i teoria promocji zdrowia*, Wydawnictwo Ce De Wu, Warszawa 2007.
- Karski J.: *Postępy promocji zdrowia: przegląd międzynarodowy*, Wydawnictwo Ce De Wu, Warszawa 2006.

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Karski J.: *Promocja zdrowia*, Wydawnictwo Ignis, Warszawa 1999.
- Pike S., Forster D.: *Promocja zdrowia dla wszystkich*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 1998.
- Głowacka M.: *Promocja zdrowia. Konteksty społeczno-kulturowe*, Akademia Medyczna, Poznań 2000.

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- Charzyńska-Gula M.: *Środowiskowy program wychowania zdrowotnego w szkole podstawowej*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 1997.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

- doc. dr n. med. Jolanta Pietras
- dr n. med. Aleksandra Pytel
- nauczyciel zajęć praktycznych

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Toksykologia</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Toxicology</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy - przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	C14
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
IV	20	-	-	-	3	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1 Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu toksykologii, wyposażenie w wiedzę o substancjach chemicznych, na które człowiek może być narażony w życiu codziennym i zawodowym, oraz zagrożeń dla zdrowia stwarzanych przez te substancje

Cel 2. Zapoznanie studentów z problematyką diagnozowania, profilaktyki, leczenia stosowanych w toksykologii klinicznej.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności wynikających z udziału pielęgniarki w pracy z pacjentem z objawami ostrego i przewlekłego zatrucia.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, chemii na poziomie studiów pierwszego stopnia.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student zna zagadnienia związane z toksykologią, z działaniem toksycznym wybranych leków, substancji uzależniających, związków nieorganicznych i organicznych, metali ciężkich.
M_W_2	Student rozumie i potrafi przewidzieć niekorzystny wpływ substancji stosowanych w różnych procesach na organizm człowieka.
M_W_3	Student potrafi ocenić zagrożenia wynikające z pracy z substancjami chemicznymi.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student potrafi minimalizować narażenie człowieka na materiały toksyczne w miejscu pracy lub innej działalności ludzkiej.
M_U_2	Student wykazuje umiejętność współdziałania z ośrodkami toksykologicznymi na rzecz pacjenta.
M_U_3	Student interpretuje wybrane zagadnienia dotyczące klasyfikacji trucizn, mechanizmu ich działania, skutków działania oraz profilaktyki toksykologicznej.
M_U_4	Student rozpoznaje problemy stanów nagłych w toksykologii klinicznej: stany śpiączkowe niewydolność oddechową, zaburzenia rytmu serca, obrzęk mózgu, ostrą niewydolność nerek, ostrą niewydolność wątroby.
M_U_5	Student uczestniczy w diagnozowaniu ostrych i przewlekłych zatruc.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student wykazuje aktywność w poszerzeniu wiedzy zawodowej i umiejętności praktycznych.
M_K_2	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.
M_K_3	Student ponosi odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Organizacja ośrodków toksykologicznych w Polsce.	20
W_2	Etiologia, diagnostyka, leczenie stanów nagłych w toksykologii klinicznej: różnicowanie stanów śpiączkowych, diagnostyka niewydolności oddechowej, zaburzenia rytmu serca, obrzęk mózgu, ostra niewydolność nerek, ostra niewydolność wątroby.	
W_3	Objawy kliniczne i postępowanie lecznicze w zatruciach: lekami (p/bólowymi i p/ zapalnymi działającymi na układ krążenia, nerwowy, pokarmowy), substancjami psychoaktywnymi, alkoholami i glikolem, gazami drażniącymi, rozpuszczalnikami organicznymi, środkami ochrony roślin, substancjami żrącymi i miejscowo drażniącymi, metalami ciężkimi, toksynami (grzyby, rośliny, toksyny zwierzęce).	
W_4	Następstwa i powikłania ostrych zatruc.	
W_5	Zasady postępowania terapeutycznego: zapobieganie wchłanianiu się trucizn, przyspieszona eliminacja trucizn z ustroju, pozaustrojowa eliminacja trucizn z ustroju. Odtrutki i inne stosowane leki.	
W_6	Toksykologia przemysłowa: objawy zatruc, diagnostyka, leczenie.	
W_7	Toksykologia środowiskowa: objawy zatruc, diagnostyka, leczenie	
W_8	Statystyka i epidemiologia zatruc.	
W_9	Zasady pielęgnowania pacjenta z zatruciem: lekami (p/bólowymi i p/ zapalnymi działającymi na układ krążenia, nerwowy, pokarmowy), substancjami psychoaktywnymi, alkoholami i glikolem, gazami drażniącymi, rozpuszczalnikami organicznymi, środkami ochrony roślin, substancjami żrącymi i miejscowo drażniącymi, metalami ciężkimi, toksynami (grzyby, rośliny, toksyny zwierzęce).	
W_10	Wskazania i zasady żywienia do- i pozajelitowego w zatruciach.	
W_11	Udział pielęgniarki w diagnozowaniu ostrych i przewlekłych zatruc.	
W_12	Tworzenie i korzystanie z toksykologicznych baz danych.	
W_13	Zagrożenia chemiczne środowiska pracy. Profilaktyka zatruc zawodowych.	
W_14	Zasady organizacji i postępowania w przypadku zatruc masowych chemicznych i ataków terrorystycznych	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Substancje toksyczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, ich wpływ na organizm człowieka.	3
BN_2	Pestycydy – oddziaływanie na organizm i środowisko	
BN_3	Toksykologia środków odurzających	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny  
 wykład problemowy  
 wykład multimedialny  
 analiza przypadków  
 dyskusja  
 samokształcenie

**VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

<b>Forma aktywności</b>	<b>Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</b>
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	23

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>46</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>2</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie):

- 90% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;
- pozytywne zaliczenie samokształcenia.

##### 1.2. Samokształcenie:

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treść samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego **pozytywnej ocenie** przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Hunt P., Sendel B.: *Pielęgniarstwo dorosłych z określonymi zaburzeniami fizjologicznymi*. PZWL, Warszawa 1990
- Seńczuk W.: *Toksykologia*. Wydawnictwo Lekarskie. PZWL, Warszawa 2005.
- Seńczuk W.: *Toksykologia współczesna*. Wydawnictwo Lekarskie. PZWL, Warszawa 2006.
- Starek A.: *Toksykologia narządowa*. Wydawnictwo Lekarskie. PZWL, Warszawa 2007.

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Greeting H., Przysławski H.: *Bromatologia. Zarys nauki o żywności i żywieniu*. Wydawnictwo Lekarskie. PZWL, Warszawa 2007.
- Jabłoński L. (red.): *Epidemiologia. Podręcznik dla lekarzy i studentów*. Folium, Lublin 1999
- Kokot F.: *Choroby wewnętrzne*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1996
- Ostaszewski W., Pszczółowski K.: *Resuscytacja krążeniowo-oddechowa*. CKPPIP, Warszawa 2002

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

prof. dr hab. Zbigniew Rykowski  
mgr Dorota Dwojak

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Transfuzjologia</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Transfusiology</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy - przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	C15
Forma zaliczenia	Zaliczenie/semestr III
Liczba punktów ECTS	1
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
IV	20	-	-	-	3	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Zapoznanie studentów z problemami leczenia krwią i preparatami krwiozastępczymi.

Cel 2. Poszerzenie wiedzy z zakresu wybranych problemów moralnych, i religijnych w odniesieniu do transfuzjologii.

Cel 3. Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu znajomości podstawowych preparatów krwiopochodnych, wskazań i przeciwwskazań do toczenia krwi i jej pochodnych powikłań poprzetoczeniowych.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Brak

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student określa zasady organizacji leczenia krwią.
M_W_2	Student definiuje Kodeks Etyczny w dziedzinie krwiodawstwa i krwiolecznictwa, zadania oraz skład Komitetu transfuzjologicznego.
M_W_3	Student planuje organizację pracowni serologicznej, zakres badań i prowadzenie dokumentacji, zna procedurę kontroli zgodności biorcy z każdą jednostką preparatu krwi przeznaczoną do przetoczenia.
M_W_4	Student opisuje niepokojące objawy świadczące o wczesnych i opóźnionych odczynach poprzetoczeniowych.
M_W_5	Student zna zasady przetaczania krwi noworodkom.
<b>UMIĘJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student analizuje wskazania do pobierania krwi w ramach profilaktyki konfliktu serologicznego.
M_U_2	Student prezentuje postępowanie w przypadku powikłań poprzetoczeniowych z wykorzystaniem poznanych standardów i procedur.
M_U_3	Student interpretować przepisy prawne obowiązujące w transfuzjologii.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student wykazuje empatię, cierpliwość i gotowość niesienia pomocy.
M_K_2	Student pracując w grupie szanuje poglądy innych i odnosi się do nich z należyty szacunkiem.
M_K_3	Student podejmuje stosowne działania z poszanowaniem norm etycznych i moralnych.
M_K_4	Student wykazuje aktywność w poszerzeniu wiedzy zawodowej i umiejętności praktycznych.



**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Fizjopatologia krwiodawstwa.	20
W_2	Preparatyki składników komórkowych krwi i osocza. Zasady dobrej praktyki wytwórczej (GMP) i laboratoryjnej (GLP).	
W_3	Zasady kwalifikacji dawców do oddania krwi i jej składników.	
W_4	Podawanie krwi i preparatów krwiozastępczych.	
W_5	Oddziały Terenowe Regionalnych Centrów Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, Banki Krwi.	
W_6	Serologia grup krwi, antygeny zgodności tkankowej i immunologii transfuzjologicznej	
W_7	Badania serologiczne: organizacja jednostek, zakres badań i prowadzenie dokumentacji, kontrola zgodności, wskazania pobierania krwi w ramach profilaktyki konfliktu serologicznego, zasady pobierania krwi noworodkom	
W_8	Wskazania do stosowania krwi i jej preparatów we wszystkich specjalnościach klinicznych: organizacja leczenia krwią w oddziałach, planowane przetaczanie, pilna transfuzja w nagłych wypadkach, korzyści i niebezpieczeństwa wynikające z przetoczenia krwi, postępowanie w przypadku braku zgody, zasady pobrania próbki krwi od chorego i oznaczenie próbki, wiarygodność oznaczonej grupy krwi w dokumentach medycznych.	
W_9	Etiologia, patogeneza, patomorfologia, diagnostyka i leczenie niedokrwistości, skaz krwotocznych, chorób rozrostowych, wstrząsu (w tym wstrząsu poprzetoczeniowego).	
WP_10	Kodeks Etyczny w dziedzinie krwiodawstwa i krwiolecznictwa (Międzynarodowe Towarzystwo Przetaczania krwi ISBT).	
WP_11	Omówienie aktów prawnych obowiązujących w tej dziedzinie	
WP_12	Organizacja leczenia krwią: cele, nadzór, uprawnienia do podawania krwi i preparatów krwiozastępczych.	
WP_13	Zasady przetaczania: postępowanie podczas i po transfuzji krwi, przechowywanie krwi i preparatów krwiopochodnych (zamrożonych, po rozmrożeniu, przed przetoczeniem, w czasie transfuzji), używanie zestawów do przetaczania krwi i obsada personelu, wskazania do ogrzania krwi i urządzenia do ogrzania, postępowanie z pojemnikami z resztkami krwi po przetoczeniu, dokumentowanie procesu przetoczenia krwi, opieka i monitorowanie chorych podczas i po transfuzji, obserwacja chorego z utratą świadomości podczas i po transfuzji, postępowanie w przypadku powikłań poprzetoczeniowych.	
WP_14	Profilaktyka powikłań poprzetoczeniowych. Odczyny poprzetoczeniowe: wczesne powikłania poprzetoczeniowe: ostry odczyn hemolityczny, wstrząs bakteryjny, wstrząs anafilaktyczny, ostre poprzetoczeniowe uszkodzenie płuc, odczyny gorączkowe niehemolityczne, pokrzywka. Opóźnione powikłania poprzetoczeniowe: opóźniony odczyn hemolityczny, plamica poprzetoczeniowa, poprzetoczeniowa choroba przeszczep przeciw biocyta (TA-GVHD).	
WP_15	Podstawy transplantologii ze szczególnym uwzględnieniem przeszczepiania, hemopoetycznych komórek macierzystych i leczenia krwią i jej preparatami.	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Diagnostyka konfliktu serologicznego matka- płód w układzie Rh	3
BN_2	Dobór krwi noworodkom z konfliktu serologicznego	

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

BN_3	Pielęgnowanie pacjenta z odczynem poprzetoczeniowym z uwzględnieniem procesu pielęgnowania	
------	--	--

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny  
 wykład problemowy  
 analiza przypadków  
 samokształcenie

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACA STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	23
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>46</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>2</b>

### **IX. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie):

- 70% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;

##### 1.2. Samokształcenie:

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treści samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Keima S.: *Medycyna ratunkowa na dyżurze*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2006
- Pączek L., Mucha K., Foronczewicz B.: *Choroby wewnętrzne. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2006
- Niechwiadowicz – Czapka T., Klimczyk A.: *Leczenie krwią*, Wyd. PZWL, Warszawa 2011.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 19 września 2005 r. w sprawie sposobu i organizacji leczenia krwią w zakładach opieki zdrowotnej, w których przebywają pacjenci ze wskazaniami do leczenia krwią i jej składnikami,
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 23 lutego 2005 r. w sprawie szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników,
- Ustawa z dn. 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi,
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 o zakładach opieki zdrowotnej (z późniejszymi zmianami).

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Dziak A., Rowiński W.: *Chirurgia dla pielęgniarek*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 1999.

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- Gadzinowski J., Szymankiewicz M.(red.): *Podstawy neonatologii*. Akademia Medyczna, Poznań 2002.
- Mariańska B., Fabiańska-Mitek J., Indyga J.: *Badania laboratoryjne w hematologii*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2008.
- Pravan D., Singer Ch., Baglin T., Lilleyman J.: *Hematologia kliniczna*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2008.
- Widomska-Czekajska T.: *Internistyczna intensywna terapia i opieka pielęgnarska*, PZWL, Warszawa 1990.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### **I. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:**

dr n. med. Paweł Petryszyn

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

Nazwa przedmiotu	<b>Transplantologia kliniczna</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Clinical transplantology</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy - przedmioty do wyboru
Kod przedmiotu	C16
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

**I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
IV	20	-	-	-	3	-	

**II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1 Zapoznanie studentów z problematyką przeszczepiania narządów.

Cel 2. Kształtowanie umiejętności wynikających z udziału pielęgniarki w pracy zespołu transplantacyjnego oraz umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów opiekuńczych pacjentów po przeszczepach narządów.

**III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

brak

**IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student zna zasady i procedury związane z pobieraniem narządów do przeszczepu jak również z leczeniem pacjentów po zabiegach transplantacyjnych,
M_W_2	Student definiuje aspekty prawne, etyczne – obyczajowe i organizacyjne pobierania narządów i doboru dawców,
M_W_3	Student zna podstawowe pojęcia związane z transplantologią
M_W_4	Student przedstawia wskazania i przeciwwskazania do wykonania przeszczepu.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student rozpoznaje problemy opiekuńcze pacjentów po przeszczepach narządów.
M_U_2	Student określa znaczenie rodziny potencjalnego dawcy
M_U_3	Student uwzględnia w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych w kontakcie pacjent – pielęgniarka, pacjent – rodzina chorego i pacjent - zespół terapeutyczny.
M_K_2	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.
M_K_3	Student komunikuje się z podopiecznym i jego rodziną z zachowaniem obowiązujących reguł i z wykorzystaniem odpowiednich metod i technik.
M_K_4	Student wykazuje aktywność w poszerzeniu wiedzy zawodowej i umiejętności praktycznych.

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Historia medycyny transplantacyjnej.	20
W_2	Rozpoznawanie śmierci mózgu.	

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

W_3	Aspekty prawne przeszczepiania narządów w Polsce.		
W_4	Organizacja pobierania i przeszczepiania narządów unaczynionych w Polsce.		
W_5	Dobór immunologiczny dawcy i biorcy przeszczepu.		
W_6	Uszkodzenie niedokrwienne narządów i ich przechowywanie.		
W_7	Leczenie immunosupresyjne po przeszczepieniu narządów unaczynionych.		
W_8	Problemy etyczno-obyczajowe przeszczepiania narządów		
W_9	Przeszczepianie nerek.		
W_10	Przeszczepianie wątroby.		
W_11	Przeszczepianie trzustki.		
W_12	Przeszczepianie serca.		
W_13	Przeszczepianie płuc.		
W_14	Przeszczepianie jelita i przeszczepianie wielonarządowe.		
W_15	Przeszczepianie szpiku i komórek krwiotwórczych z krwi obwodowej.		
W_16	Opieka nad chorymi w odległym okresie po przeszczepieniu narządu		
W_17	Problemy pielęgnacyjne u pacjentów po przeszczepach narządów		
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>			
BN_1	Cele rozmowy z rodziną potencjalnego dawcy, rola pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym		3
BN_2	Mity i uprzedzenia a transplantologia		
BN_3	Znaczenie transplantologii w medycynie przyszłości		

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

- wykład informacyjny
- wykład problemowy
- analiza przypadków
- dyskusja
- samokształcenie

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	23
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	10
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>46</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>2</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### **1. Warunki zaliczenia przedmiotu:**

##### **1.1. Wykłady (zaliczenie):**

- 90% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;

##### **1.2. Samokształcenie:**

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treść samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego **pozytywnej ocenie** przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Rowiński W., Wałaszewski J., Pączek L.: *Transplantologia kliniczna*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2004.
- Wolf P., Boudjema K., Ellero B., Cinqualbre J.: *Transplantacja narządów*. Volumed. Wrocław 1993.
- Danovitch G.M.: *Podręcznik transplantacji nerek*. Czelej, Lublin 2007.
- Danovitch G.M.: *Podręcznik transplantacji nerek*. Czelej, Lublin 2007.
- Ustawa o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów.

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Bradley J., Johnson D., Poher B.: *Genetyka medyczna*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2008.
- Mariańska B., Fabiańska-Mitek J., Indyga J.: *Badania laboratoryjne w hematologii*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2008.
- Pravan D., Singer Ch., Baglin T., Lilleyman J.: *Hematologia kliniczna*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2008.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

prof. dr hab. n. med. Pielka Stanisław  
dr n. med. Wojciech Woźny

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Traumatologia narządu ruchu</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Trauma of musculoskeletal system</b>
Kategoria przedmiotu	kierunkowy - przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	C17
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
III	20	-	-	-	3	-	40

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Uzyskanie wiedzy w zakresie schorzeń i dysfunkcji wynikających z uszkodzeń w obrębie narządu ruchu.

Cel 2. Zapoznanie studentów z problematyką leczenia urazów.

Cel 2. Kształtowanie umiejętności wynikających z udziału pielęgniarki w pracy zespołu terapeutyczno-urazowego oraz umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych pacjentów po urazach

Cel 3. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych pacjentów po urazach narządu ruchu

Cel 4. Nabycie umiejętności kontrolowania efektów działań terapeutycznych wraz z odpowiednią dokumentacją.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowa wiedza z zakresu anatomii, fizjologii narządu ruchu, patofizjologii, pierwszej pomocy

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student posiada wiedzę z zakresu patologii narządu ruchu wynikającej z mechanizmu urazu bezpośredniego lub pośredniego
M_W_2	Student zna zasady postępowania w przypadku urazowego uszkodzenia narządu ruchu
M_W_3	Student definiuje możliwości wystąpienia wczesnych i późnych powikłań pourazowych.
M_W_4	Student zna zasady profilaktyki wczesnych i późnych powikłań pourazowych.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student wyciąga wnioski z efektów terapii w celu jej optymalizacji
M_U_2	Student opisuje ćwiczenia lecznicze i zabiegi fizykalne u osób z dysfunkcjami narządu ruchu- stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego.
M_U_3	Student potrafi wykonać badanie narządu ruchu dla potrzeb traumatologii
M_U_4	Student prezentuje odpowiednie zabiegi przygotowujące amputowanych do zaprotezowania.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych w kontakcie pacjent – pielęgniarka, pacjent – rodzina chorego i pacjent - zespół terapeutyczny.
M_K_2	Student prezentuje zachowania zgodne z zasadami poszanowania godności i praw pacjenta.
M_K_3	Student prawidłowo realizuje powierzone zadania z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb pacjenta.
M_K_4	Student dąży do pogłębiania wiedzy celem samorozwoju.

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

<b>L.p.</b>	<b>Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>WYKŁAD</b>		
W_1	Ogólne zasady postępowania w urazach.	20
W_2	Urazy ośrodkowego układu nerwowego.	
W_3	Urazy szkieletu czaszkowo-twarzowego	
W_4	Urazy rdzenia kręgowego. Urazy nerwów obwodowych.	
W_5	Urazy kl. piersiowej, tchawicy i przepony. Urazy serca i aorty piersiowej.	
W_6	Urazy naczyń obwodowych.	
W_7	Urazy przełyku i jamy brzusznej. Urazy narządów układu moczowo-płciowego	
W_8	Stłuczenia, skręcenia i zwichnięcia stawów. Złamania kości.	
W_9	Gojenie się i leczenie ran: rany postrzałowe, kątane, oparzenia, odmrożenia	
W_10	Amputacja kończyn.	
WP_1	Analiza przygotowania chorego do badań diagnostycznych w sytuacjach nagłych.	
WP_2	Wpływ urazu na organizm. Opieka nad pacjentem ze wstrząsem pourazowym.	
WP_3	Zasady pielęgnacji pacjenta po urazach: czaszkowo-mózgowym, rdzenia kręgowego, urazach nerwów obwodowych, kl. piersiowej, tchawicy i przepony.	
WP_4	Najczęściej występujące problemy pielęgnacyjne u chorych po urazach serca i aorty piersiowej oraz naczyń obwodowych.	
WP_5	Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem z urazem przełyku i jamy brzusznej, narządów układu moczowo-płciowego.	
WP_6	Specyfika opieki nad pacjentami ze stłuczeniem, skręceniem i zwichnięciem stawów oraz złamaniem kości.	
WP_7	Zasady żywienia chorych po urazach	
<b>PRAKTYKI ZAWODOWE</b>		
PZ_1	Procedury i algorytmy postępowania z pacjentem po urazie.	40
PZ_2	Specyfika organizacji oddziału ortopedii i traumatologii narządu ruchu.	
PZ_3	Opieka nad pacjentami leczonymi nowoczesnymi metodami chirurgicznymi.	
PZ_4	Udział pielęgniarki w rehabilitacji chorych po urazach narządu ruchu.	
PZ_5	Przygotowanie chorego do samoopieki i samopielęgnacji po urazach narządu ruchu: organizacja środowiska domowego, współpraca z pielęgniarką środowiskowo-rodzinną, lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, rehabilitantem, masażystą	
<b>BEZ NAUCZYCIELA</b>		
BN_1	Specyfika współpracy pielęgniarki z zespołem terapeutycznym i pacjentem w toku rehabilitacji obrażeń i chorób narządu ruchu. Współpraca z otoczeniem pacjenta.	3
BN_2	Postępowanie w amputacji urazowej, zasady konserwowania amputowanych części kończyny.	
BN_3	Rola pielęgniarki w opiece nad chorym po zabiegu endoprotezoplastyki stawu biodrowego, kolanowego, ramiennego.	

**VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

wykład informacyjny  
wykład problemowy



## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

analiza przypadków  
dyskusja  
próba pracy  
samokształcenie

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	63
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	10
Egzaminy i zaliczenia w sesji	2
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	5
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>85</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>3</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- 70% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;
- pozytywne zaliczenie samokształcenia;
- zdobycie pozytywnej oceny z pracy zaliczeniowej / test zaliczeniowy co najmniej na ocenę dostateczny

##### 1.2. Samokształcenie:

- jest realizowane w formie procesu kierowanego przez nauczyciela;
- student samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wybiera z przygotowanego zestawu treść samokształcenia;
- zaliczenie samokształcenia polega na zrealizowaniu wybranego zagadnienia w formie pisemnej oraz jego pozytywnej ocenie przez nauczyciela;
- samokształcenie jest udokumentowane w indeksie studenta, w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w portfolio studenta.

##### 1.3. Praktyki zawodowe (zal.):

- pełne uczestnictwo w praktykach zawodowych ( 100%)
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia potwierdzonych przez nauczyciela praktycznej nauki zawodu w karcie monitorowania modułowych efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych.
- przedłożenie przez studenta procesu pielęgnowania i jego pozytywna ocena.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- 1.Gądzik T.: *Ortopedia i traumatologia. Podręcznik dla studentów medycyny.* Wyd. Lekarskie PZWL. Warszawa 2005
- Hepp W., Debrunner H.: *Diagnostyka w ortopedii.* Wyd. Lekarskie PZWL. Warszawa 2007
- Marciniak W., Szulc A.: Wiktora Degi , *Ortopedia i rehabilitacja.* Tom 1 i 2. Wyd. Lekarskie PZWL. Warszawa 2007

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Jurczyk W., Szulc R.: *Postępowanie okołoooperacyjne.* Wyd. Lekarskie PZWL. Warszawa 2005
- Kołodziej J.: *Urazy klatki piersiowej.* Wyd. Lekarskie PZWL. Warszawa 2006

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- Kumar C., Doddos C.: . *Postępowanie w podstawowych zabiegach klinicznych i nagłych wypadkach*. Wyd. Lekarskie PZWL. Warszawa 2007
- Leach R., Ward J. Sylvster J.: *Stany nagłe w zarysie*. Wyd. Lekarskie PZWL. Warszawa 2005

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

prof. dr hab. Janusz Bielawski,  
prof. dr hab. Stanisław Pielka,  
mgr Henryk Fenik

# **PRZEDMIOTY INNE**

## **D. PRZEDMIOTY POZOSTAŁE**

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

Nazwa przedmiotu	<b>Język angielski</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>English</b>
Kategoria przedmiotu	przedmioty inne – przedmioty pozostałe
Kod przedmiotu	D01
Forma zaliczenia	zaliczenie – semestr I i II; egzamin – semestr III
Liczba punktów ECTS	12
Język wykładowy	polski

**I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
I	-	30	-	-	-	-	-
II	-	30	-	-	-	-	-
III	-	30	-	-	-	-	-

**II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1. Wyposażenie w umiejętność swobodnego posługiwania się językiem angielskim w mowie i piśmie w sytuacjach zawodowych (w komunikacji z pacjentami i personelem medycznym) oraz w sytuacjach życia codziennego.

Cel 2. Rozumienie literatury fachowej i umiejętność wypowiadania się na tematy z nią związane.

**III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Znajomość języka na poziomie B1.

**IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student posiada wiedzę ze słownictwa zarówno ogólnego, jak i specjalistycznego oraz struktur gramatycznych niezbędnych do komunikacji z pacjentem i lekarzem oraz do porozumiewania się w sytuacjach życia codziennego.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student prawidłowo definiuje podstawową terminologię specjalistyczną.
M_U_2	Student swobodnie opisuje przypadki kliniczne, ich objawy, wyniki badania.
M_U_3	Student znajduje informacje w literaturze specjalistycznej (także online).
M_U_4	Student samodzielnie korzysta z literatury fachowej w wersji oryginalnej.
M_U_5	Student prezentuje dane o sobie, relacjonuje własnymi słowami posiadaną informację.
M_U_6	Student opowiada przeczytany lub usłyszany tekst; wyjaśnia podstawową specjalistyczną terminologię oraz graficznie przedstawioną informację.
M_U_7	Student tłumaczy tekst ogólny i specjalistyczny z języka angielskiego na język polski i odwrotnie.
M_U_8	Student umie wykorzystać poznane słownictwo i struktury gramatyczne do prowadzenia rozmowy z pacjentem i personelem medycznym, wyjaśniania i instruowania pacjenta.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student analizuje własne możliwości wykorzystania posiadanej umiejętności komunikacji w języku obcym.
M_K_2	Student wykazuje tolerancję dla odmiennych wzorców kulturowych.

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

Lp.	Tematyka zajęć	Liczba
-----	----------------	--------

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

	Opis szczegółowy bloków	godzin
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Słownictwo i zagadnienia gramatyczne mające przygotować studentów do komunikacji językowej w sytuacjach mogących zaistnieć w czasie studiów (dyskusja, argumentacja, przedstawianie siebie i swoich zainteresowań) oraz w przyszłej pracy zawodowej (instruowania pacjenta, instruowanie personelu medycznego, wypełnianie dokumentów, rozmowy telefoniczne, pisanie sprawozdań, czytanie literatury fachowej, uczestnictwo w konferencjach naukowych, pisanie listów formalnych).	90
C_2	Porozumiewanie się w sytuacjach życia codziennego (zakupy, rezerwacja pokoju hotelowego, rezerwacja biletów podróży, zamawianie posiłków w restauracji, pisanie listów nieformalnych, itp.).	

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

komunikacyjna;  
 odgrywanie ról;  
 rozwiązywanie problemów;  
 czytanie literatury fachowej;  
 symulacje;  
 dyskusje.

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	90
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	90
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	60
Opracowanie wyników	30
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	30
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>300</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>12</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Ćwiczenia (zal.):

- co najmniej 80% obecność na zajęciach ćwiczeniowych;
- aktywność na zajęciach ćwiczeniowych;
- ustne odpowiedzi (ocenie ciągłe);
- pisemne testy śródsesjonalne sprawdzające wiadomości.

##### 1.2. Egzamin:

- uzyskanie pozytywnych ocen z odpowiedzi ustnych i testów śródsesjonalnych;
- egzamin końcowy ustny obejmujący materiał z 3 semestrów.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Donesch-Jeżo E., *English for Nurses*, Wyd. Przegląd Lekarski, Kraków 2002.
- Allum, V., McGarr, P. *Cambridge English for Nursing*, Cambridge University Press, Cambridge 2008.
- Pohl, A., *Professional English: Medical*. Pearson Education Ltd. Edinburgh

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

- Grice, T. *Nursing 1.: Oxford English for Careers*. Oxford University Press, Oxford 2007
- Grice T, Greenan J. *Nursing 2. Oxford English for careers*. Oxford University Press, Oxford 2008

### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Oxenden C., Latham-Koenig, C., *New English File*, Oxford University Press, Oxford.
- Evans W., *FCE Use of English for Cambridge Examination*. Express Publishing, Oxford 1997.
- Materiały dydaktyczne kompilowane przez lektorów.

### **XI. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

mgr Karolina Graif – Wachowiak

mgr Tomasz Mytkowski

mgr Przemysław Turek

mgr Michał Wachowiak

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

Nazwa przedmiotu	<b>Seminarium magisterskie + egzamin dyplomowy</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Diploma seminar with diploma exam</b>
Kategoria przedmiotu	przedmioty inne – przedmioty pozostałe
Kod przedmiotu	D02
Forma zaliczenia	seminarium – zaliczenie; egzamin dyplomowy - egzamin
Liczba punktów ECTS	20
Język wykładowy	polski

### **I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
II	-	-	-	10	-	-	-
III	-	-	-	10	-	-	-
IV	-	-	-	10	-	-	-

### **II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1.Zapoznanie studentów z zakresem badań w pielęgniarstwie.

Cel 2.Przygotowanie do poprawnego napisania pracy magisterskiej.

### **III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

Podstawowe informacje z badań naukowych w pielęgniarstwie.

### **IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student odpowiednio różnicuje poszczególne etapy badania naukowego przypisując im odpowiednie działania.
M_W_2	Student określa prawidłowo metody, techniki i narzędzia wykorzystywane do badań naukowych.
M_W_3	Student opanowuje zasady redagowania opracowań naukowych, w tym także pracy magisterskiej.
M_W_4	Student rozumie wagę wprowadzania wyników badań do praktyki zawodowej.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student prawidłowo dobiera metody, techniki i narzędzia badawcze do prowadzonych badań.
M_U_2	Student przygotowuje zestawienia bibliograficzne zgodnie z obowiązującymi regulami metodologicznymi.
M_U_3	Student sporządza raport z przeprowadzonych badań uwzględniając obowiązujące w tym zakresie reguły.
M_U_4	Student wyciąga odpowiednie wnioski z wyników przeprowadzonych badań i odpowiednio je przekłada na praktykę zawodową.
M_W_5	Student sporządza pracę magisterską zgodnie ze standardami Wyższej Szkoły medycznej w Legnicy.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student wykazuje gotowość do uczestniczenia w badaniach.
M_K_2	Student rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki.
M_K_3	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych w podejmowanych działaniach.

### **V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>ĆWICZENIA</b>		
C_1	Seminaria magisterskie mają charakter spotkań konsultacyjnych, podczas których student uzyskuje merytoryczną pomoc w opracowywaniu pracy magisterskiej.	30

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

konsultacje;

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Konsultacje przedmiotowe	20
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	30
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	-
Opracowanie wyników	30
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	100
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>210</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>8</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

##### 1.1. Ćwiczenia (zaliczenie):

- przygotowanie pracy magisterskiej badawczej lub kazuistycznej zgodnej z wymogami metodologicznymi.

##### 1.2. Egzamin dyplomowy:

- zgodnie z obowiązującymi zasadami w Uczelni zapisanymi w Regulaminie.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### 1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Stodolak A.: *Metodologia badań w pielęgniarstwie, Skrypt dla studentów II stopnia kierunku pielęgniarstwo*, Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy, Legnica 2011.
- Boć J.: *Jak pisać pracę magisterską*. Kolonia Limited, Wrocław 2006.
- Brzeziński J.: *Elementy metodologii badań psychologicznych*. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2002.
- Pułło A.: *Prace magisterskie i licencjackie. Wskazówki dla studentów*. LexisNexis, Warszawa 2006.

#### 2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Lindsay D.: *Dobre rady dla piszących teksty naukowe*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 1995.
- Urban S., Ładoński W.: *Jak napisać dobrą pracę magisterską*. Wyd. Akademii Ekonomicznej, Wrocław 1994.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### 1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:



## **WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

Promotorem pracy magisterskiej jest nauczyciel akademicki wyznaczony przez Dziekana Wydziału na promotora z co najmniej tytułem dr n. med.

**WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY**

Nazwa przedmiotu	<b>Elementy BHP</b>
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	<b>Safety components</b>
Kategoria przedmiotu	przedmioty inne – przedmioty pozostałe
Kod przedmiotu	D03
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	0
Język wykładowy	polski

**I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:**

Semestr	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	seminarium	bez nauczyciela	zajęcia praktyczne	praktyki zawodowe
I	2	-	-	-	6	-	-

**II. CELE PRZEDMIOTU:**

Cel 1.Zapoznanie z istniejącym stanem prawnym ochrony pracy; z zasadami zachowania się w przypadku zagrożenia oraz uświadomienie obowiązków i praw pracownika i pracodawcy.

**III. WYMAGANIA WSTĘPNE:**

brak.

**IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:**

<b>WIEDZA</b>	
M_W_1	Student wymienia podstawowe cechy materialnego środowiska pracy.
M_W_2	Student klasyfikuje ocenę ryzyka zawodowego.
M_W_3	Student projektuje stanowiska pracy z zachowaniem reguł BHP.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
M_U_1	Student wykorzystuje zasady ergonomii i BHP w pracy zawodowej.
M_U_2	Student optymalnie planuje i organizuje stanowisko pracy.
M_U_3	Student ogranicza lub eliminuje warunki szkodliwe w miejscu pracy.
M_U_4	Student ogranicza ryzyko wypadków, ryzyko wystąpienia chorób zawodowych.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
M_K_1	Student ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo i zdrowie pacjentów i współpracowników.
M_K_2	Student przestrzega zasad BHP w pracy zawodowej.
M_K_3	Student przestrzega zasad etycznych i moralnych w podejmowanych działaniach.

**V. TREŚCI PROGRAMOWE:**

L.p.	Tematyka zajęć Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
<b>WYKŁADY</b>		
C_1	Istota bezpieczeństwa i higieny pracy. Organizacje międzynarodowe prawa pracy.	2
C_2	Optymalny czas pracy, przerwy wypoczynkowe. Psychofizyczne właściwości człowieka.	
C_3	Prawna ochrona pracy. Kodeks pracy. Podstawowe przepisy dot. bhp. Organizacja stanowiska pracy.	
C_4	Ocena ryzyka zawodowego. Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy.	
<b>SAMOKSZTAŁCENIE</b>		
BN_1	Choroby zawodowe. Wypadki przy pracy. Postępowanie powypadkowe. Pierwsza pomoc.	6

## WYŻSZA SZKOŁA MEDYCZNA W LEGNICY

BN_2	Postacie pracy. Fizjologiczne uwarunkowania wydajności pracy. Obciążenia fizyczne i umysłowe.	
BN_3	Hałas w procesie pracy. Oświetlenie i barwy w miejscu pracy. Mikroklimat.	
BN_4	Materialne środowisko pracy: czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne.	

### **VI. METODY DYDAKTYCZNE:**

- wykład problemowy;
- wykład informacyjny.

### **VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
<b>Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:</b>	
Godziny wynikające z planu studiów	8
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	-
<b>Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:</b>	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	2
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	-
<b>Sumaryczna liczba godzin dla modułu</b>	<b>10</b>
<b>Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu</b>	<b>0</b>

### **VIII. METODY OCENY:**

#### **1. Warunki zaliczenia przedmiotu:**

##### **1.1. Wykład (zaliczenie):**

- obecność na zajęciach.
- Pozytywne ustne zaliczenie samokształcenia.

### **IX. WYKAZ LITERATURY:**

#### **1. LITERATURA PODSTAWOWA:**

- Koradecka D.: *Bezpieczeństwo pracy i ergonomia*, CIOP, Warszawa 1999.
- Kowal E.: *Ekonomiczno-społeczne aspekty ergonomii*, PWN, Warszawa 2002,
- Rączkowski B, *BHP w praktyce*, Wydawnictwo ODDK, Gdańsk 2010,
- *Kodeks pracy*

#### **2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:**

- Jasiak, Swereda D., *Ergonomia osób niepełnosprawnych*, Wyd. Politech. Poznańskiej, Poznań 2005.
- Rosner J.: *Ergonomia*, PWE, Warszawa 1996.

### **X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:**

#### **1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:**

mgr Tadeusz Laurowski